

PODLASKI ABSOLWENT

Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Białystok
2012

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

**Badanie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
(zasadniczych szkół zawodowych, techników) oraz szkół wyższych
zawodowych kształcących w zawodach budowlanych, którzy
uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 r.**

PUBLIKACJA WSPÓŁFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

REDAKCJA NAUKOWA:

DR N. EKON. INŻ. ARTUR GAJDOS

ZESPÓŁ AUTORSKI:

DR N. EKON. INŻ. ARTUR GAJDOS

MGR MAŁGORZATA WALCZAK

MGR EDYTA ŻMURKOW

RECENZENT:

DR IWONA KUKULAK-DOLATA

ISBN 978-83-62258-33-8

© COPYRIGHT WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W BIAŁYMSTOKU

Badanie zostało przeprowadzone w ramach projektu:
**„PODLASKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY
I PROGNOZ GOSPODARCZYCH”**

współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Wykonawca badania:

ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.

ul. Grunwaldzka 5

99-300 Kutno

www.asm-poland.com.pl

www.obserwatorium.up.podlasie.pl

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

1. SPIS TREŚCI

1. Spis treści	3
2. Streszczenie.....	4
3. Przedmiot i cele badania	7
4. Metody i techniki badawcze.....	8
4.1. Metody badawcze	8
4.2. Techniki badawcze	8
5. Wyniki badań	11
5.1. Charakterystyka społeczno-gospodarcza województwa	11
5.2. Szkolnictwo zawodowe w województwie podlaskim (zawody budowlane).....	21
5.2.1. Zasadnicze szkoły zawodowe.....	27
5.2.2. Technika i szkoły policealne	32
5.2.3. Wyższe szkoły zawodowe	35
5.3. Główne determinanty wyboru poziomu i kierunku nauki w kontekście zawodów budowlanych	37
5.3.1. Zasadnicze szkoły zawodowe.....	37
5.3.2. Technika i szkoły policealne	38
5.3.3. Wyższe szkoły zawodowe	39
5.4. Ścieżki kariery zawodowej absolwentów zawodów budowlanych.....	40
5.4.1. Zasadnicze szkoły zawodowe.....	43
5.4.2. Technika i szkoły policealne	52
5.4.3. Wyższe szkoły zawodowe	61
5.5. Ocena przygotowania absolwentów kierunków budowlanych do funkcjonowania na rynku pracy	70
5.5.1. Zasadnicze szkoły zawodowe.....	72
5.5.2. Technika i szkoły policealne	76
5.5.3. Wyższe szkoły zawodowe	80
5.6. Bariery wejścia absolwentów kierunków budowlanych na rynek pracy.....	84
5.6.1. Zasadnicze szkoły zawodowe.....	87
5.6.2. Technika i szkoły policealne	89
5.6.3. Wyższe szkoły zawodowe	91
5.7. Stopień nasycenia regionalnego rynku pracy absolwentami kierunków budowlanych – stan obecny oraz perspektywa 2015 roku	93
6. Podsumowanie	101
7. Rekomendacje	107
8. Bibliografia i wykazy (tablic, wykresów).....	110
9. Załączniki (narzędzia badawcze)	116

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

2. STRESZCZENIE

Przedmiotem niniejszego raportu jest prezentacja wyników badania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników) oraz szkół wyższych zawodowych kształcących w zawodach budowlanych, którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku, przeprowadzonego w ramach produktu „Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych” pn.: „PODLASKI ABSOLWENT”.

W celu uzyskania wiarygodnych wyników badań oraz pełnej odpowiedzi na postawione pytania badawcze, niezbędne było przeprowadzenie wieloetapowego badania i połączenie w analizie różnorodnych rodzajów danych oraz metod badawczych.

W badaniu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników) oraz szkół wyższych zawodowych kształcących w zawodach budowlanych, którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku wzięło udział 115 absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, 102 absolwentów szkół średnich zawodowych oraz 383 absolwentów wyższych szkół zawodowych. Opinie absolwentów były konfrontowane z opiniami pracodawców z regionu Podlasia, zatrudniających absolwentów kierunków budowlanych, z którymi przeprowadzono 148 wywiadów. Całość analizy dopełniły wywiady z przedstawicielami dwóch Powiatowych Urzędów Pracy.

Wybór kierunku kształcenia ma fundamentalny wpływ na przyszłą sytuację absolwenta na rynku pracy. Jednakże dla badanych absolwentów ma to dalsze znaczenie. Na pierwszy plan wysuwają się takie determinanty wyboru kierunków kształcenia jak zainteresowania (wskazania ponad połowy absolwentów z każdego poziomu kształcenia) lub przykład innych osób/kolegów (wskazania ponad 35% absolwentów z każdego poziomu kształcenia).

Poszczególne stopnie kształcenia w naturalny sposób różnicują długość ścieżki edukacji zawodowej. Najkrótsza jest w przypadku absolwentów zawodowych szkół budowlanych. Zawód budowlany jest zdobywany przez absolwenta na pierwszym stopniu edukacji, jakim jest szkoła zawodowa, jednak mimo to 40% badanych absolwentów szkół zawodowych kontynuuje naukę w technikum zawodowym, a część z nich (11,6%) godzi ten proces z pracą zawodową. Najwyższy odsetek absolwentów kontynuujących naukę można zaobserwować w przypadku absolwentów średniej szkoły technicznej, wśród których 58,8% kontynuowało naukę w momencie badania. W przypadku absolwentów szkół wyższych odsetek ten jest znacząco niższy i dotyczy głównie absolwentów, którzy skończyli I stopień kształcenia w szkole wyższej. W każdym z badanych poziomów kształcenia ponad 50% badanych absolwentów kontynuuje naukę w tym samym zawodzie.

Podjęta ścieżka edukacji w części determinuje posiadane kompetencje wśród absolwentów różnych szkół. Przydatność tych kompetencji w pracy zawodowej oraz ocena ich jakości została potwierdzona na stosunkowo podobnym poziomie na wszystkich etapach kształcenia. Jedynie studia inżynierskie zapewniały według absolwentów wyższą jakość nabytych kompetencji (ocena na poziomie 3,91 w skali 1-5), jednak nie miało to wpływu na

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

ocenę zgodności kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy, gdzie wszyscy respondenci na każdym poziomie kształcenia ocenili tę zgodność na równym poziomie. Fakt ten również potwierdza ocena przygotowania praktycznego do pracy zawodowej. Na wszystkich poziomach kształcenia średnia ocena tego przygotowania przez samych absolwentów kształtuje się na zbliżonym poziomie, a dla wykształcenia średniego oraz wyższego jest wręcz identyczna (3,44- średnie i wyższe; 3,46- zasadnicze zawodowe, w skali 1-5). Badani absolwenci, także niezależnie od poziomu kształcenia, wskazywali na braki zarówno wiedzy praktycznej, jak i teoretycznej. Największe braki widzą u siebie badani absolwenci średnich szkół zawodowych.

Ukończenie szkoły coraz częściej nie zamyka edukacji. W kształceniu ustawicznym uczestniczy ponad 20% wszystkich badanych absolwentów. Wydaje się, iż jest to znacząca liczba biorąc pod uwagę fakt, iż badaniu poddani zostali absolwenci szkół zawodowych, a ten rodzaj kształcenia podejmują w pierwszej kolejności absolwenci, którzy nie mają wyuczonego zawodu.

Okres pierwszego roku po zakończeniu edukacji jest bardzo ważny w kolejnych etapach życia zawodowego i ma niewątpliwy wpływ na dalszą ścieżkę kariery zawodowej absolwentów. Ponad 70% absolwentów zasadniczych szkół zawodowych oraz średnich szkół zawodowych deklaruje, iż podjęło już pracę, a sam proces jej poszukiwania nie sprawił im trudności. Największą zaś aktywnością zawodową charakteryzują się absolwenci wyższych szkół technicznych (w momencie przeprowadzania badania 76,8% absolwentów tych szkół deklarowało, iż podjęło już pracę zawodową). Poziom wykształcenia jest również czynnikiem różnicującym powody podjęcia pracy przez absolwentów. Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych głównym powodem była sytuacja materialna, natomiast dla absolwentów szkół średnich oraz wyższych chęć zdobycia doświadczenia.

Największa grupa absolwentów z każdego poziomu kształcenia znalazła pracę w okresie krótszym niż miesiąc. Jednakże należy zwrócić uwagę, iż odsetek tych grup waha się w zależności od poziomu wykształcenia od 81,7% dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych do 70,8% w przypadku absolwentów szkół średnich i wyższych zawodowych.

W zakresie metod poszukiwania pracy dominuje metoda „przez znajomych”, na którą wskazywali w pierwszej kolejności absolwenci z każdego poziomu kształcenia (52,4% absolwenci szkół zawodowych, 65,3% absolwenci szkół średnich oraz 64,3% absolwenci wyższych szkół zawodowych).

Najbardziej zadowoleni ze swojej pracy są absolwenci II-go stopnia studiów wyższych, co być może związane jest ze spełnieniem ich oczekiwań płacowych przez pracodawców, jak również z brakiem możliwości porównania warunków płacowych oferowanych przez innych pracodawców (dla większości tej grupy badanych była to pierwsza praca). Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. W przypadku bezpośredniego pytania o oczekiwania płacowe, większe aspiracje wykazywali absolwenci

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

z wyższymi poziomami wykształcenia, co łączy się z oczekiwaniem wyższej stopy zwrotu z edukacji. Absolwenci studiów wyższych są także najliczniejszą grupą, która ocenia swoją sytuację materialną jako dobrą lub bardzo dobrą (ponad 30% deklaruje swoje miesięczne wynagrodzenie netto w przedziale powyżej 3 tys. zł).

Analiza najbliższych planów zawodowych absolwentów z poszczególnych poziomów kształcenia wykazała, iż nawet w przypadku osób już pracujących ciężko mówić o stabilnym statusie zawodowym. Około 30% absolwentów w każdym z poziomów wykształcenia chce zmienić zatrudnienie. Zmiany swojego statusu deklarują także osoby niepracujące. W zależności od poziomu wykształcenia, chęć znalezienia zatrudnienia deklaruje od 13,1% w przypadku absolwentów szkół wyższych i 18,6% absolwentów szkół średnich do 16,5% absolwentów szkół zawodowych. Największą skłonność w zakresie przedsiębiorczości wykazali absolwenci średniej szkoły zawodowej (5,9% badanych absolwentów z tej grupy w najbliższym czasie planuje założyć własną firmę). Oprócz mobilności zawodowej, absolwenci wykazują się także mobilnością przestrzenną. Zmianę miejsca zamieszkania w obrębie kraju, ze względu na najbliższe plany zawodowe, w największym odsetku deklarują absolwenci zasadniczej szkoły zawodowej, natomiast zagranicę – absolwenci szkół średnich.

Analiza zmian liczby absolwentów oraz uczniów, a także analiza liczby uczniów w poszczególnych klasach pozwala wysnuć generalny wniosek, że w perspektywie 2015 roku nie należy się spodziewać drastycznych zmian w sytuacji absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych na rynku pracy województwa podlaskiego. Jednak w poszczególnych zawodach obserwowane będą różne tendencje zmian liczby absolwentów.

Analizując liczbę absolwentów oraz liczbę absolwentów bezrobotnych, zarejestrowanych według zawodów, należy stwierdzić, że w większości przypadków bezrobotnych absolwentów jest wielokrotnie mniej niż absolwentów ogółem, co może świadczyć o względnie dopasowanym popycie na pracę i podaży pracy w tych zawodach.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że w województwie podlaskim znaczącym problemem są niedopasowania jakościowe (np. brak przygotowania praktycznego, nienadążanie edukacji za zmianami technologii, braki kompetencyjne) na rynku pracy zawodów budowlanych. Natomiast niedopasowania ilościowe (liczba absolwentów, liczba ofert pracy, liczba bezrobotnych) nie mają tak istotnego znaczenia w opisie badanego problemu.

Z punktu widzenia rozważań na temat zgodności kształcenia zawodowego z potrzebami podlaskiego rynku pracy za istotne należy uznać zapisy regionalnych dokumentów o znaczeniu strategicznym: *Programu Rozwoju Edukacji Województwa Podlaskiego do 2013 roku* oraz *Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku*, których analizę w kontekście celów badania zamieszczono w podsumowaniu.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

3. PRZEDMIOT I CELE BADANIA

Przedmiotem raportu jest prezentacja wyników badania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników) oraz szkół wyższych zawodowych kształcących w zawodach budowlanych, którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku, przeprowadzonego w ramach produktu „Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych” pn.: „PODLASKI ABSOLWENT”.

Celem analiz było:

- Pozyskanie aktualnej, syntetycznej informacji nt. szkół zawodowych (zasadniczych zawodowych i techników) oraz szkół wyższych zawodowych kształcących w zawodach budowlanych oraz informacji nt. zawodów budowlanych, w których odbywa się kształcenie w województwie podlaskim.
- Określenie głównych determinant wyboru poziomu i kierunku nauki w kontekście zawodów budowlanych oraz w przypadku kontynuacji nauki: determinant zdobywania wykształcenia na wyższym poziomie zawodach budowlanych oraz determinant zmiany kierunku kształcenia w przypadku kontynuowania nauki na wyższym poziomie w zawodzie innym niż zawód budowlany.
- Określenie ścieżki kariery zawodowej absolwentów zawodów budowlanych.
- Udzielenie odpowiedzi na pytanie: „W jakim zakresie szkoły na różnych poziomach kształcenia w zawodach budowlanych przygotowują absolwentów poszczególnych zawodów na poszczególnych poziomach kształcenia do funkcjonowania na rynku pracy?”
- Zidentyfikowanie głównych barier utrudniających absolwentom szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników) oraz szkół wyższych zawodowych kształcących w zawodach budowlanych efektywne poszukiwanie i pozyskiwanie pracy.
- Ocena stopnia nasycenia regionalnego rynku pracy absolwentami danego kierunku kształcenia aktualnie i w najbliższej przyszłości (5 lat).
- Sformułowanie wniosków z analizy zawierających rekomendacje dające podstawę do kierunkowego działania w zakresie decyzji o wprowadzaniu/wygaszaniu nowych kierunków kształcenia, modyfikacji programów nauczania i ich realizacji, planowania ścieżek rozwoju zawodowego.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

4. METODY I TECHNIKI BADAWCZE

4.1. METODY BADAWCZE

W celu uzyskania wiarygodnych wyników prowadzonych badań oraz uzyskania pełnej odpowiedzi na postawione pytania badawcze, niezbędne było przeprowadzenie wieloetapowego badania i połączenie w analizie różnorodnych rodzajów danych oraz różnorodnych metod badawczych, tzn. zastosowanie triangulacji¹, rozumianej jako zwielokrotnienie:

- metod i technik badawczych (*triangulacja metodologiczna*) polegająca na kontrolowaniu spójności wniosków formułowanych przy wykorzystaniu różnych metod gromadzenia danych;
- źródeł informacji (*triangulacja źródeł informacji*) polegająca na zwielokrotnieniu źródeł informacji w ramach tej samej metody ich gromadzenia;
- perspektyw badawczych osób realizujących badanie (*triangulacja analityczna*) związaną ze zwiększeniem liczby osób analizujących wnioski z badań.

4.2. TECHNIKI BADAWCZE

W toku realizacji badania wykorzystano następujące techniki badawcze:

- analiza danych zastanych (DR),
- indywidualne wywiady pogłębione (IDI),
- wywiady częściowo ustrukturyzowane (SSI),
- telefoniczne wywiady kwestionariuszowe ze wspomaganie komputerowym (CATI).

Analiza danych zastanych (DR) należy do dość szerokiej grupy badań niereaktywnych. W podejściu tym materiał badawczy jest materiałem danym (już wytworzonym), co wpływa na oszczędność czasu, a także ponoszonych środków finansowych, ograniczenie wpływu badacza na badany materiał do minimum, łatwość powtórzenia części badania czy też ponownego jego przeprowadzenia oraz możliwość badania określonych, często nawet długotrwałych procesów społecznych. Za podstawową wadę analizy danych zastanych należy uznać natomiast ograniczenie do przekazów zapisanych, co wymaga wsparcia ze strony innych metod i technik badawczych w celu osiągnięcia jak najbardziej adekwatnego i trafnego obrazu rzeczywistości.

Podczas realizacji badania przeanalizowano szereg dokumentów związanych z problematyką rynku pracy województwa podlaskiego, w szczególności w kwestii

¹ M. Jasiński, M. Kowalski, *Fałszywa sprzeczność: metodologia jakościowa czy ilościowa?* [w.:] Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza, pod. red. Agnieszki Haber, Warszawa 2007, s. 101.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

zapotrzebowania na pracowników zawodów budowlanych oraz bezrobocia wśród tychże pracowników.

Technika **pogłębianego wywiadu indywidualnego (IDI)** jest klasyczną techniką badań jakościowych. Dysponujący listą pytań (scenariusz wywiadu zawierający pytania otwarte i uszczegóławiające) badacz ma w trakcie rozmowy możliwość dopasowania jej przebiegu do wiedzy i kompetencji respondenta, uzyskując pogłębione bądź uzupełniające informacje, rozszerzające obszar badawczy. Zastosowanie wywiadów pogłębionych pozwala na uzyskanie większej ilości informacji, które rozszerzą obszar badawczy, a także dostarczą wiedzy umożliwiającej udzielenie odpowiedzi na przyjęte pytania badawcze. Istotną zaletą indywidualnych wywiadów pogłębionych jest możliwość poznania osobistych opinii respondentów bezpośrednio związanych z zagadnieniami zawartymi w przedmiocie zamówienia.

Badanie IDI przeprowadzone zostało z 9 absolwentami kierunków (zawodów) budowlanych na trzech poziomach kształcenia (zasadniczym zawodowym, średnim technicznym i wyższym zawodowym), którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku.

Wywiad częściowo ustrukturyzowany (SSI) jest kolejną odmianą wywiadów indywidualnych. Jego specyfika polega na połączeniu zalet jakościowego i ilościowego zbierania danych. Z jednej strony służy ona badaczowi do zebrania ściśle wyznaczonego zbioru poszukiwanych informacji, sprecyzowanych w postaci szczegółowych pytań zadawanych respondentowi, z drugiej zaś swobodny sposób prowadzenia wywiadu pozwoli podmiotowi badania na konstruowanie dłuższych i wyczerpujących dane zagadnienie wypowiedzi. Dane zostały zebrane za pomocą specjalnie skonstruowanego scenariusza wywiadu, w którym znajdują się pytania zarówno zamknięte, półotwarte, jak i otwarte.

Podczas realizacji badania przeprowadzono 2 wywiady SSI z pracownikami PUP w powiatach województwa podlaskiego, charakteryzujących się niskim oraz wysokim poziomem bezrobocia.

Realizacja badania przy użyciu **telefonicznych wywiadów kwestionariuszowych ze wspomaganie komputerowym (CATI)** stanowi gwarancję właściwego rozstrzygnięcia wszystkich kontrowersji badawczych. Przede wszystkim narzędzie pozwala na pozyskiwanie standaryzowanych danych, mogących stanowić przedmiot analiz statystycznych. Wywiady CATI pozwalają na dotarcie w krótkim czasie do zakładanej liczby respondentów. Ankieterzy dysponują narzędziem badawczym, jakim jest kwestionariusz wywiadu CATI, zawierający zestaw pytań wraz z ustalonymi kafeteriami odpowiedzi. Podczas realizacji wywiadu wykorzystują oni komputer do bezpośredniego kodowania odpowiedzi, które później złożą się na bazę danych. Dane z pytań zamkniętych są natychmiast gotowe do analizy, natomiast informacje uzyskane z pytań otwartych wymagają uszeregowania w kategorie, które poddawane są opracowaniu statystycznemu i analitycznemu. Ponadto, zlokalizowanie ankietatorów prowadzących wywiady telefoniczne w jednym centralnym

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

pomieszczeniu (pracowania CATI) pozwala na kontrolowanie poprawności zadawania pytań i poprawności rejestrowania danych. Na bieżąco eliminowane są wszelkie nieprawidłowości, które mogą wpłynąć na rzetelność uzyskanych informacji.

Badanie CATI zostało przeprowadzone z 600 absolwentami szkół zawodowych wszystkich szczebli edukacji zawodowej województwa podlaskiego (zasadniczy zawodowy, średni techniczny oraz wyższy) oraz z 148 przedstawicielami pracodawców z firm działających w branży budowlanej (sekcja F PKD), zatrudniającymi absolwentów szkół kształcących w zawodzie budowlanym, którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010, 2009 lub 2008 roku.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5. WYNIKI BADAŃ

5.1. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej części kraju. Graniczy z województwami: warmińsko-mazurskim, mazowieckim oraz lubelskim. Od wschodu sąsiaduje z Litwą i Białorusią.

Powierzchnia województwa² wynosi ok. 20,2 tys. km². Według danych z końca 2010 roku (stan z 31 XII) województwo podlaskie zamieszkiwało 1188,3 tys. osób, z czego mężczyźni stanowili 48,7% ogółu ludności, a kobiety 51,3%. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 59 osób na 1 km².

Administracyjnie województwo podlaskie dzieli się na 17 powiatów, w tym 3 grodzkie (Białystok, Łomża, Suwałki), oraz 118 gmin, w tym 13 miejskich, 26 miejsko-wiejskich i 79 wiejskich. Ponad 95% powierzchni województwa stanowią obszary wiejskie, natomiast ludność wiejska liczy 470,5 tys. osób, co stanowi ok. 40% ogółu mieszkańców regionu. Nieco ponad 60% powierzchni województwa zajmują użytki rolne (1219,9 tys. ha), z czego 63% stanowią grunty orne³.

W województwie podlaskim występuje tendencja spadkowa liczby ludności, spowodowana głównie utrzymującym się od wielu lat ujemnym saldem migracji (zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych) na pobyt stały, stymulowanych przez relatywnie słabą kondycję podlaskiego rynku pracy i położenie geograficzne w pobliżu większych miast. Widoczny jest również trend starzenia się ludności, wyrażający się w zmniejszającej się liczbie osób w wieku do 25 roku życia i wzroście liczby ludności w wieku powyżej 44 lat oraz w wieku poprodukcyjnym. Współczynnik obciążenia demograficznego (liczony jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) wyniósł w województwie podlaskim w 2010 roku 57, podczas gdy w kraju wynosił on 55⁴.

² Bank Danych Lokalnych, GUS.

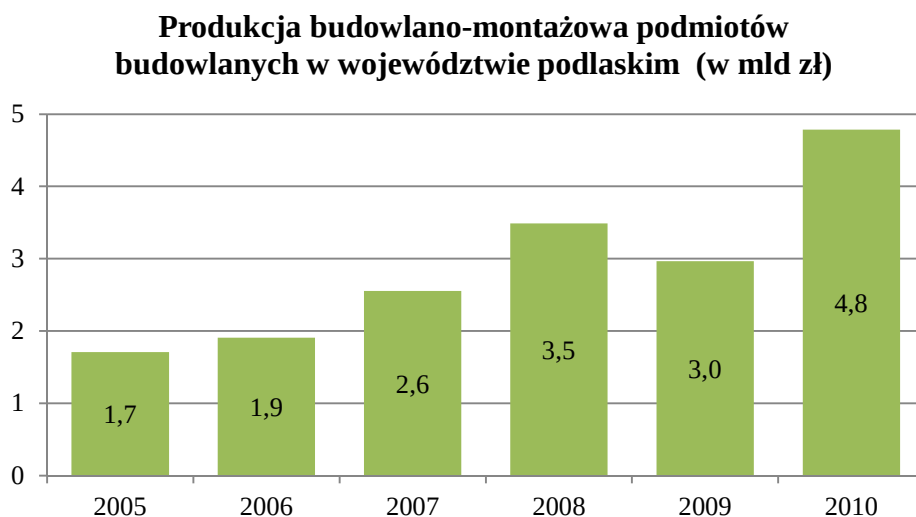
³ Tamże.

⁴ *Analiza losów zawodowych absolwentów szkół wyższych, wybranych kierunków, którzy ukończyli naukę w roku akademickim 2008/2009*, WUP w Białymstoku, Białystok 2011, s. 30-31.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W latach 2005-2010 obserwowany był w województwie podlaskim wzrost produkcji budowlano-montażowej podmiotów budowlanych (z korektą w 2009 roku) (wykres 1).

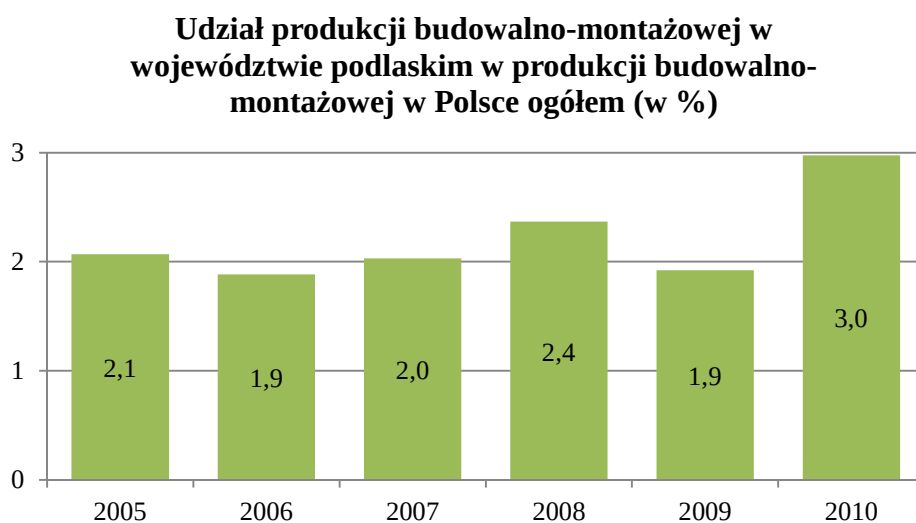
Wykres 1. Wartość produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2005-2010 udział produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim wzrósł (w stosunku do kraju) z około 2% do 3%.

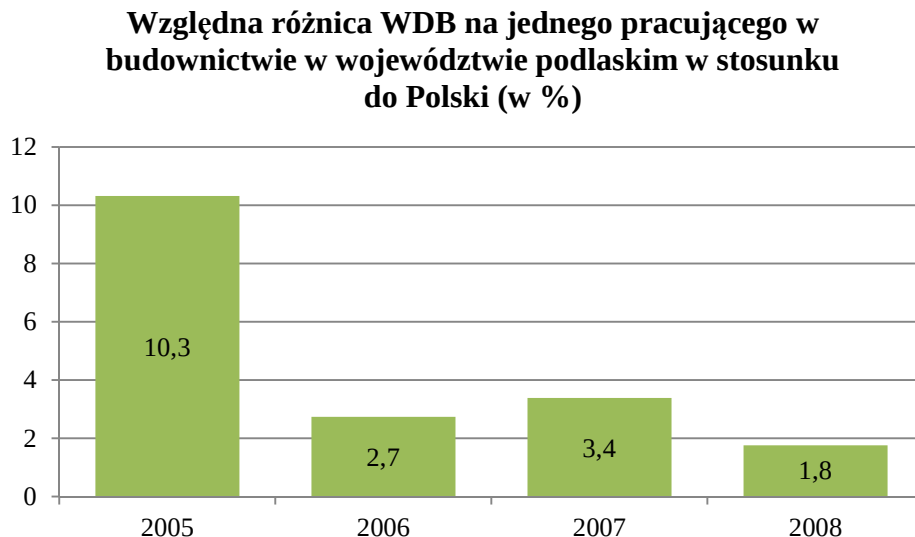
Wykres 2. Udział produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim w stosunku do kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

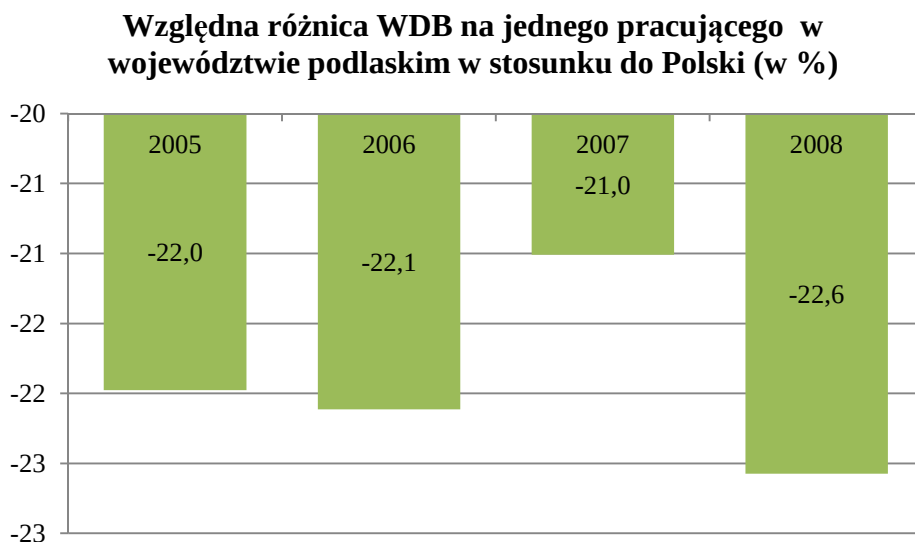
Wykres 3. Wydajność pracy w budownictwie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Wydajność pracy w budownictwie w województwie podlaskim jest stale wyższa od średniej wydajności w budownictwie w Polsce (choć w roku 2008 (najnowsze dostępne dane) w porównaniu z okresem 2005-2008 różnica ta była najniższa). Jest to wynik pozytywny, szczególnie przy wydajności pracy o ponad jedną piątą niższej w gospodarce województwa podlaskiego w stosunku do kraju (wykres 4).

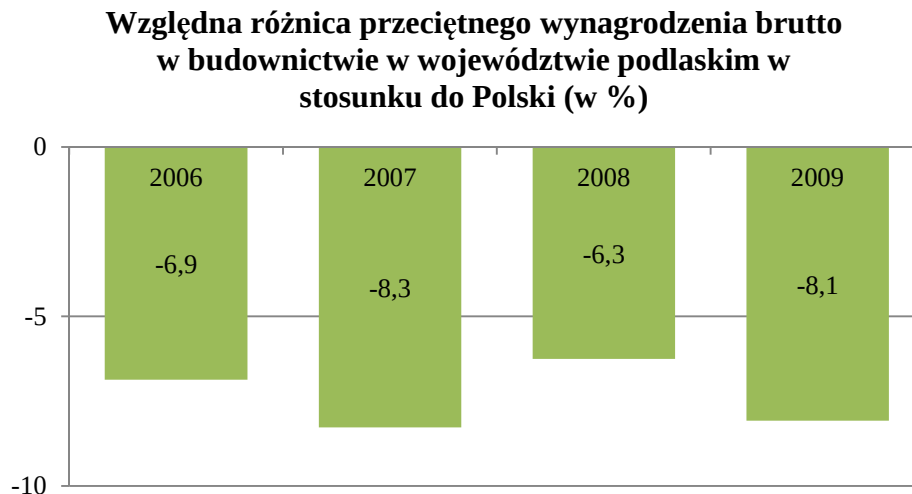
Wykres 4. Wydajność pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

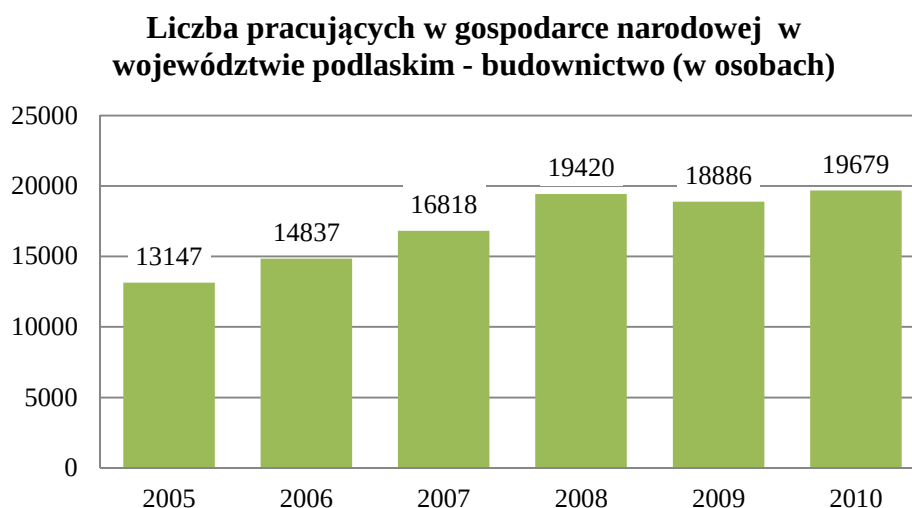
Wykres 5. Różnica wynagrodzeń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Przeciętne wynagrodzenie brutto ogółem było niższe w latach 2006-2009 w województwie o około 12% od krajowego. Natomiast różnica ta w budownictwie wynosiła 8% (wykres 5). Niższe odchylenie wynagrodzeń w budownictwie może być wynikiem stale (choć malejąco) wyższej wydajności pracy w tym sektorze gospodarki.

Wykres 6. Liczba pracujących

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2005-2010 liczba pracujących w budownictwie w województwie podlaskim wzrosła o blisko połowę (wykres 6). W tym czasie w Polsce przyrost ten wyniósł około 40%. Udział pracujących w gospodarce narodowej w budownictwie w Polsce wzrósł z 4,9% do

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

6,3%, natomiast w województwie podlaskim z 3,4% do 4,9%. Ciągłe obserwowany jest niższy udział pracujących w budownictwie w województwie podlaskim w stosunku do udziału krajowego. W 2005 roku iloraz lokacyjny⁵ wynosił 0,68, a w roku 2010 wzrósł do 0,79.

W końcu 2010 roku w województwie podlaskim zarejestrowanych w rejestrze REGON było blisko **91,9 tys. podmiotów gospodarczych** (o 2,5% więcej niż w roku poprzednim), z czego w sektorze publicznym nieco ponad 3 tys. podmiotów, zaś w prywatnym ok. 88,8 tys.⁶. Największa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana była w trzech sekcjach⁷:

- handel i naprawy – 28,4% ogółu jednostek,
- budownictwo – 12,4%,
- przetwórstwo przemysłowe – 8,5%.

W 2010 roku zarejestrowano 10,2 tys. nowych podmiotów gospodarczych, natomiast liczba podmiotów wyrejestrowanych była niższa i wynosiła 7,7 tys. jednostek. Największą aktywność w otwieraniu jak i likwidowaniu działalności wykazywały podmioty gospodarcze działające w sekcji handel i naprawy, w budownictwie oraz przetwórstwie przemysłowym⁸.

Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności **liczba aktywnych zawodowo** w województwie podlaskim w 2010 roku wynosiła 544 tys. osób (w tym 488 tys. pracujących i 56 tys. bezrobotnych), natomiast liczba biernych zawodowo – 447 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się o 11 tys. osób (2%), z czego wzrost dotyczył jedynie liczby bezrobotnych (o 18 tys. osób; 47%), natomiast liczba pracujących uległa spadkowi o 8 tys. osób (1,7%). Jednocześnie liczba biernych zawodowo wzrosła o 8 tys. (1,8%). Wskaźnik zatrudnienia wynosił 49,2% i był wyższy wśród mężczyzn (55,4%)⁹.

Przeciętna liczba pracujących w 2010 r. wynosiła 240,1 tys. (w 2009 r. – 224,0 tys. osób, w 2008r. – 227,4 tys. osób). Wśród pracujących¹⁰ zdecydowana większość (ponad 57%) mieszkańców regionu pracowała w zakładach pracy prowadzących działalność w 3 sekcjach gospodarki¹¹:

- przetwórstwo przemysłowe – 52,8 tys. osób (22,0% ogółu pracujących),
- handel; naprawa pojazdów samochodowych – 47,2 tys. osób (19,6%)
- edukacja – 37,4 tys. osób (15,6%).

⁵ Stosunek udziałów.

⁶ Tamże, s. 28-29; Bank Danych Lokalnych, GUS.

⁷ Według PKD 2007.

⁸ *Analiza losów zawodowych absolwentów szkół wyższych, wybranych kierunków...*, op. cit., s. 29; Bank Danych Lokalnych, GUS.

⁹ Tamże.

¹⁰ Dane odnoszą się do liczby pracujących w 12,9 tys. podmiotów działających na terenie województwa podlaskiego, które objęte zostały badaniem popytu na pracę.

¹¹ *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2010 r. II część raportu*, WUP w Białymstoku, Białystok 2011, s. 4;

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W strukturze pracujących¹² w końcu 2010 roku największą grupę stanowili specjaliści (56 tys. osób; 23,3% ogółu pracujących), przy czym najczęściej pracowali oni w sektorze publicznym (76%) i w jednostkach dużych (57,2%). Na kolejnych pozycjach znajdowali się robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (32 tys. osób; 13,3%) oraz pracownicy przy pracach prostych (31,2 tys. osób; 13%). Struktura ta różni się od struktury zawodów reprezentowanych przez podlaskich bezrobotnych – specjaliści stanowili wśród bezrobotnych „tylko” 10%, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 22,6%, a pracownicy przy pracach prostych – 23,5%¹³.

Spadek liczby pracujących w województwie podlaskim w 2010 r. miał miejsce jedynie w grupie 7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – o 3,0%. W pozostałych grupach odnotowano wzrost liczby pracujących, z czego największy wystąpił w grupie 6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – o 64,0% oraz w grupie 1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – o 26,9%¹⁴.

W ciągu całego 2010 roku w regionie powstało **17,5 tys. nowych miejsc pracy**, z czego najwięcej utworzonych zostało w jednostkach prowadzących działalność w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 5,2 tys. miejsc (29,6%), w zakładach przetwórstwa przemysłowego – 4,6 tys. miejsc (26,2%) oraz przedsiębiorstwach związanych z budownictwem – 2,8 tys. miejsc (16,2%). Należy zaznaczyć, że nie wszystkie nowo utworzone miejsca pracy zostały zagospodarowane – w końcu 2010 roku pozostały jeszcze 433 miejsca nieobsadzone, czyli 2,5% wszystkich nowo utworzonych w 2010 roku. Ponadto, w końcu 2010 r. zakłady pracy funkcjonujące w województwie podlaskim dysponowały łącznie 1526 wolnymi miejscami pracy. Największa liczba nieobsadzonych wakatów występowała w jednostkach prowadzących działalność w przetwórstwie przemysłowym – 33,2%, handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 20,2%, oraz administracji publicznej i obronie narodowej – 14,0%, a także budownictwie – 11%. Jednocześnie w województwie podlaskim zlikwidowano w 2010 r. 10,1 tys. miejsc pracy, przy czym redukcja etatów wystąpiła głównie w jednostkach prowadzących działalność w zakresie budownictwa (27,8%) oraz handlu; napraw pojazdów samochodowych (21,3%). Generalnie, w regionie utworzono o 7,4 tys. więcej miejsc pracy niż zlikwidowano¹⁵.

Według danych z rejestrów urzędów pracy z końca 2010 roku, **bez pracy pozostawało blisko 63,8 tys. osób** (stopa bezrobocia wynosiła 13,2%), z czego 15,3 tys. stanowiły osoby do 25 roku życia (24% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z rokiem 2009 liczba bezrobotnych zwiększyła się o 2,6 tys. osób (4%), a wśród młodzieży do 25 roku życia o 304 osoby, tj. 2%. Nie był to jednak wzrost tak znaczący, jak odnotowany w 2009 roku, gdy poziom bezrobocia zwiększył się o ponad 33%, a wśród osób do 25 roku życia aż o 48%.

¹² Wyjaśnienia definicji kategorii na rynku pracy (pracujący, zatrudniony) zawarto w załączniku.

¹³ *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2010 r. II część...*, op. cit., s. 6-7.

¹⁴ Tamże, s. 8.

¹⁵ Tamże, s. 8-11, 14.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Z kolei absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych stanowili w końcu 2010 roku w zbiorowości podlaskich bezrobotnych 7% (4,4 tys. osób). Spośród absolwentów najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez zawodu – absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych (32%), następnie specjaliści (28%) oraz technicy i inny średni personel (18%)¹⁶.

W roku 2010 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało **17 uczelni wyższych**, na których studiowało 54,8 tys. osób. W tym samym roku uczelnie „wydały” na rynek pracy 15,1 tys. absolwentów, z czego prawie połowę stanowili absolwenci studiów magisterskich. Można więc przyjąć, że realna liczba absolwentów rocznika 2009/2010, którzy weszli na rynek pracy w 2010 roku, wynosi ok. 8 tys.¹⁷.

W 2010 roku uczelnie wypuściły na rynek pracy najwięcej absolwentów kierunków ekonomicznych i administracyjnych, pedagogicznych, społecznych oraz medycznych. Najmniejsze problemy ze znalezieniem zatrudnienia mieli przede wszystkim absolwenci studiów medycznych, nauczycielskich, a także część zawodów inżynierskich, w tym inżynierowie budownictwa, natomiast najbardziej narażeni na bezrobocie byli przede wszystkim absolwenci kierunków humanistycznych¹⁸.

W zakresie **edukacji ponadgimnazjalnej** (bez szkół specjalnych), w roku szkolnym 2009/2010 istniało na terenie województwa podlaskiego 241 szkół, w których kształciło się 52 tys. uczniów, w tym¹⁹:

- 23,4 tys. (45%) w liceach ogólnokształcących,
- 20,6 tys. (40%) w technikach,
- 5,7 tys. (10%) w zasadniczych szkołach zawodowych,
- 1,7 tys. (3%) w liceach profilowanych.

Do szkół policealnych uczęszczało 11,4 tys. słuchaczy.

W 2010 roku podlaskie szkoły ponadgimnazjalne i policealne ukończyło łącznie 18,8 tys. absolwentów. 8,3 tys. (44%) z nich stanowili absolwenci **szkół policealnych i średnich zawodowych**. Na tym poziomie szkolnictwa, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej absolwentów posiadało zawód technika rolnika, technika ekonomisty, technika mechanika oraz technika informatyka. Jednocześnie zawody te charakteryzowały się znaczącym odsetkiem zarejestrowanych bezrobotnych: od 8% w przypadku technika rolnika do 16% w przypadku technika ekonomisty i 21% - technika mechanika. Spośród ogółu absolwentów

¹⁶Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w II półroczu 2010 r., WUP w Białymstoku, Białystok 2011, s. 48; Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2010 r. II część..., op. cit., s. 16, 34; Bank Danych Lokalnych, GUS.

¹⁷Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2010 r. II część..., op. cit., s. 17, 34.

¹⁸Tamże, s. 22-25, 34.

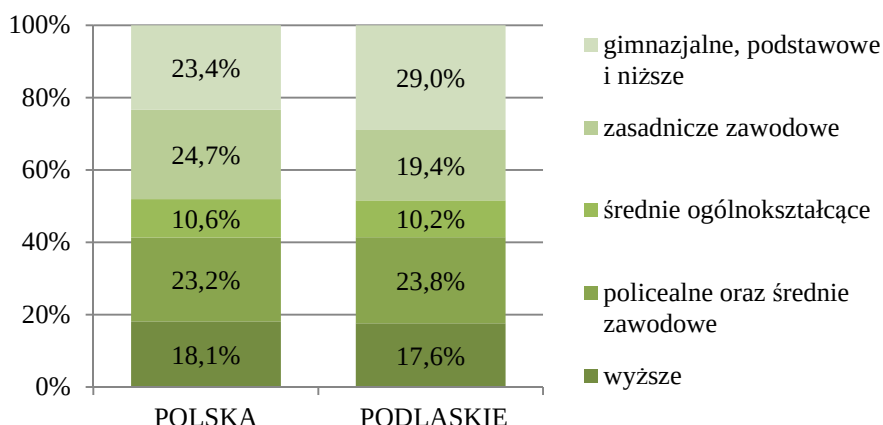
¹⁹Tamże, s. 25.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

kończących w 2010 r. szkoły średnie zawodowe i policealne, w końcu roku w urzędach pracy zarejestrowanych było ponad 10%²⁰.

Z kolei **szkoły zasadnicze zawodowe** ukończyło w 2010 r. 1,9 tys. absolwentów, z których większość zdobyła zawód sprzedawcy, kucharza małej gastronomii, fryzjera, stolarza i piekarza. Jednocześnie również te zawody generują najwięcej bezrobotnych – odsetek absolwentów poszczególnych zawodów pozostających w ewidencji urzędów pracy w końcu 2010 roku wynosił 21-27%. Jako zawody z tego poziomu kształcenia, w których jedynie nieliczni absolwenci rejestrowali się w urzędach pracy, można wskazać m.in.: posadzkarza, lakiernika, cieślę, technologa robót wykończeniowych w budownictwie²¹.

Wykres 7. Struktura wykształcenia ludności (w wieku 15 lat i więcej) w Polsce i województwie podlaskim w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL (BAEL).

Struktura wykształcenia ludności w Polsce i województwie podlaskim jest zbliżona dla poziomu średniego ogólnokształcącego, policealnego oraz średniego zawodowego i wyższego. Znaczące różnice występują dla najniższych poziomów wykształcenia. W województwie podlaskim występuje wyższy udział ludności z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym (29% w stosunku do 23,4% w kraju) oraz niższy (19,4% wobec 24,7% w kraju) udział ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Na terenie województwa podlaskiego kształcenie zawodowe odbywa się również w systemie pozaszkolnym, głównie za pośrednictwem Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości oraz cechów i spółdzielni rzemieślniczych, a także centrów i ośrodków kształcenia i doksztalcania zawodowego oraz praktycznego.

W województwie podlaskim funkcjonuje 14 cechów i 3 spółdzielnie rzemieślnicze, zrzeszone w Izbie Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości w Białymstoku, reprezentującej blisko

²⁰ Tamże, s. 29, 33-34.

²¹ Tamże, s. 30-34.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

trzy tysiące zakładów rzemieślniczych z terenu województwa podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego (Izba zrzesza 3 cechy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego). Jedną z najliczniej skupionych w Izbie branż jest branża budowlana²².

Cechy rzemiosł prowadzą naukę zawodu w tzw. rzemieślniczym systemie kształcenia, w którym przygotowanie zawodowe odbywa się w rzemieślniczych zakładach pracy. Podejmujący decyzję o nauce zawodu z zakładach rzemieślniczych podpisują z pracodawcą uprawnionym do szkolenia (mistrzem) umowę o pracę w celu nauki zawodu, a umowa ta podpisywana jest w organizacji cechowej, której członkiem jest szkolący pracodawca. Oprócz procesu organizacji, cechy sprawują również nadzór nad przebiegiem kształcenia młodocianych pracowników. Proces nauczania praktycznego w rzemiośle jest ściśle powiązany z nauczaniem teorii. Doksztalcanie teoretyczne uczniów może odbywać się zarówno w systemie szkolnym (zasadnicza szkoła zawodowa), jak i pozaszkolnym, np. na kursach organizowanych przez cechy oraz przez szkolących mistrzów²³.

Lista zawodów, w których może odbywać się kształcenie jest szeroka, natomiast do najbardziej popularnych zawodów budowlanych zalicza się m.in.: monter instalacji i urządzeń sanitarnych, monter instalacji gazowych, monter izolacji budowlanych, kamieniarz, murarz, cieśla, betoniarz-zbrojarz, dekarz, posadzkarz. W zależności od zawodu, nauka trwa trzy bądź dwa lata²⁴.

Po ukończeniu nauki zawodu młodociany pracownik przystępuje do egzaminu czeladniczego, którego zdanie oznacza uzyskanie pierwszego stopnia czeladniczych kwalifikacji zawodowych. Organem odpowiedzialnym za organizowanie i przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych na tytuł czeladnika, a także mistrza zawodu, jest Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku²⁵. Ponadto, możliwość przystąpienia do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego mają (oprócz młodocianych pracowników, którzy ukończyli naukę zawodu) także inne osoby chcące uzyskać kwalifikacje czeladnicze lub podnieść kwalifikacje do mistrzowskich²⁶. Zawody budowlane, w których prowadzone są egzaminy, to: betoniarz-zbrojarz, dekarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, monter instalacji gazowych, kamieniarz, murarz, posadzkarz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz stolarz budowlany (cieśla)²⁷. Spośród wymienionych zawodów, w roku 2009 egzaminy przeprowadzono jedynie w trzech: monter instalacji i urządzeń sanitarnych (9 przeegzaminowanych osób), murarz (23 osoby) oraz posadzkarz (1 osoba), natomiast

²² Opracowanie na podstawie: <http://www.rzemioslo.bialystok.pl/pl/izba.php?m=110>, 1.12.2011.

²³ Opracowanie na podstawie: <http://www.cech-bialystok.rzemioslo.bialystok.pl/pl/indeks.php?m=310>, 1.12.2011.

²⁴ Opracowanie na podstawie: <http://www.cech-bialystok.rzemioslo.bialystok.pl/pl/indeks.php?m=300>, 1.12.2011.

²⁵ Opracowanie własne na podstawie: <http://www.cech-bialystok.rzemioslo.bialystok.pl/pl/indeks.php?m=310>, 1.12.2011.

²⁶ Osoby spełniające odpowiednie warunki, określone przez Izbę Rzemieślniczą i Przedsiębiorczości w Białymstoku: <http://www.rzemioslo.bialystok.pl/pl/izba.php?m=410&ta=3>, 1.12.2011.

²⁷ Opracowanie własne na podstawie: <http://www.rzemioslo.bialystok.pl/pl/izba.php?m=410&ta=3>, 1.12.2011.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

w roku szkolnym 2010/2011 już w pięciu zawodach: dekarz (3 osoby), monter instalacji i urządzeń sanitarnych (17 osób), murarz (82 osoby), posadzkarz (1 osoba) oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie (5).

Na terenie województwa podlaskiego działa również szereg publicznych oraz niepublicznych centrów, ośrodków i zakładów kształcenia i doksztalcania zawodowego, praktycznego oraz ustawicznego, organizujących kursy przygotowujące do wykonywania zawodu oraz egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe (w tym w zawodach budowlanych), przeznaczone zarówno dla uczniów, jak i dla dorosłych.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.2. SZKOLNICTWO ZAWODOWE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (ZAWODY BUDOWLANE)

Na wstępie badania wyłoniono z Klasyfikacji Zawodów i Specjalności zawody budowlane objęte systemem oświaty. Takich zawodów jest sześć na poziomie średnim technicznym oraz 18 na poziomie zasadniczym zawodowym. Następnie uzupełniono listę o trzy kierunki kształcenia w szkołach wyższych (budownictwo, inżynieria środowiska, architektura). Na tej podstawie zidentyfikowano wszystkie szkoły (na trzech poziomach kształcenia), w których w 2010 roku byli kształceni uczniowie(studenci) w wybranych wcześniej zawodach (kierunkach).

Tablica 1. Wykaz szkół kształcących w zawodach budowlanych w województwie podlaskim w 2010 roku

Typ	Nazwa organizacji	Nazwa	Miejscowość
Wyższa szkoła zawodowa (Politechnika)	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	Instytut Budownictwa	SUWAŁKI
	Politechnika Białostocka	Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Wydział Architektury	BIAŁYSTOK
Szkoła policealna (ponadgimnazjalna)	Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu "Żak"	Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu "Żak"	BIAŁYSTOK
	Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku	Szkoła Policealna Nr 4 w Białymstoku	BIAŁYSTOK
Technikum	Zespół Szkół w Wojewodzinie	Technikum	WOJEWODZIN
	Zespół Szkół Zawodowych w Wysokiem Mazowieckiem	Technikum	WYSOKIE MAZOWIECKIE
	Zespół Szkół Budowlano - Geodezyjnych w Białymstoku	Technikum Budowlano - Geodezyjne w Białymstoku	BIAŁYSTOK
	Zespół Szkół Nr 1 w Bielsku Podlaskim	Technikum Nr 1	BIELSK PODLASKI
	Augustowskie Centrum Edukacyjne w Augustowie	Technikum Nr 1 im. 2 Korpusu Polskiego w Augustowie	AUGUSTÓW
	Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	Technikum nr 3 w Suwałkach	SUWAŁKI
	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4	Technikum nr 4	ŁOMŻA
	Zespół Szkół Mechanicznych w Łapach	Technikum w Łapach	ŁAPY
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Białymstoku	Technikum Zawodowe Nr 1 w Białymstoku	BIAŁYSTOK
	Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 w Białymstoku	Technikum Zawodowe Nr 5 w Białymstoku	BIAŁYSTOK
Technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ	Augustowskie Centrum Edukacyjne w Augustowie	Technikum Uzupełniające Nr 1 w Augustowie	AUGUSTÓW
	Zaoecne Uzupełniające Technikum Budowlane	Zaoecne Uzupełniające Technikum Budowlane	BIAŁYSTOK
	Zaoecne Uzupełniające Technikum Budowlane dla Dorosłych w Łomży	Zaoecne Uzupełniające Technikum Budowlane dla Dorosłych w Łomży	ŁOMŻA
Zasadnicza szkoła zawodowa	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	SIEMIATYCZE
	Zespół Szkół w Wojewodzinie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	WOJEWODZIN
	Zespół Szkół Rolniczych im. W. St. Reymonta w Czartajewie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	CZARTAJEW
	Zespół Szkół Zawodowych w Hajnówce	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	HAJNÓWKA

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

	Centrum Kształcenia Zawodowego	Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. Armii Krajowej	WYSOKIE MAZOWIECKIE
	Zespół Szkół Nr 1 w Bielsku Podlaskim	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1	BIELSK PODLASKI
	Zespół Szkół Zawodowych w Sokółce	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 w Sokółce	SOKÓŁKA
	Augustowskie Centrum Edukacyjne w Augustowie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1w Augustowie	AUGUSTÓW
	Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3 w Suwałkach	SUWAŁKI
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3 w Zambrowie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3 w Zambrowie	ZAMBRÓW
	Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 w Białymstoku	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 5 w Białymstoku	BIAŁYSTOK
	Zespół Szkół Specjalnych w Łomży	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	ŁOMŻA
	Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Grajewie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Grajewie	GRAJEWÓ
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Ciechanowcu	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Ciechanowcu	CIECHANOWIEC
	Zespół Szkół w Dąbrowie Białostockiej	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Dąbrowie Białostockiej	DĄBROWA BIAŁOSTOCKA
	Zespół Szkół Technicznych w Kolnie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Kolnie	KOLNO
	Zespół Szkół Mechanicznych w Łapach	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łapach	ŁAPY
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	ŁOMŻA
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Łomży Zakład Doskonalenia Zawodowego w Łomży	ŁOMŻA
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Mońkach	MOŃKI
	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4	ŁOMŻA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SIO według stanu na 30.09.2010.

W województwie podlaskim w 2010 roku funkcjonowały dwie²⁸ szkoły wyższe kształcące w kierunkach budowlanych, na poziomie średnim technicznym było 15 szkół, natomiast na poziomie zasadniczym zawodowym 21 szkół kształcących w zawodach budowlanych. Ogółem w 2010 roku 38 jednostek prowadziło kształcenie w zawodach budowlanych.

W dalszej kolejności zidentyfikowano powiaty, w których w 2010 roku były nauczane zawody budowlane na poszczególnych poziomach kształcenia. Jednocześnie, wskazano liczbę uczniów/studentów oraz absolwentów tychże zawodów w 2010 roku. Zerowe wartości w ostatniej kolumnie wskazują na brak absolwentów w danym roku, który może wynikać z wielu przyczyn (np. brak zainteresowania zawodem, ograniczeniem naboru w zawodzie, zmianami organizacyjnymi w szkołach, zmianą kierunku kształcenia (zawodu)).

²⁸ Oraz jedna szkoła wyższa kształcąca poza terenem województwa.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Tablica 2. Zawody budowlane nauczane na terenie województwa podlaskiego według powiatów i typów szkół w 2010 roku

Powiat	Typ	Zawód (kierunek)	Liczba uczniów/ studentów	Liczba absolwentów
m. Suwałki	Wyższa szkoła zawodowa	Budownictwo	325	44
	Technikum	Technik budownictwa	214	32
		Technik urządzeń sanitarnych	16	8
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	14	6
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	35	16
		Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	59	0
m. Białystok	Wyższa szkoła zawodowa	Budownictwo	1678	397
		Inżynieria Środowiska	849	192
		Architektura i Urbanistyka	505	84
	Szkoła policealna (ponadgimnazjalna)	Technik budownictwa	129	20
	Technikum	Technik budownictwa	461	37
		Technik drogownictwa	107	11
		Technik inżynierii środowiska i melioracji	26	7
		Technik urządzeń sanitarnych	19	10
	Technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ	Technik budownictwa	6	0
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	21	46
		Posadzkarz	2	0
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3	0
		Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	126	0
m. Łomża	Technikum	Technik budownictwa	163	12
		Technik urządzeń sanitarnych	6	7
	Technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ	Technik budownictwa	38	0
		Technik urządzeń sanitarnych	15	0
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	54	28
		Dekarz	0	1
		Posadzkarz	0	3
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	5	18
augustowski	Technikum	Technik budownictwa	62	0
		Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	102	19
	Technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ	Technik budownictwa	11	0

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	8	5
		Dekarz	1	2
		Posadzkarz	24	21
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	2
		Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	76	18
białostocki	Technikum	Technik budownictwa	36	0
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	77	0
bielski	Technikum	Technik budownictwa	92	14
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	3	1
		Cieśla	0	17
grajewski	Technikum	Technik budownictwa	52	0
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	10	0
		Betoniarz-zbrojarz	4	0
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	1
hajnowski	Zasadnicza szkoła zawodowa	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	0
kolneński	Zasadnicza szkoła zawodowa	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	0
moniecki	Szkoła policealna (ponadgimnazjalna)	Technik budownictwa	0	21
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	7	7
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	0
siemiatycki	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	5	3
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	9	4
sokólski	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	14	20
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1	0
wysokomazowiecki	Technikum	Technik budownictwa	41	0
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Murarz	3	0
		Cieśla	1	0
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	8	1
zambrowski	Zasadnicza szkoła zawodowa	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	6	0
		Murarz	4	3
		Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SIO według stanu na 30.09.2010.

Na przestrzeni lat 2006-2010 obserwowany był znaczny wzrost łącznej liczby absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych, tj. absolwentów zawodów: murarz, kamieniarz, betoniarz-zbrojarz, cieśla, dekarz, posadzkarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie (wykres 8). Liczba ta wzrosła z 89 osób w roku 2006 do 225 w roku 2010, co stanowi wzrost o ponad 150%. Łączna liczba uczniów w tych zawodach wynosiła w 2010 roku 655 osób, co w porównaniu ze stanem z roku 2006 (405 uczniów)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

stanowi wzrost o blisko 62% (250 osób). Należy zatem stwierdzić, że w analizowanym okresie występowała tendencja wzrostowa zarówno liczby uczniów, jak i liczby absolwentów zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych. Jednocześnie, w 2010 roku zaobserwowano niższą liczbę uczniów w porównaniu z rokiem 2009 (gdy było ich 757), co w perspektywie kilku lat może spowodować korektę trendu wzrostowego liczby absolwentów na tym poziomie kształcenia.

Wykres 8. Liczba uczniów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych w latach 2006-2010

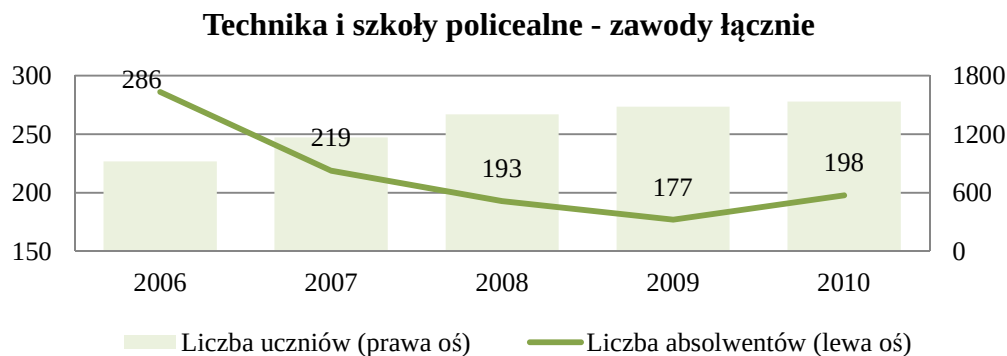

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 łączna liczba absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie techników oraz szkół policealnych, tj. absolwentów zawodów: technik budownictwa, technik drogownictwa, technik inżynierii środowiska i melioracji oraz technik urządzeń sanitarnych, wynosiła 198 osób (wykres 9). W latach 2006-2009 obserwowana była wyraźna tendencja spadkowa liczby absolwentów tychże zawodów (spadek liczby absolwentów o 48%), natomiast w roku 2010 tendencja ta uległa odwróceniu. Łączna liczba uczniów kształcących się w wymienionych wyżej zawodach wynosiła w 2010 roku 1534 osoby, co w porównaniu ze stanem z roku 2006 (923 uczniów) stanowiło wzrost o ponad 66% (611 osób). Tendencja wzrostowa liczby uczniów zawodów budowlanych na poziomie techników i szkół policealnych utrzymywała się w całym analizowanym okresie. W perspektywie kilku lat należy się zatem spodziewać tendencji wzrostowej liczby absolwentów.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

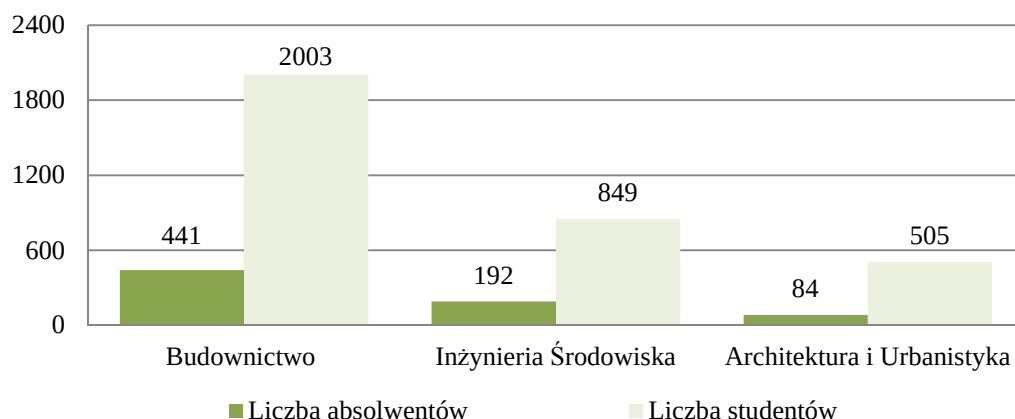
Wykres 9. Liczba uczniów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie średnich szkół technicznych w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 najbardziej liczną grupę wśród absolwentów analizowanych kierunków budowlanych, w jakich odbywało się kształcenie w podlaskich wyższych szkołach zawodowych, stanowili absolwenci kierunku budownictwo (441 osób), następnie kierunku inżynieria środowiska (192 osoby), natomiast najmniej liczną grupę tworzyli absolwenci kierunku architektura i urbanistyka (84 osoby). Podobną sytuację zaobserwowano pod względem liczby studentów: w 2010 spośród trzech analizowanych kierunków największą liczbę studentów zgromadziło budownictwo (2003 osoby), następnie inżynieria środowiska (849 osoby), natomiast najmniej – architektura i urbanistyka (505 osób) (wykres 10).

Wykres 10. Liczba studentów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie wyższych szkół zawodowych w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne.

W dalszej części opracowania informację o liczbie uczniów (studentów) i absolwentów na poszczególnych poziomach kształcenia pogłębiono o taką informację według zidentyfikowanych zawodów budowlanych.

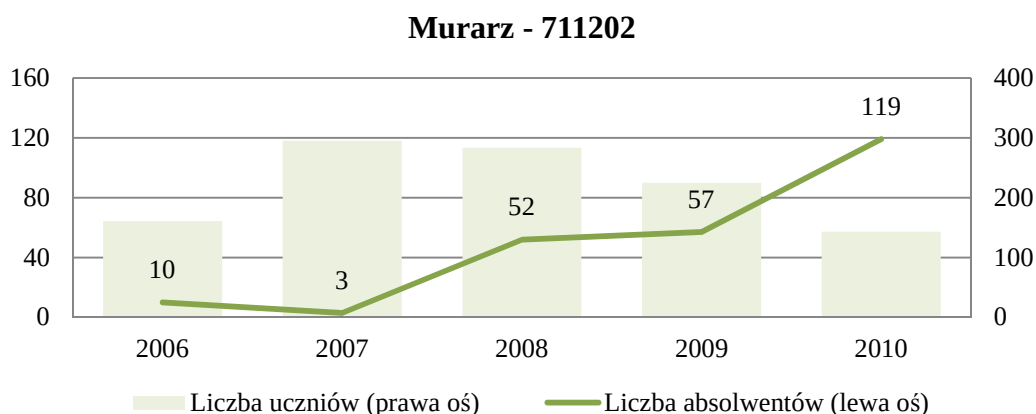
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.2.1. ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE

W roku 2010 łączna liczba absolwentów zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych, w których odbywało się kształcenie na terenie województwa podlaskiego, tj. zawodów: murarz, kamieniarz, betoniarz-zbrojarz, cieśla, dekarz, posadzkarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie, wynosiła 225 osób. W tym samym roku w zawodach tych kształciło się łącznie 655 uczniów.

W roku 2010 liczba absolwentów w zawodzie murarz wynosiła 119 osób (wykres 11). Na przestrzeni lat 2006-2010 liczba ta wzrosła o 109 osób, przy czym najbardziej dynamiczny wzrost obserwowany był od roku 2007. Liczba uczniów w zawodzie murarz w 2010 roku wynosiła 143 osoby, co w porównaniu z rokiem 2006 stanowi spadek o 11%. Pomimo znacznego wzrostu liczby uczniów w tym zawodzie w roku 2007 (295 osób) oraz 2008 (283), w latach 2007-2010 obserwowana była tendencja spadkowa.

Wykres 11. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie murarz w latach 2006-2010

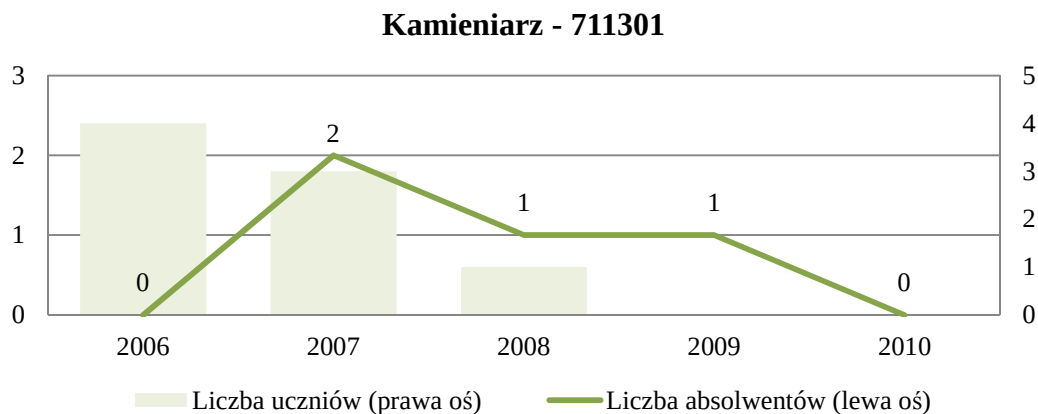

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W 2010 roku nie odnotowano absolwentów w zawodzie kamieniarz (wykres 12). W latach 2006-2010 liczba ta początkowo wzrosła do 2 osób w roku 2007, a następnie malała (jeden absolwent w roku 2008 raz jeden w 2009). W 2010 roku, podobnie jak i w 2009, nie odnotowano również uczniów w zawodzie kamieniarz, a na przestrzeni lat 2006-2008 obserwowany był spadek liczby uczniów w tym zawodzie (z 4 do 1).

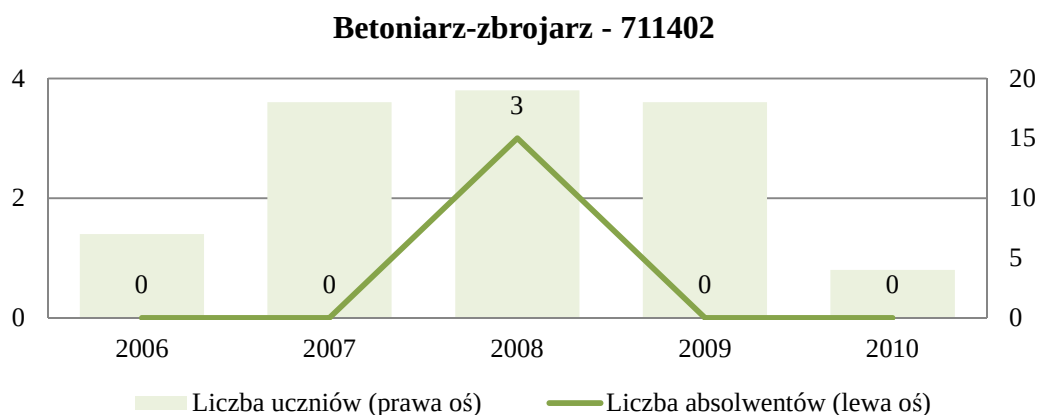
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 12. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie kamieniarz w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

Wykres 13. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie betoniarz-zbrojarz w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

Na przestrzeni lat 2006-2010 jedynie w roku 2008 odnotowano absolwentów (3) w zawodzie betoniarz-zbrojarz (wykres 13). W roku 2010 w zawodzie tym kształciły się 4 osoby. W początkowych latach analizowanego okresu zaobserwowano wzrost liczby uczniów w zawodzie betoniarz-zbrojarz (z 7 w roku 2006 do 19 w roku 2008), natomiast od roku 2008 liczba ta ulegała spadkowi.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

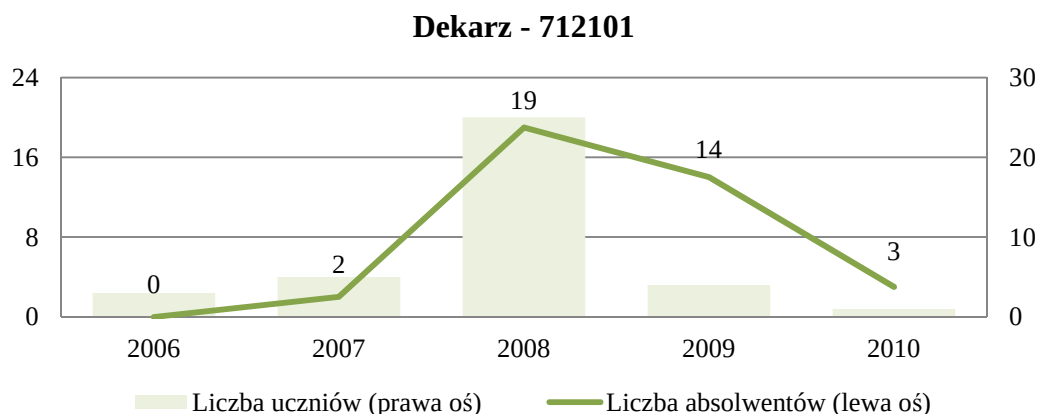
Wykres 14. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie cieśla w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 liczba absolwentów w zawodzie cieśla wynosiła 17 osób (wykres 14). W początkowych latach analizowanego okresu (lata 2006 i 2007) nie odnotowano w województwie podlaskim absolwentów kształcących się w tym zawodzie, natomiast w latach kolejnych ich liczba utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W roku 2010 w zawodzie cieśli kształcił się tylko jeden uczeń, podczas gdy w latach 2007-2009 było to odpowiednio: 17, 44 oraz 41 osób (w 2006 roku brak uczniów kształcących się w tym zawodzie).

Wykres 15. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie dekarz w latach 2006-2010

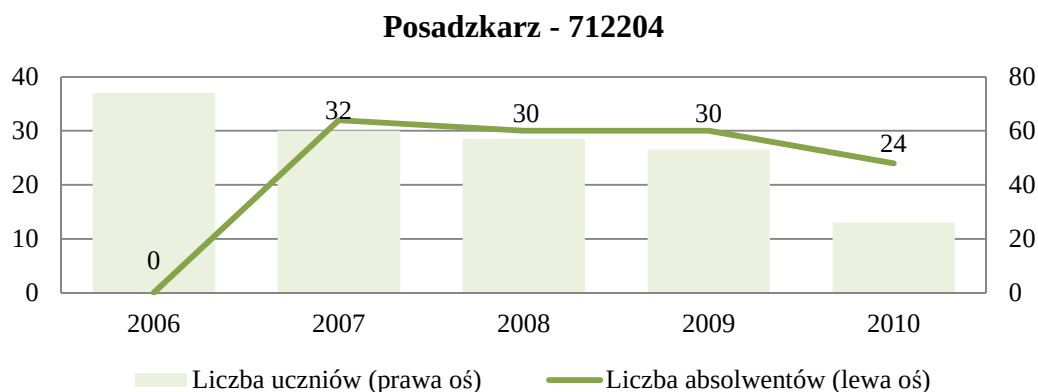
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 w zawodzie dekarz odnotowano 3 absolwentów. Na przestrzeni lat 2006-2010 początkowo zaobserwowano wzrost liczby absolwentów do 19 osób w roku 2008,

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

natomiast po roku 2008 liczba ta ulegała spadkowi. Według danych z 2010 roku w zawodzie dekarza kształciła się tylko jedna osoba. W całym analizowanym okresie liczba ta początkowo wzrosła z 3 osób w roku 2006 do 25 w roku 2008, po czym uległa ponownemu zmniejszeniu (wykres 15).

Wykres 16. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie posadzkarz w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W zawodzie posadzkarz w 2010 roku odnotowano 24 absolwentów, co stanowiło spadek o 25% w porównaniu z wartością zaobserwowaną w roku 2007 (32 absolwentów). W roku 2006 nie odnotowano absolwentów tego zawodu w województwie podlaskim. W roku 2010 w zawodzie posadzkarza kształciło się 26 osób. Na przestrzeni lat 2006-2010 obserwowany był stały spadek liczby uczniów, z czego największy odnotowano w roku 2010 w porównaniu do stanu z roku 2009 (blisko 51%) (wykres 16).

Wykres 17. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie monter instalacji i urządzeń sanitarnych w latach 2006-2010

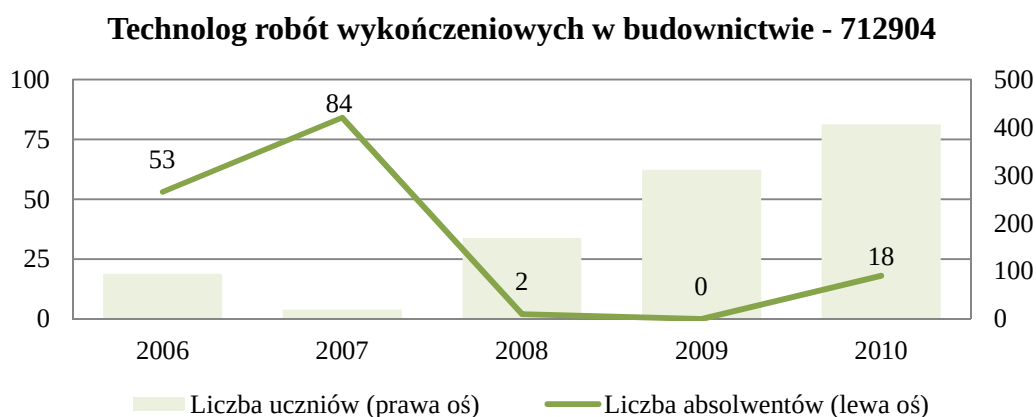

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W roku 2010 liczba absolwentów kształcących się w zawodzie monter instalacji i urządzeń sanitarnych wynosiła 44 osoby (wykres 17). W początkowych latach analizowanego okresu, tj. 2006-2008 zaobserwowano tendencję spadkową liczby absolwentów w tym zawodzie (z 26 do 7 osób), natomiast od roku 2009 liczba ta zaczęła wzrastać. W roku 2010 w zawodzie montera instalacji i urządzeń sanitarnych kształciło się 74 uczniów, co stanowiło liczbę o 12 osób większą niż odnotowana w roku 2006, jednak równocześnie o 36 mniejszą niż w roku 2008.

Wykres 18. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technolog robót wykończeniowych w budownictwie latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

Zgodnie z danymi z 2010 roku, grupa absolwentów w zawodzie technolog robót wykończeniowych w budownictwie liczyła 18 osób (wykres 18). W latach 2006 oraz 2007 liczba ta utrzymywała się na znacznie wyższym poziomie (odpowiednio 53 i 84 osoby), natomiast począwszy od roku 2008 uległa znacznemu spadkowi. W zawodzie technologa robót wykończeniowych w 2010 roku kształciło się 406 uczniów, co stanowiło wartość o 312 osób większą w porównaniu ze stanem z roku 2006. W analizowanym okresie zaobserwowano tendencję wzrostową liczby uczniów kształcących się w tym zawodzie (z korektą w 2007 roku).

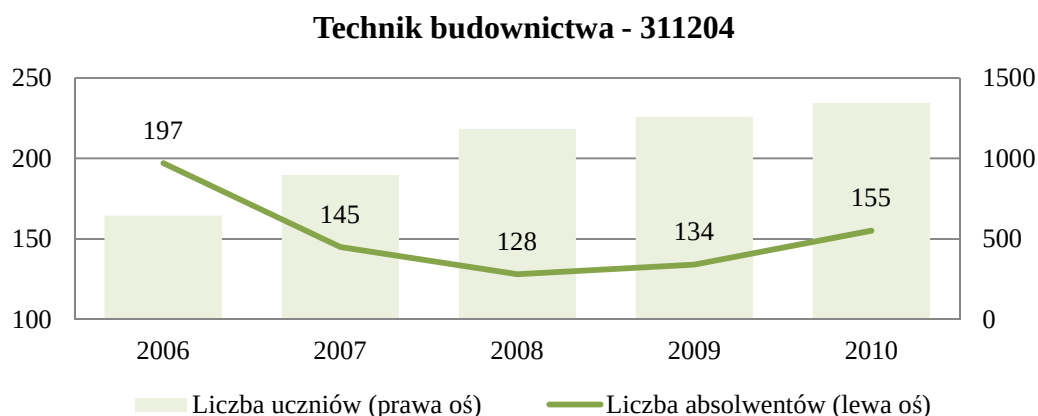
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.2.2. TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE

W roku 2010 łączna liczba absolwentów zawodów budowlanych na poziomie techników oraz szkół policealnych, w których odbywało się kształcenie na terenie województwa podlaskiego, tj. zawodów: technik budownictwa, technik drogownictwa, technik inżynierii środowiska i melioracji oraz technik urządzeń sanitarnych, wynosiła 198 osób. W roku 2010 w zawodach tych kształciło się łącznie 1534 uczniów.

W zawodzie technik budownictwa w 2010 roku odnotowano 155 absolwentów. Stanowiło to wartość niższą o blisko 22% (42 osoby) w porównaniu ze stanem z roku 2006, a jednocześnie wyższą o 21% (27 osób) w stosunku do liczby absolwentów odnotowanej w roku 2008. W roku 2010 w zawodzie technika budownictwa kształciło się 1345 osób (o ponad 108% więcej niż w roku 2006). W całym analizowanym okresie obserwowano rosnącą tendencję liczby uczniów w tym zawodzie (wykres 19).

Wykres 19. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik budownictwa w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 odnotowano 11 absolwentów w zawodzie technik drogownictwa (wykres 20). W latach 2006-2007 oraz 2008 liczba ta utrzymywała się na zbliżonym poziomie (odpowiednio 18, 15 i 10 osób), natomiast w roku 2008 nie zaobserwowano absolwentów w tym zawodzie. Na przestrzeni lat 2006-2010 liczba uczniów w zawodzie technik drogownictwa oscylowała wokół poziomu z roku 2010 (107 osób), z nieznaczną tendencją wzrostową.

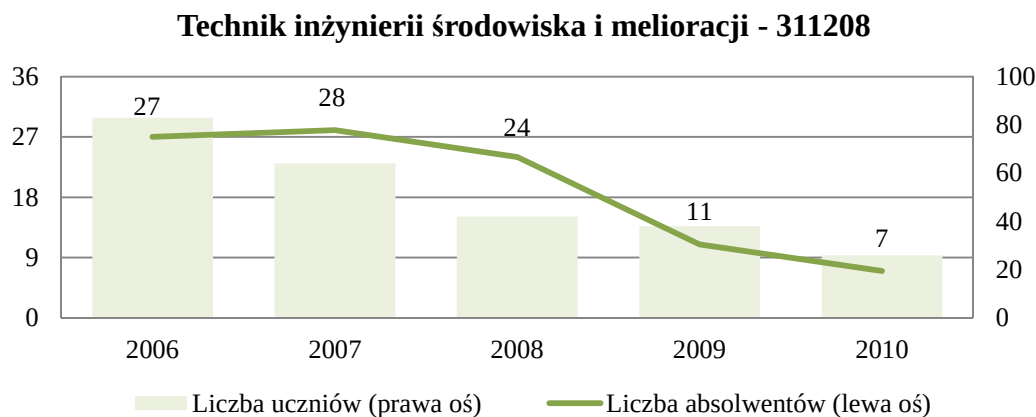
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 20. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik drogownictwa w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

Wykres 21. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik inżynierii środowiska i melioracji w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

Na przestrzeni lat 2006-2010 zaobserwowano spadek liczby absolwentów w zawodzie technik inżynierii środowiska i melioracji z 27 w roku 2006 do jedynie 7 w roku 2010 (spadek o 74%). W alogicznym okresie tendencję spadkową odnotowano również pod względem liczby uczniów kształcących się w zawodzie technika inżynierii środowiska. Liczba ta zmniejszyła się z 83 uczniów w roku 2006 do 26 w roku 2010 (spadek o blisko 69%) (wykres 21).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 22. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik urządzeń sanitarnych w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO.

W roku 2010 liczba absolwentów w zawodzie technik urządzeń sanitarnych wynosiła 25 osób, co w porównaniu z rokiem 2006 stanowiło wartość o 43% (19 osób) mniejszą (wykres 22). Liczba uczniów kształcących się w tym zawodzie w 2010 wynosiła 56 osób (mniej o blisko 45% w porównaniu z rokiem 2006). Na przestrzeni lat 2006-2010 zaobserwowano tendencję malejącą zarówno liczby absolwentów (z okresami wzrostu i spadku liczby absolwentów), jak i uczniów kształcących się w zawodzie technik urządzeń sanitarnych (poza 2007 rokiem).

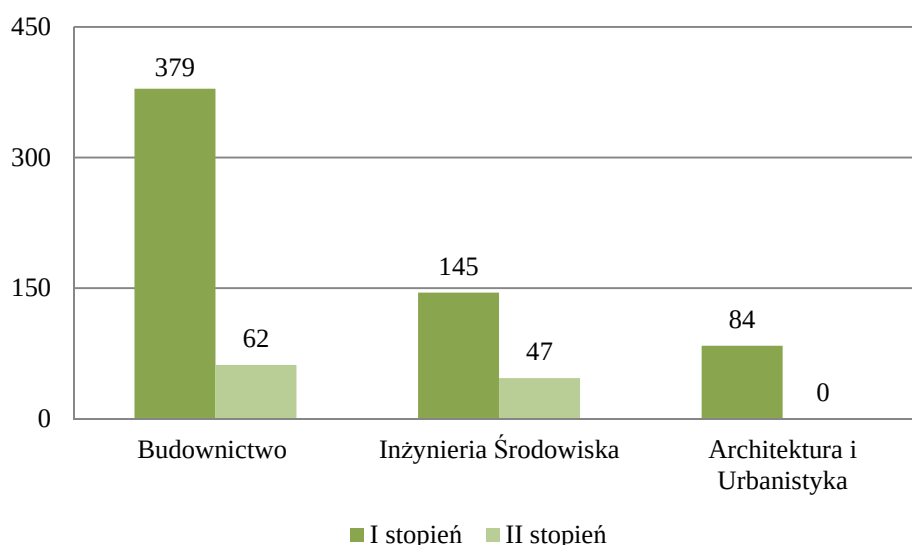
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.2.3. WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE

W roku 2010 łączna liczba absolwentów zawodów budowlanych na poziomie wyższych szkół zawodowych, w których odbywało się kształcenie na terenie województwa podlaskiego, tj. zawodów: inżynier budownictwa, inżynier inżynierii środowiska oraz architekt, wynosiła 717 osób. W tym samym roku w kierunkach tych kształciło się łącznie 3357 studentów.

Wśród absolwentów kierunku budownictwo, najliczniejszą grupę w 2010 roku stanowili studenci I stopnia studiów (379 osób), natomiast absolwentów II stopnia studiów było ponad sześciokrotnie mniej (62 osoby). Podobną sytuację zaobserwowano w przypadku absolwentów zarówno kierunku inżynieria środowiska (145 absolwentów studiów I stopnia, 47 absolwentów studiów II stopnia), jak i architektura i urbanistyka (84 absolwentów I stopnia, brak absolwentów II stopnia) (wykres 23).

Wykres 23. Liczba absolwentów studiów I i II stopnia kierunku budownictwo, inżynieria środowiska oraz architektura i urbanistyka w 2010 roku

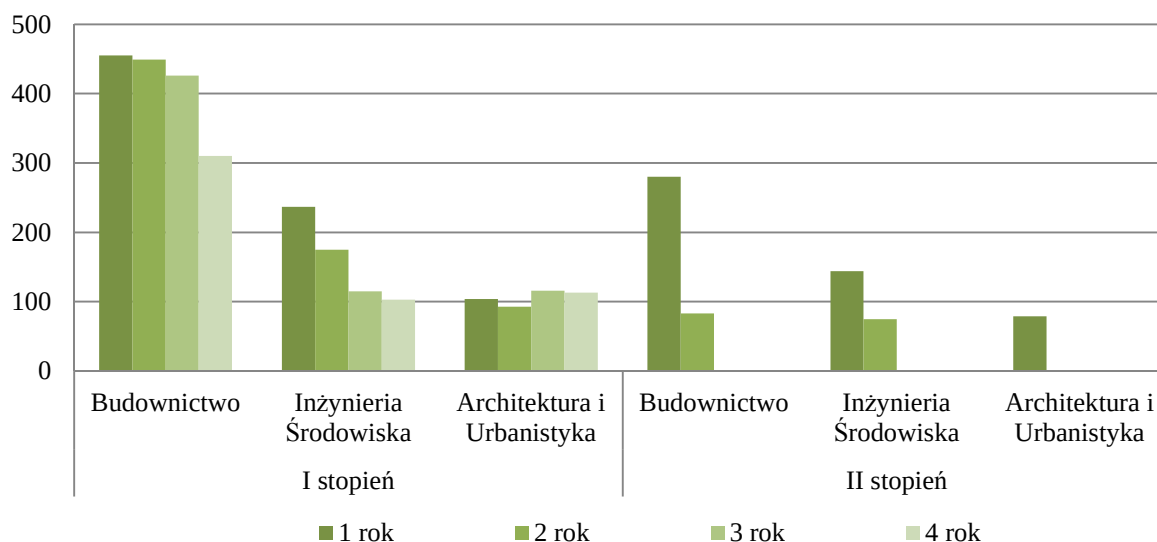

Źródło: Opracowanie własne.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Podobnie, jak w przypadku absolwentów poszczególnych kierunków budowlanych na poziomie wyższych szkół zawodowych w województwie podlaskim, przedstawia się sytuacja pod względem łącznej liczby studentów tychże kierunków, kształcących się zarówno w trybie stacjonarnym, jaki niestacjonarnym (wykres 24). W roku 2010 najbardziej liczną grupę na kierunku budownictwo stanowili studenci pierwszego roku studiów (735 osób, z czego 455 na I stopniu, a 280 na II stopniu studiów), następnie drugiego roku (532 osoby, z czego ponad 81% to studenci na stopniu I studiów) oraz trzeciego (426 – I stopień), natomiast najmniej liczna była grupa studentów czwartego roku (310 osób – I stopień). Analogiczną sytuację odnotowano w przypadku studentów na kierunku inżynieria środowiska, gdzie liczba studentów wynosiła odpowiednio: 381 (ponad 62% na I stopniu studiów), 250 (70% na I stopniu), 115 (I stopień) oraz 103 osoby (I stopień). Nieznaczna różnica wystąpiła w strukturze liczby studentów na kierunku architektura i urbanistyka, gdzie najliczniejszą grupę w 2010 roku stanowili studenci pierwszego roku (183 osoby, z czego 104 na I stopniu studiów), następnie trzeciego (116 – I stopień), czwartego (113 – I stopień), a najmniej liczną – studenci drugiego roku (93 osoby na I stopniu studiów).

Wykres 24. Liczba studentów poszczególnych lat studiów na kierunku budownictwo, inżynieria środowiska oraz architektura i urbanistyka w 2010 roku

Źródło: Opracowanie własne.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

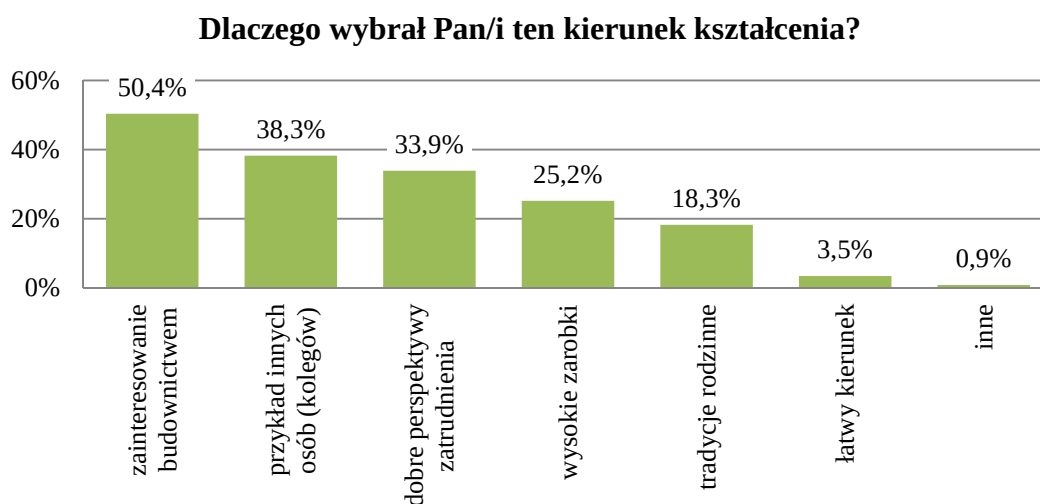
5.3. GŁÓWNE DETERMINANTY WYBORU POZIOMU I KIERUNKU NAUKI W KONTEKŚCIE ZAWODÓW BUDOWLANYCH

W celu identyfikacji głównych determinant wyboru poziomu i kierunku nauki w kontekście zawodów budowlanych wykorzystano w szczególności wyniki badania ilościowego CATI, przeprowadzonego wśród absolwentów szkół kształcących w zawodach budowlanych na trzech poziomach kształcenia. Wyniki badań ilościowych uzupełniono o wnioski płynące z badania jakościowego IDI, które w tym obszarze nie wniosło znaczących informacji (często uzyskiwano odpowiedzi: „nie wiem”, „nie rozumiem pytania”).

5.3.1. ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE

Dla połowy absolwentów szkół zawodowych uczestniczących w badaniu CATI główną przyczyną wyboru kierunku kształcenia było zainteresowanie budownictwem. Prawie 40% absolwentów przy wyborze kierunku kształcenia kierowało się przykładem innych osób. Jedna trzecia doceniła dobre perspektywy zatrudnienia, a jedna czwarta wysokie zarobki. U około 18% badanych znaczenie miały tradycje rodzinne. Wskazywano również (rzadziej) łatwość nauki zawodu (wykres25).

Wykres 25. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (n=196, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

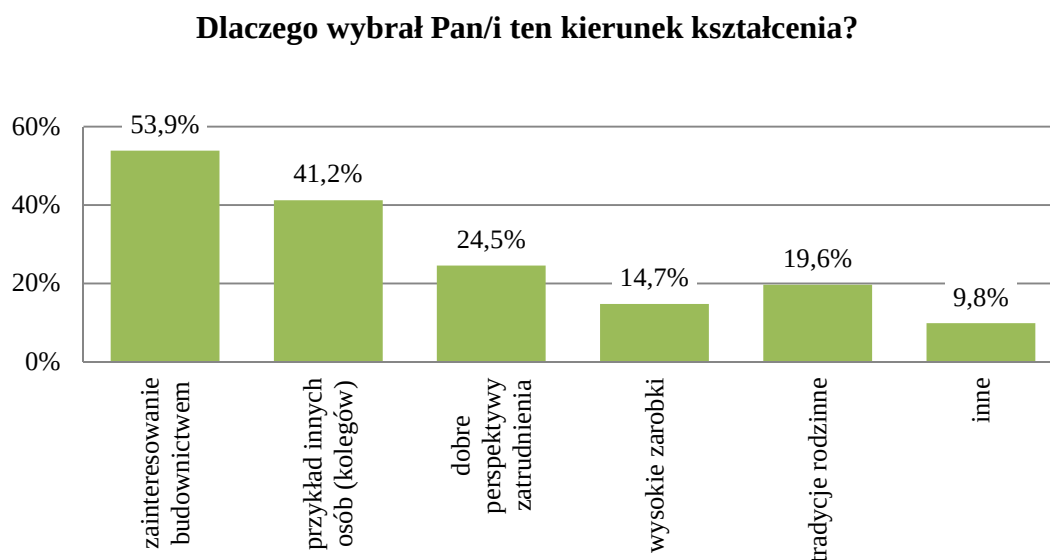
Jako motyw wyboru kierunku kształcenia absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (IDI) wskazywali także najczęściej ciekawość i zainteresowanie danym zawodem budowlanym. Wskazywano również na dobre perspektywy zatrudnienia w danym zawodzie: „myślę, że jest duże zapotrzebowanie na murarzy...”. Respondenci argumentowali swoje wybory również podążaniem za przykładem znajomych.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.3.2. TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE

Ponad połowa absolwentów z wykształceniem średnim technicznym wybrała zawód w związku z zainteresowaniem budownictwem. Dla ponad 40% determinantą był przykład innych osób. Prawie jedna czwarta wzięła pod uwagę dobre perspektywy zatrudnienia. U co piątego absolwenta znaczącą rolę odegrały tradycje rodzinne, natomiast 15% badanych brało pod uwagę możliwość uzyskania wysokich zarobków (wykres 26).

Wykres 26. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci średnich szkół zawodowych (n=158, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

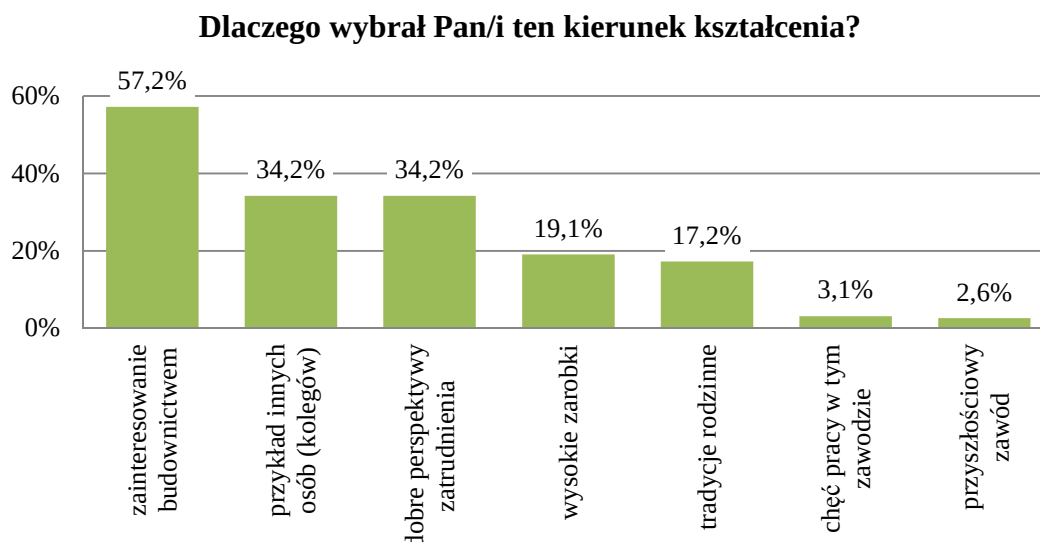
Jako motyw wyboru kierunku kształcenia absolwenci średnich szkół zawodowych (IDI) wskazywali również najczęściej ciekawość i zainteresowanie danym zawodem budowlanym. Respondenci z tej grupy podkreślali także, że powodem wyboru danego zawodu było postrzeganie go jako przyszłościowego: „*wydawało mi się, że będę miał duże perspektywy na przyszłość*”. Swoje wybory argumentowali również tradycjami rodzinnymi.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.3.3. WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE

Prawie 57% (najwyższy odsetek spośród stopni kształcenia) absolwentów szkół wyższych wybrało kierunek studiów ze względu na zainteresowanie budownictwem. 34% brało przykład z innych osób oraz(lub) dobre perspektywy zatrudnienia. Około 19% liczy na wysokie zarobki, a 17% kontynuuje tradycje rodzinne. Kilkanaście osób zadeklarowało wybór zawodu chęcią pracy w zawodzie i upatruje w nim wielu możliwości rozwoju (wykres 27).

Wykres 27. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci wyższych szkół zawodowych (n=642, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Jako motyw wyboru kierunku kształcenia absolwenci wyższych szkół zawodowych (IDI) wskazywali najczęściej zainteresowanie danym zawodem budowlanym: „*zawsze chciałem być inżynierem budownictwa*”. Respondenci z tej grupy podkreślali również, że powodem wyboru danego zawodu było postrzeganie go jako przyszłościowego. Swoje wybory argumentowali także tradycjami rodzinnymi: „*zawsze interesowałem się budowlanką, takie tradycje rodzinne po części, bo tato pracował, dziadek też*”.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.4. ŚCIEŻKI KARIERY ZAWODOWEJ ABSOLWENTÓW ZAWODÓW BUDOWLANYCH

Sytuacja na rynku pracy nie pozostaje bez znaczenia dla specyficznej grupy, jaką stanowią absolwenci. Ponieważ w organizacji badania założono, iż w zakresie wejścia na rynek pomagają im Powiatowe Urzędy Pracy, przeprowadzono wśród pracowników dwóch PUP wywiady SSI. Wiedza zdobyta poprzez te wywiady wskazuje, że w przypadku niektórych aspektów procesu przechodzenia absolwentów z edukacji do pracy nie występuje zróżnicowanie w zależności od ukończonego poziomu kształcenia, natomiast w niektórych zróżnicowanie to jest bardzo wyraźne. Dlatego też informacje uzyskane od pracowników PUP zaprezentowano w kontekście całej populacji absolwentów zawodów budowlanych, dodatkowo stosując odwołania do poszczególnych poziomów kształcenia tam, gdzie jest to możliwe.

Jako główne miejsce czy też obszar, w którym absolwenci kształcący się w zawodach budowlanych, legitymujący się wszystkimi poziomami wykształcenia znajdują zatrudnienie, pracownicy urzędów pracy (SSI) wskazywali spółki komunalne, spółdzielnie mieszkaniowe, a także przedsiębiorstwa oraz samozatrudnienie. W przypadku osób z wykształceniem wyższym wskazywano również administrację, głównie samorządową. Ponadto jeden z pracowników stwierdza, że *„często jest również i tak, że nawet osoby z wyższym wykształceniem podejmują pracę poniżej ich kwalifikacji, aby zdobyć doświadczenie i nie zawsze jest to praca w zawodzie wyuczonym”*.

Pracownicy urzędów pracy wskazują, że podczas poszukiwania pracy absolwenci wszystkich poziomów kształcenia korzystają ze wszystkich możliwych źródeł informacji, jednakże najczęstszym sposobem uzyskiwania pracy są ogłoszenia, w szczególności zamieszczane w Internecie (portale internetowe). W dalszej kolejności wymienia się pośrednictwo urzędów pracy, media, bezpośredni kontakt z pracodawcą (wizyta w zakładzie pracy) oraz własne ogłoszenia absolwentów. Jednocześnie pracownicy PUP-ów zauważają, że w przypadku absolwentów szkół zawodowych i średnich ma miejsce zdobywanie pracy poprzez znajomości i rodzinę, a w przypadku absolwentów szkół wyższych zjawisko to raczej nie występuje.

Najczęstszą formą zatrudnienia²⁹ stosowaną w przypadku wszystkich absolwentów jest umowa o pracę na czas określony oraz umowa zlecenie (o dzieło). Nie ma zgodności, co do kwestii znaczenia poziomu wykształcenia przy stosowanej formie zatrudnienia. Uzyskano następujące odpowiedzi:

- poziom wykształcenia absolwenta nie ma wpływu na wybór formy zatrudnienia,
- w przypadku absolwentów szkół wyższych znacznie częściej stosowana jest umowa o pracę na czas nieokreślony i określony oraz zakładana jest własna działalność gospodarcza,

²⁹ Na podstawie badania opinii pracowników dwóch wybranych PUP (zgodnie z metodologią badania). Wnioski pochodzące z analizy wyników badania pracodawców oraz absolwentów są zawarte w dalszej części opracowania.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

natomiast wśród absolwentów szkół zawodowych i średnich przeważa umowa na czas określony, umowa zlecenie (o dzieło) oraz formy nieewidencjonowane.

Należy podkreślić, że umowa o pracę (szczególnie na czas nieokreślony) jest postrzegana przez pracowników za atrakcyjną ze względu na wszelkie walory zapewniające bezpieczeństwo i stałość zatrudnienia. Jednak z punktu widzenia pracodawcy taka umowa nie daje możliwości elastycznego reagowania na zmiany koniunktury, które są głównie odczuwalne w budownictwie (np. ze względu na sezonowość prac). Elastyczne formy zatrudnienia są mniej korzystnie dla pracowników (szczególnie w budownictwie, gdzie znaczącą rolę odgrywają czynniki zapewniające bezpieczeństwo pracy), jednak stanowią o elastyczności rynku budowlanego i mogą w długiej perspektywie być czynnikiem zwiększającym popyt na pracę.

Zgodnie z wiedzą pracowników powiatowych urzędów pracy, oczekiwania płacowe absolwentów posiadających wykształcenie zawodowe i średnie zawierają się średnio w przedziale do 1999 zł (powiat suwalski) oraz od 2000 do 2999 zł (powiat grajewski). Absolwenci szkół wyższych – specjaliści budownictwa, architektury i inżynierii środowiska, wykazują bądź to podobne, bądź wyższe aspiracje płacowe – w ich przypadku oczekiwane miesięczne wynagrodzenie netto zawiera się w przedziale 2000-2999 zł (powiat suwalski) lub 4000 zł i więcej (powiat grajewski).

Pracownicy PUP-ów podkreślają, że miesięczne wynagrodzenie netto otrzymywane przez pracowników z branży budowlanej nieposiadających doświadczenia zawodowego, a więc i przez absolwentów, zależy zarówno od sytuacji na rynku pracy w danym regionie, jak i od poziomu wykształcenia i kwalifikacji posiadanych przez absolwentów. W powiecie suwalskim (północna część województwa) wynagrodzenie to ustalane jest głównie w systemie akordowym i w przypadku pracowników posiadających wykształcenie średnie i zawodowe kształtują się na poziomie 1000-1200 zł netto, natomiast wynagrodzenie absolwentów szkół wyższych zawiera się w przedziale 1700-2500 zł. Jednocześnie, pracownik PUP w Suwałkach stwierdza, że *„na terenie powiatu suwalskiego możliwości osiągnięcia wynagrodzenia netto np. na poziomie 1900 zł jest mało realne. Zwykle to, co oferują lokalni pracodawcy to kwota 1000-1200zł. Wydaje się więc, że jest ona znacznie poniżej oczekiwań potencjalnych pracowników, stąd problemy z realizacją ofert i niska motywacja do pracy”*. W powiecie grajewskim natomiast miesięczne wynagrodzenie netto wśród absolwentów szkół wyższych zawiera się w przedziale do 1999 zł lub 4000 zł i więcej w przypadku, kiedy pracownik posiada uprawnienia do wykonywania zawodu.

Zgodnie z wiedzą pracowników urzędów pracy, pewna część absolwentów skłonna jest zmienić miejsce zamieszkania w związku ze zmianą/poszukiwaniem pracy, przy czym w przypadku absolwentów szkół wyższych częściej obserwowana jest chęć zmiany miejsca zamieszkania w kraju, natomiast w przypadku absolwentów szkół średnich i zawodowych częściej wskazywane są wyjazdy za granicę. Ponadto pracownik PUP w Suwałkach stwierdza, że absolwenci wyjeżdżając w poszukiwaniu pracy za granicę *„zwykle decydują się*

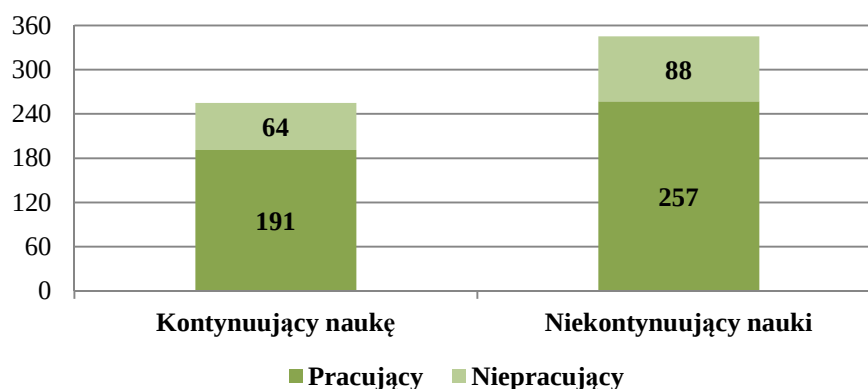
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

na pracę poniżej kwalifikacji, ponieważ brakuje im doświadczenia, uprawnień oraz stopień znajomości języka obcego jest niewystarczający”.

Wyniki badania (CATI) wskazują, że dość powszechne jest kontynuowanie nauki w większości połączone z podejmowaniem pracy zawodowej (chęć zdobywania wiedzy (nauka) i doświadczenia (praca)).

Ponad 40% absolwentów kontynuuje naukę (podobny odsetek wśród pracujących i niepracujących) (wykres 28).

Wykres 28. Kontynuacja nauki wśród absolwentów (n=600)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Dalszą analizę ścieżek kariery zawodowej absolwentów zawodów budowlanych przeprowadzono w przekroju poszczególnych poziomów kształcenia. Źródło danych stanowiły tu zarówno wyniki badania ilościowego CATI, przeprowadzonego wśród absolwentów, które skonfrontowano z wynikami badania przeprowadzonego wśród pracodawców, jak również wyniki badania jakościowego IDI, jakim objęto absolwentów kierunków budowlanych.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.4.1. ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE

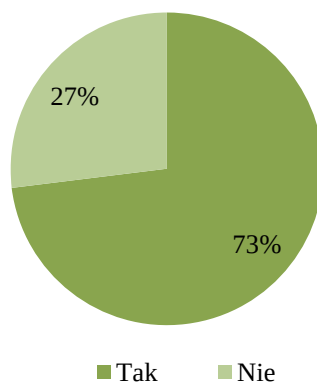
W grupie absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, którą objęto badaniem CATI, znalazło się 40,9% murarzy, 17,4% monterów izolacji budowlanych, 13% dekarzy, 10,4% przedstawicieli zawodu betoniarz-zbrojarz, 8,7% cieśli oraz 7,8% posadzkarzy i 1,7% monterów izolacji przemysłowych.

Na podstawie badania CATI absolwentów można stwierdzić, że 40% absolwentów zasadniczych szkół zawodowych kontynuuje naukę w systemie szkolnym. Głównie (50% z nich) w zawodzie technik budownictwa, w dalszej kolejności w liceum uzupełniającym oraz technikum BHP. Głównym czynnikiem skłaniającym absolwentów do kształcenia się w danym zawodzie jest chęć kontynuowania nauki w zawodzie budowlanym. Podczas wywiadów IDI padały takie stwierdzenia, jak: „*chcę dalej się kształcić i myślę, że będę miał większą szansę na pracę*”.

Większość (73%) ankietowanych absolwentów przystąpiła do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, a 90,5% zdała egzamin (wykres 29). Grupa absolwentów, która nie zdała egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, największe problemy miała z częścią praktyczną tego egzaminu.

Wykres 29. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=115)

Czy przystąpił Pan/i do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

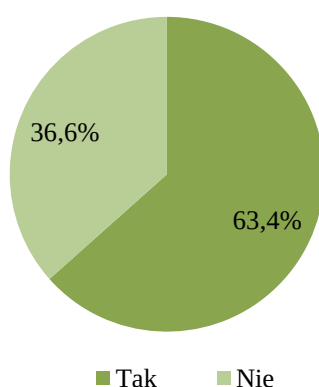
Natomiast według wiedzy pracodawców, 26 z 29 (blisko 90%) absolwentów zasadniczych szkół zawodowych przystąpiło do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i tylko jedna osoba go nie zdała.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

71,3% badanych absolwentów deklaruje, iż podjęło pracę, przy czym 11,6% godzi to z dalszą nauką w szkole średniej technicznej. Dla większości (ponad 63%) badanych absolwentów podjęta praca była ich pierwszą (wykres 30).

Wykres 30. Pierwsza praca –absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (n=82)

**Czy wykonywana przez Pana/nią praca jest Pana/i pierwszą
pracą po zakończeniu edukacji?**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

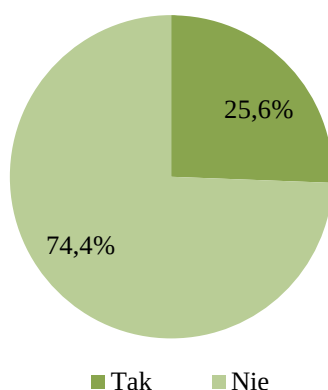
Główną determinantą podjęcia pracy zarobkowej przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych jest sytuacja materialna (62,2% badanych), w drugiej kolejności wskazywano na chęć zdobycia doświadczenia (56,1%).

Trzy czwarte pracujących absolwentów nie miało trudności ze znalezieniem pracy (wykres 31), natomiast główne problemy, na jakie natknęli się absolwenci zasadniczych szkół zawodowych podczas poszukiwania zatrudnienia, to brak odpowiednich ofert pracy oraz nieodpowiednie warunki pracy w postaci zaproponowanego wynagrodzenia.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 31. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=82)

Czy miał Pan/i trudności w znalezieniu obecnej pracy?

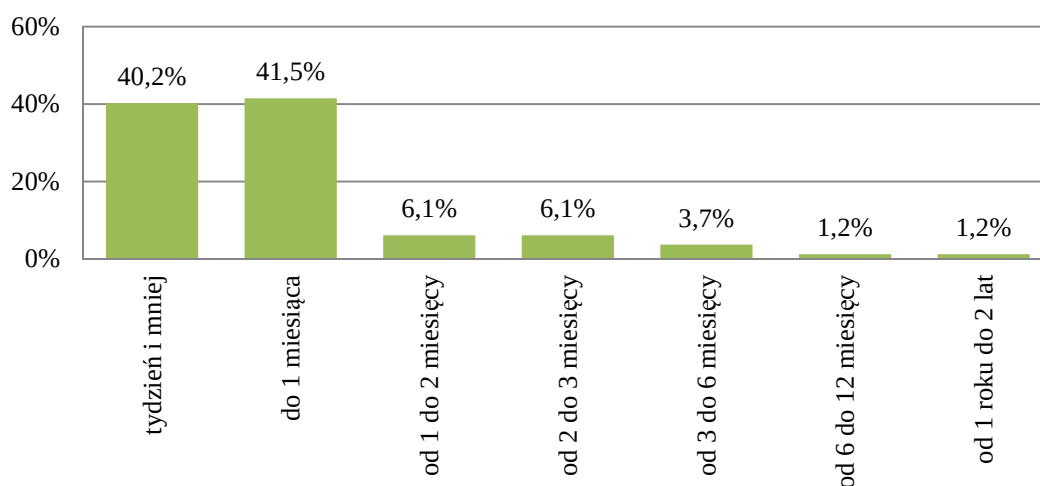

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Ponadto, 81,7% badanych poszukiwało pracy nie dłużej niż miesiąc, 12,2% znalazło pracę po 3 miesiącach, a tylko niewiele powyżej 6% poszukiwało pracy dłużej niż 3 miesiące (wykres 32).

Wykres 32. Okres poszukiwania pracy –absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (n=82)

Jaki był okres poszukiwania obecnej pracy?

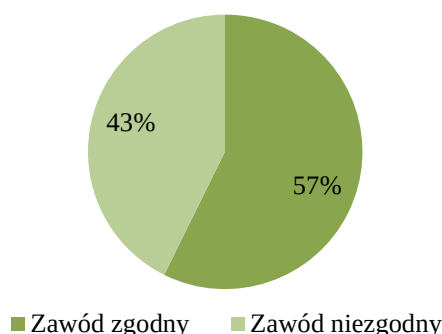

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W zakresie metod poszukiwania pracy pracujący absolwenci zasadniczych szkół zawodowych wskazywali głównie na „znajomych” (52,4% badanych) oraz ogłoszenia (20,7% badanych). Z usług Powiatowych Urzędów Pracy skorzystało jedynie 14,6% pracujących absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Wykres 33. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=82)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Na podstawie badania CATI przeprowadzonego wśród absolwentów należy stwierdzić, że 57% spośród pracujących absolwentów zasadniczych szkół zawodowych podjęło pracę w zawodzie zgodnym z wyuczonym, a 43% w zawodzie innym niż wyuczony (wykres 33). Nie występowało tutaj zatrudnienie poniżej kwalifikacji (poza jednym przypadkiem).

Absolwenci w zawodzie betoniarz-zbrojarz w nieznacznie mniejszym stopniu podejmowali zatrudnienie zgodne z zawodem, natomiast w większości zawód wykonywany był niezgodny z wyuczonym. W przypadku zawodów niezgodnych absolwenci najczęściej znajdowali zatrudnienie w handlu (najczęściej jako sprzedawcy, rzadziej na stanowisku magazyniera).

Znacznie częściej (w ponad trzech czwartych przypadków) zatrudnienie w zawodzie znajdowali cieśle, a pracujący niezgodnie z zawodem pracowali nadal w branży budowlanej (w zawodzie monter).

Dekarze w połowie podejmowali pracę zgodną, a w połowie niezgodną z wykształceniem, przy czym w przypadku tych drugich najczęściej znajdowali oni zatrudnienie w handlu, głównie na stanowisku magazyniera, natomiast znacznie rzadziej w budownictwie.

Absolwenci w zawodzie murarza częściej (ponad połowa przypadków) podejmowali zatrudnienie zgodne z zawodem wyuczonym. Wśród absolwentów pracujących niezgodnie z zawodem większość zatrudniona była w handlu, najczęściej jako sprzedawca, magazynier lub przedstawiciel handlowy, a także w usługach (m.in. w zawodzie kucharza,

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

elektromechanika, projektanta grafiki czy pracownika instytucji pożyczkowej), natomiast znacznie rzadziej w produkcji i branży budowlanej.

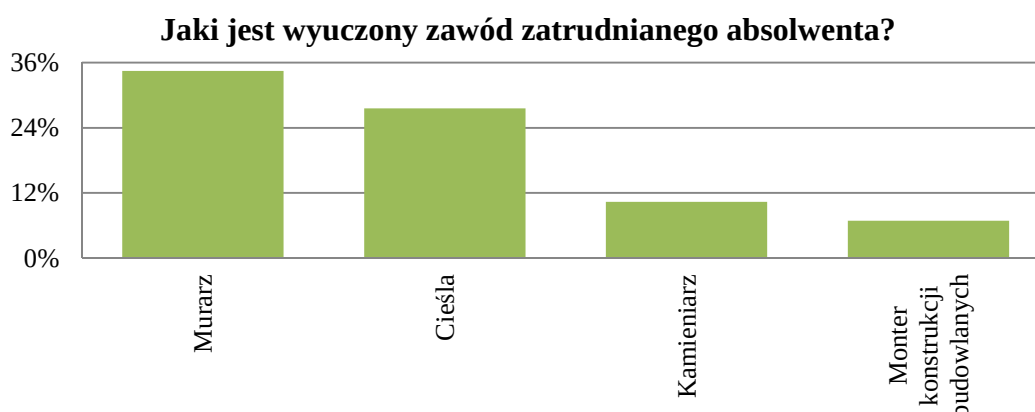
Ponad połowa absolwentów w zawodzie posadzkarza znajdowała pracę w zawodzie niezgodnym z wykształceniem, natomiast nieco mniej w zawodzie wyuczonym. Wśród pracujących w zawodzie innym niż wyuczony dominowało zatrudnienie w handlu (na stanowisku sprzedawcy), nieco rzadziej w usługach i produkcji.

W przypadku technologów robót wykończeniowych w budownictwie połowa absolwentów podjęła pracę zgodną, a połowa niezgodną z wykształceniem, przy czym w drugim przypadku obserwowano zatrudnienie w produkcji (operator maszyn). Jeden absolwent był zatrudniony poniżej kwalifikacji zawodowych (praca na stanowisku pomocy budowlanej).

Zgodnie z wynikami badania CATI, jakim objęto pracodawców z terenu Podlasia, ponad jedna trzecia zatrudnianych przez nich absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym miała zawód wyuczony murarza, a ponad jedna czwarta cieśli. Następne w kolejności pojawiły się zawody kamieniarza oraz montera konstrukcji budowlanych. Pojedyncze wskazania dotyczyły technologa robót wykończeniowych w budownictwie, montera instalacji i urządzeń sanitarnych, betoniarza-zbrojarza, dekarza, posadzkarza, montera izolacji przemysłowych.

Praktycznie wszyscy (93%) absolwenci szkół zawodowych u badanych pracodawców są zatrudnieni na stanowisku zgodnym z zawodem wyuczonym (wykres 34).

Wykres 34. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – zasadnicze szkoły zawodowe (n=29)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

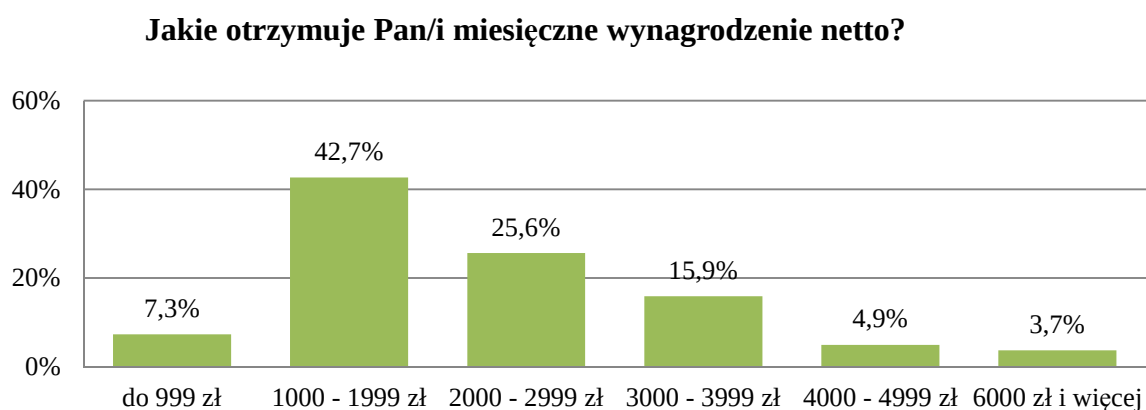
Ponad połowa pracodawców wskazywała, że absolwenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym zatrudnieni są na umowę o pracę na czas określony. Umowę na czas nieokreślony wskazało natomiast 31% respondentów. W sporadycznych przypadkach wskazywano staż lub umowę zlecenie lub dzieło. Wśród absolwentów z wykształceniem

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

zasadniczym zawodowym nie odnotowano współpracy na zasadzie własnej działalności gospodarczej. Więcej niż dziewięciu na dziesięciu absolwentów pracowało w wymiarze pełnego etatu. Dla prawie wszystkich absolwentów zaproponowana forma zatrudnienia była oczekiwaną.

Większość (ponad 68%) pracujących absolwentów deklaruje, że otrzymywane przez nich miesięczne wynagrodzenie netto zawiera się w przedziale od 1 tys. zł do 3 tys. zł, a blisko 16% wskazuje na przedział od 3 do 4 tys. zł (wykres 35).

Wykres 35. Otrzymywane przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=82)

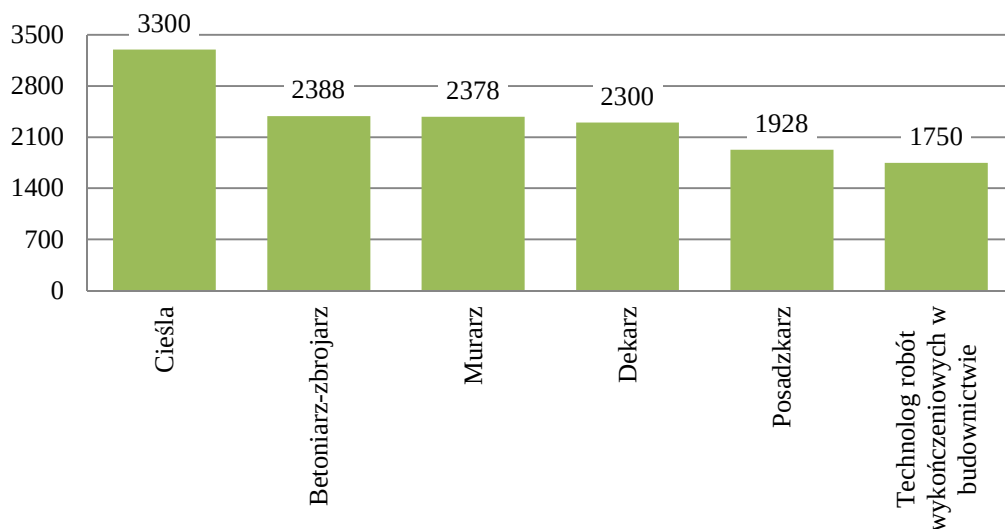

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych najwyższe średnie zarobki – około 3300 zł netto miesięcznie – osiągają cieśle (wykres 36). W dalszej kolejności należy wskazać pracujących w zawodzie betoniarz-zbrojarz, murarz oraz dekarz, których średnie zarobki mieszczą się w przedziale od 2400 do 2300 zł netto miesięcznie. Wśród zawodów charakteryzujących się najniższym średnim wynagrodzeniem netto znalazł się natomiast posadzkarz (ok. 1900 zł netto miesięcznie) oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie (ok. 1750 zł).

Wykres 36. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (w zł)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

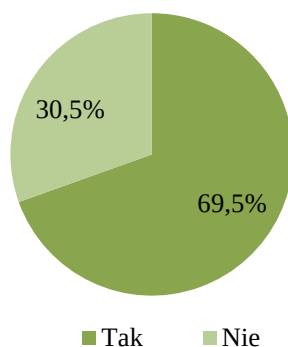

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Oczekiwania płacowe pracujących absolwentów zasadniczych szkół zawodowych są w większości (blisko 70%) zgodne z otrzymywanym przez nich wynagrodzeniem (wykres 37). Może to przekładać się na poziom zadowolenia absolwentów zasadniczych szkół zawodowych z obecnej pracy, który, określony na 5-cio stopniowej skali, wynosi w tym przypadku średnio 3,82.

Wykres 37. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=82)

Czy wynagrodzenie, które Pan/i otrzymuje jest zgodne z Pana/i oczekiwaniami?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Zgodnie z wiedzą pracodawców zatrudniających absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, oczekiwania płacowe absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym zawierają się w większości w przedziale 1000-1999 zł netto (wykres 38).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Otrzymywane wynagrodzenie jest według pracodawców zgodne z oczekiwaniami dla 80% absolwentów.

Wykres 38. Oczekiwania płacowe absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=29)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Jako przeciętny czas trwania zatrudnienia absolwentów ponad połowa respondentów wskazała od pół roku do 1 roku. Spośród pozostałych odpowiedzi przeważały wskazujące dłuższy okres zatrudnienia.

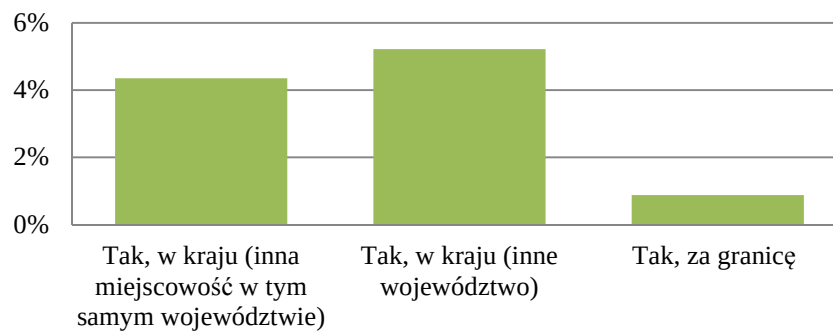
Nakreślając swoje najbliższe plany zawodowe absolwenci (CATI) zasadniczych szkół zawodowych wskazują w dużej części na zmiany swojego statusu zawodowego. Prawie 30% z nich planuje zmianę zatrudnienia, a 16,5% znalezienie zatrudnienia. Co jest charakterystyczne dla tego poziomu kształcenia, aż 11,3% respondentów chce zmienić zawód, gdzie w przypadku dwóch pozostałych grup wykształcenia plany te mają marginalne znaczenie. Warto również zwrócić uwagę, iż 54,8% badanych absolwentów z tej grupy planuje dalsze dokoształcanie. Także respondenci (IDI) planują w najbliższym czasie dokostralać się. W przypadku respondentów niepracujących priorytetem jest jak najszybsze znalezienie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie, a w przypadku absolwentów pracujących niezgodnie z wykształceniem – zmiana zawodu.

Zgodnie z badaniem CATI zdecydowana większość (89,6%) absolwentów zasadniczych szkół zawodowych nie planuje zmiany miejsca zamieszkania w związku ze zmianą lub poszukiwaniem pracy. Wśród pozostałej części absolwentów 9,5% skłonnych jest zmienić miejsce zamieszkania w obrębie kraju, przy czym ponad 4% planuje zamieszkać w innej miejscowości w tym samym województwie, a około 5% chce wyjechać do innego województwa. Tylko jeden respondent wskazał na wyjazd zagranicę (wykres 39).

Wykres 39. Skłonności migracyjne absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=115)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Czy planuje Pan/i zmianę miejsca zamieszkania w związku ze zmianą/poszukiwaniem pracy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Także respondenci IDI nie planują zmiany miejsca zamieszkania w związku ze zmianą bądź poszukiwaniem pracy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.4.2. TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE

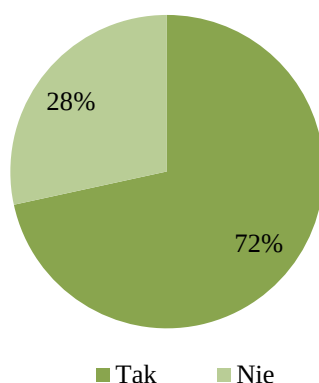
W grupie absolwentów średnich szkół zawodowych, którą objęto badaniem CATI, najliczniejsze grupy zawodowe to: 48% technicy budownictwa oraz 13,7% technicy inżynierii środowiska i melioracji.

Na podstawie badania CATI absolwentów można stwierdzić, że 58,5% absolwentów średnich szkół zawodowych kontynuuje naukę w systemie szkolnym. Głównie (31,7% z nich) na wydziale budownictwa uczelni wyższych z docelowym tytułem inżynier budownictwa. Dalsze wskazania to następujące zawody i kierunki: inżynier środowiska, inżynier architekt, inżynier geodezji, liceum ogólnokształcące. Głównym czynnikiem skłaniającym absolwentów do kształcenia się jest chęć kontynuowania nauki w zawodzie budowlanym. Podczas wywiadów IDI padały takie stwierdzenia, jak: „(...)chcę być konsekwentny w działaniu(...)”

Blisko 72% ankietowanych absolwentów przystąpiła do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, a 94,5% zadała egzamin (wykres 40). Grupa absolwentów, która nie zdała egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, największe problemy miała z częścią praktyczną tego egzaminu.

Wykres 40. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=102)

Czy przystąpił Pan/i do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

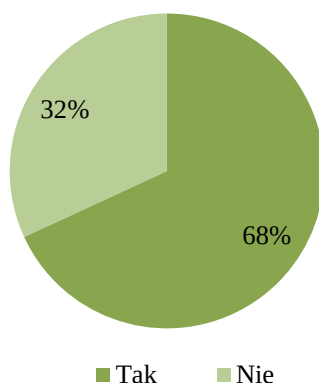
Również według wiedzy pracodawców zatrudniających absolwentów średnich szkół zawodowych, trzy czwarte absolwentów tego poziomu kształcenia przystąpiło do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i wszyscy go zdali.

70,6% badanych absolwentów średnich szkół zawodowych podjęło pracę, przy czym dla większości (ponad 68%) podjęta praca była ich pierwszą (wykres 41).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 41. Pierwsza praca – absolwenci średnich szkół zawodowych (n=72)

Czy wykonywana przez Pana/nią praca jest Pana/i pierwszą pracą po zakończeniu edukacji?

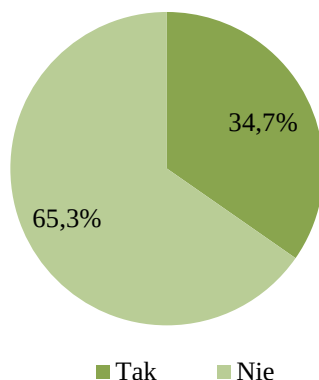

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Główną determinantą podjęcia pracy zarobkowej przez absolwentów średnich szkół zawodowych była chęć zdobycia doświadczenia zawodowego (59,7% wskazań), a także sytuacja materialna (55,6% badanych).

Wykres 42. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=72)

Czy miał Pan/i trudności w znalezieniu obecnej pracy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

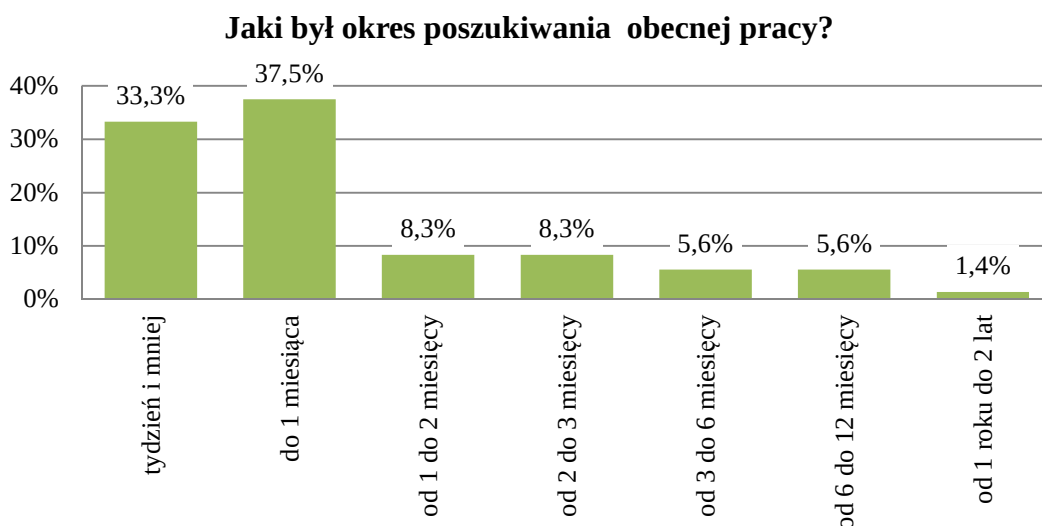
Większość pracujących absolwentów nie miała znaczących problemów ze znalezieniem pracy. Należy jednak zwrócić uwagę, że aż 34,7% badanych potwierdziło napotkanie trudności w znalezieniu zatrudnienia, co może sygnalizować trudną sytuację osób

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

z wykształceniem średnim na rynku pracy (wykres 42). Główne problemy, na jakie natknęli się absolwenci średnich szkół zawodowych w poszukiwaniu pracy, to brak odpowiednich ofert pracy oraz nieodpowiednie warunki pracy w postaci zaproponowanego wynagrodzenia oraz warunków socjalnych.

Okres poszukiwania pracy wśród absolwentów średnich szkół technicznych jest nieznacznie dłuższy aniżeli czas poszukiwania pracy większości absolwentów z wykształceniem zawodowym, a jednocześnie podobny do czasu poszukiwania pracy przez absolwentów z wykształceniem wyższym. Ponadto, prawie 71% badanych poszukiwało pracy nie dłużej niż przez miesiąc (wykres 43).

Wykres 43. Okres poszukiwania pracy – absolwenci średnich szkół zawodowych (n=72)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Najczęstszą formą poszukiwania pracy wśród absolwentów średnich szkół zawodowych okazała się metoda z polecenia – przez znajomych (65,3% wskazań). Z usług Powiatowych Urzędów Pracy skorzystało jedynie 5,6% pracujących absolwentów.

Zgodnie z wynikami badania CATI, wśród absolwentów średnich szkół zawodowych większość (51%) znajdowała zatrudnienie w zawodzie niezgodnym z wyuczonym, a 49% podjęło pracę w swoim zawodzie (wykres 44). Poniżej kwalifikacji zatrudnionych było kilku absolwentów średnich szkół zawodowych.

Technicy budownictwa nieznacznie częściej pracowali w zawodzie niezgodnym z wykształceniem, przy czym najczęściej podejmowali zatrudnienie w handlu, także jako specjaliści (ds. marketingu oraz ds. eksportu)³⁰ czy na stanowisku kierownika ds. obsługi klienta, natomiast rzadziej w branży budowlanej i usługach oraz sporadycznie w

³⁰ Potoczna nazwa pracowników biurowych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

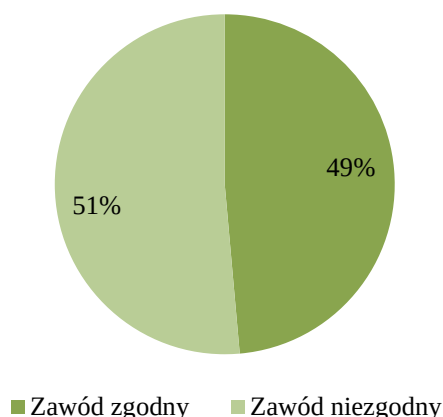
rolnictwie. Pozostała część podjęła zatrudnienie na stanowiskach zgodnych z zawodem, jednakże prawie jedna dziesiąta pracujących absolwentów zatrudniona była poniżej kwalifikacji na poziomie średnim technicznym (np. na stanowisku hydraulika, monter systemów rurociągowych).

Ponad połowa techników drogownictwa znalazła zatrudnienie w zawodzie zgodnym z wykształceniem, natomiast w przypadku zawodów niezgodnych absolwenci najczęściej podejmowali pracę w handlu na stanowisku sprzedawcy lub handlowca.

Większość (blisko dwie trzecie) techników inżynierii środowiska zatrudniona była w zawodzie niezgodnym z wyuczonym. Absolwenci ci najczęściej podejmowali pracę w handlu jako przedstawiciele handlowi, sporadycznie w rolnictwie.

Również w przypadku techników urządzeń sanitarnych większość znalazła zatrudnienie w zawodzie innym niż wyuczony, przy czym w branży budowlanej poniżej kwalifikacji (np. monter instalacji i urządzeń sanitarnych).

Wykres 44. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=72)

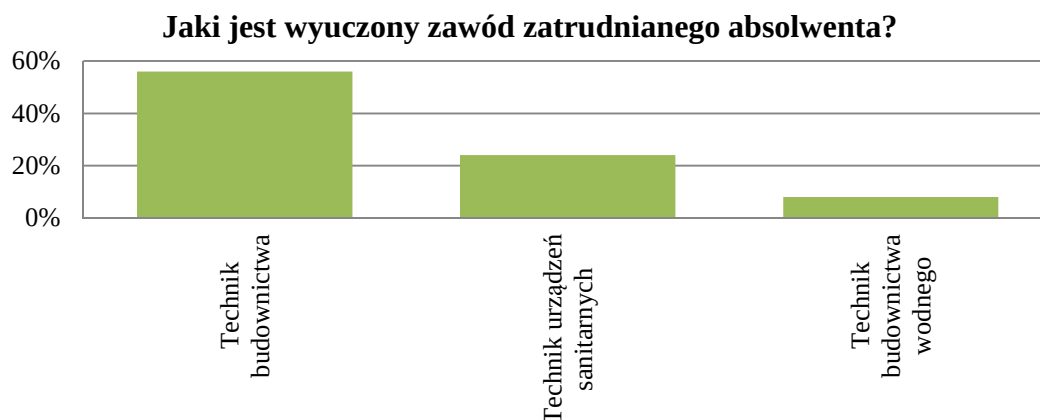

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Zawód wyuczony ponad połowy absolwentów z wykształceniem średnim technicznym, zatrudnianych przez podlaskich pracodawców, to technik budownictwa. Prawie jedna czwarta to technicy urządzeń sanitarnych oraz kilku to technicy budownictwa wodnego (wykres 45). Pojedyncze przypadki to: technik drogownictwa, technik dróg i mostów kolejowych, technik inżynierii środowiska i melioracji.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 45. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – średnie szkoły zawodowe (n=25)

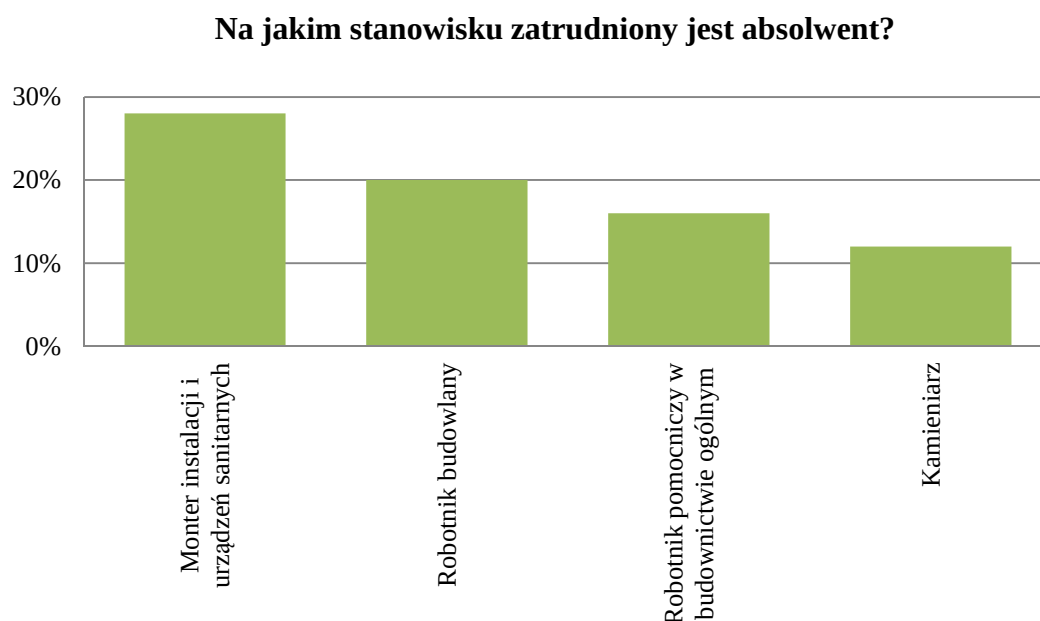

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Większość absolwentów posiadających wykształcenie na poziomie średnim technicznym jest zatrudnionych poniżej kwalifikacji w zawodach robotniczych lub pomocniczych (wykres 46). Główna przyczyna to brak miejsca na stanowisku zgodnym z wykształceniem oraz chęć podjęcia pracy i zdobycia doświadczenia, także w innym zakresie.

Mimo to pracodawcy wskazują, że w 80% zawód wykonywany jest zgodny z wyuczonym.

Wykres 46. Zawód wykonywany przez absolwenta – średnie szkoły zawodowe (n=25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

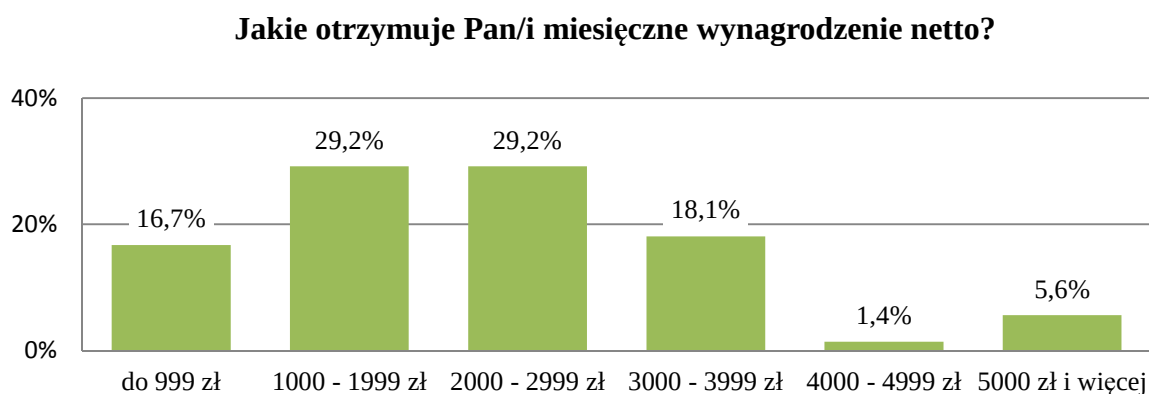
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Jako formę zatrudnienia absolwenta szkoły średniej technicznej pracodawcy objęci badaniem najczęściej (17 na 25 razy) wskazywali umowę o pracę na czas określony. W trzech przypadkach był to staż, w dwóch umowa zlecenie (dzieło). Pojedyncze przypadki to umowa o pracę na czas nieokreślony, działalność gospodarcza lub okres próbny. Wszyscy zatrudnieni byli w pełnym wymiarze czasu pracy. Dla wszystkich absolwentów zaproponowana forma zatrudnienia była oczekiwana.

Określany na 5-cio stopniowej skali poziom zadowolenia z obecnej pracy w przypadku absolwentów średnich szkół zawodowych wynosi średnio 3,78 i jest niższy aniżeli w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Może to mieć bezpośredni związek z długością poszukiwania pracy oraz różnicą pomiędzy oczekiwanym a otrzymywanym wynagrodzeniem.

Większość (ponad 58,4%) pracujących absolwentów średnich szkół zawodowych deklaruje, że otrzymywane przez nich miesięczne wynagrodzenie netto zawiera się w przedziale od 1 tys. zł do 3 tys. zł. (wykres 47). Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż w porównaniu do absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, znacznie więcej respondentów z wykształceniem średnim zawodowym deklaruje otrzymywanie miesięcznych wynagrodzeń netto na poziomie poniżej 1 tys. zł (16,7% w stosunku do 7,3% absolwentów szkół zasadniczych).

Wykres 47. Otrzymywane przez absolwentów średnich szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=72)

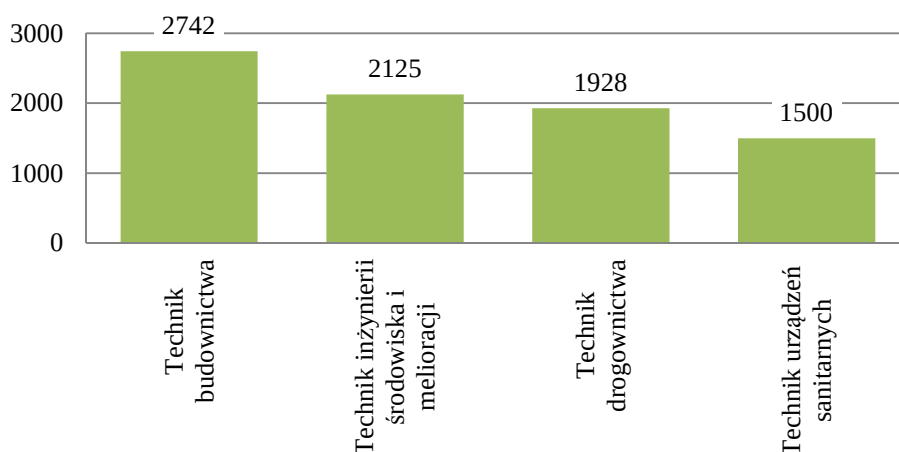
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Najwyższe średnie miesięczne wynagrodzenie netto wśród absolwentów średnich szkół zawodowych osiągają technicy budownictwa (około 2740 zł), a w dalszej kolejności technicy inżynierii środowiska i melioracji oraz technicy drogownictwa, z kwotą wynoszącą odpowiednio ok. 2125 oraz 1930 zł netto miesięcznie. Najniższe zarobki w analizowanej

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

grupie osiągają natomiast absolwenci z zawodem technika urządzeń sanitarnych (około 1500 zł) (wykres 48).

Wykres 48. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów średnich szkół zawodowych (w zł)

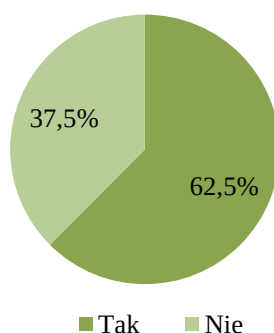

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Oczekiwania płacowe pracujących absolwentów średnich szkół zawodowych są w większości (62,5%) zgodne z otrzymywanym przez nich wynagrodzeniem, niemniej jednak są one mniej zgodne niż w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (wykres 49).

Wykres 49. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów średnich szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=72)

Czy wynagrodzenie, które Pan otrzymuje jest zgodne z Pana/i oczekiwaniami?

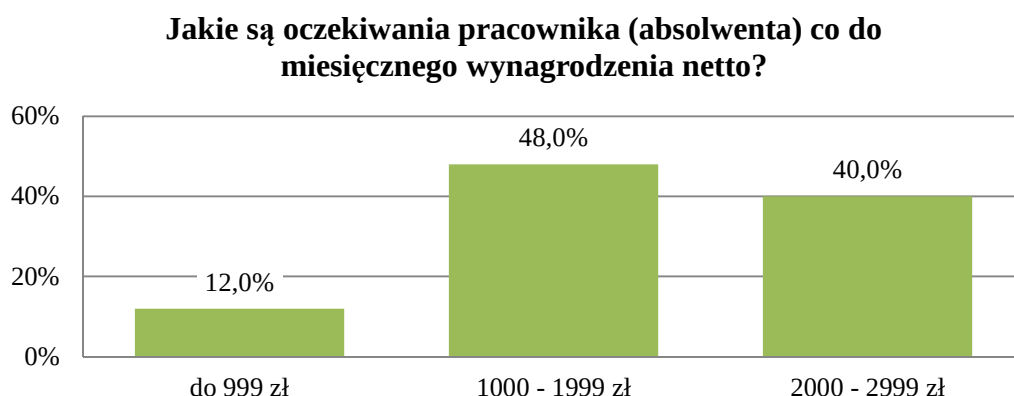

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Według podlaskich pracodawców, zatrudniających absolwentów średnich szkół zawodowych, oczekiwania płacowe absolwentów z wykształceniem średnim w większości zawierają się w przedziale 1000-1999 zł netto (wykres 50). Otrzymywane wynagrodzenie jest według pracodawców zgodne z oczekiwaniami dla 72% absolwentów.

Wykres 50. Oczekiwania płacowe absolwentów średnich szkół zawodowych (n=25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

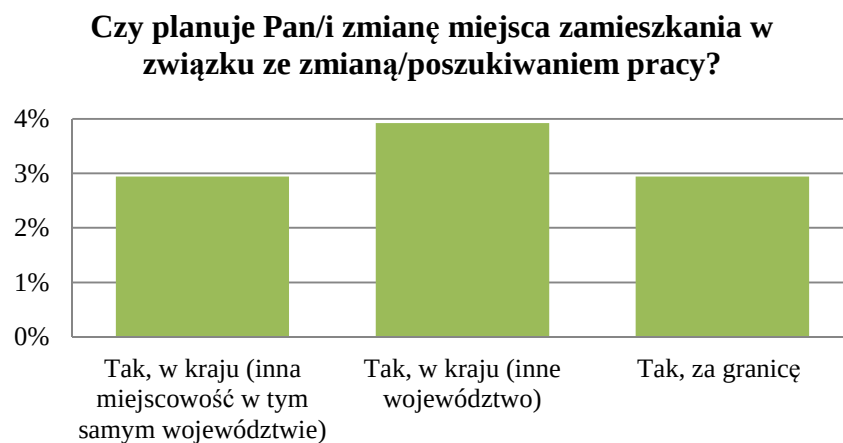
Jako przeciętny czas trwania zatrudnienia absolwentów ponad połowa respondentów wskazała okres od roku do czterech lat.

Nakreślając swoje najbliższe plany zawodowe absolwenci średnich szkół zawodowych, podobnie jak absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, wskazują w dużej części na zmiany swojego statusu zawodowego. Prawie 25% z nich planuje zmianę zatrudnienia, a 18,6% znalezienie zatrudnienia. Warto również zwrócić uwagę, iż 60,8% badanych absolwentów z tej grupy planuje dalsze dokończanie. Także respondenci IDI planują w najbliższym czasie dokończyć się. W przypadku respondentów niepracujących priorytetem jest jak najszybsze znalezienie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie, a w przypadku absolwentów pracujących niezgodnie z wykształceniem – zmiana zatrudnienia na zgodne z zawodem. Jeden z absolwentów stwierdza: „(...) *chcę skończyć politechnikę, no i znaleźć coś w swoim zawodzie, zacząć robić coś, co lubię a nie coś, co muszę (...)*”.

Planując zmiany swojego statusu na rynku pracy absolwenci średnich szkół zawodowych (CATI) w zdecydowanej większości nie planują zmiany miejsca zamieszkania (90,2%). Blisko 3% planuje zmianę miejsca zamieszkania na inne miasto, ale w tym samym województwie, natomiast niecałe 4% zamierza wyjechać do innego województwa. Absolwenci szkół średnich wskazywali również możliwość wyjazdu za granicę (blisko 3%) (wykres 51).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 51. Skłonności migracyjne absolwentów średnich szkół zawodowych (n=102)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Niechęć do zmiany miejsca zamieszkania potwierdzają także wypowiedzi respondentów podczas wywiadów IDI: „(...)mam świadomość tego, że w dzisiejszych czasach młodzi ludzie muszą być wysoce kreatywni i otwarci na różnego rodzaju współpracę, także gdzieś tam w głowie chodzi taka myśl, że może faktycznie trzeba będzie gdzieś wyjechać, ale bardzo, bardzo, bardzo, bardzo chciałbym tego uniknąć”.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.4.3. WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE

W grupie absolwentów wyższych szkół zawodowych, którą objęto badaniem CATI, znalazło się 62% inżynierów budownictwa, 23% inżynierów środowiska, 14% inżynierów architektów. Pozostały procent stanowili inżynierowie budowy dróg.

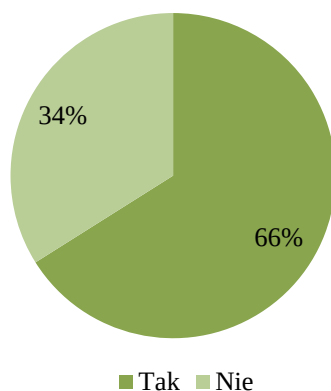
Na podstawie badania CATI absolwentów można stwierdzić, że niecałe 39% absolwentów wyższych szkół zawodowych kontynuuje naukę w systemie szkolnym, z czego 81,2% na II stopniu studiów, a 18,8% na I stopniu. Główne zawody i kierunki, na których absolwenci chcą kontynuować naukę, to: inżynier budownictwa, inżynier środowiska, inżynier architekt, czy też inżynier geodezji. Głównym czynnikiem skłaniającym absolwentów do dalszego kształcenia się w zawodzie budowlanym jest chęć kontynuowania nauki w zawodzie.

Absolwenci szkół wyższych, z którymi przeprowadzono wywiady IDI, w większości nie kontynuują nauki, jednakże respondent, który podjął dalsze kształcenie, kontynuuje naukę we wcześniej wybranym zawodzie. Motywem dalszego kształcenia w zawodzie było postrzeganie go jako wysoko płatnego oraz szansa na otrzymanie wyższych zarobków.

Absolwenci studiów wyższych wykazują najniższy odsetek przystępowalności do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe – jedynie 66% absolwentów przystąpiło do egzaminu, a ponad 90% z nich go zdało (wykres 52). Grupa absolwentów, która nie zdała egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, największe problemy miała z częścią praktyczną egzaminu.

Wykres 52. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=383)

Czy przystąpił/a Pan/i do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

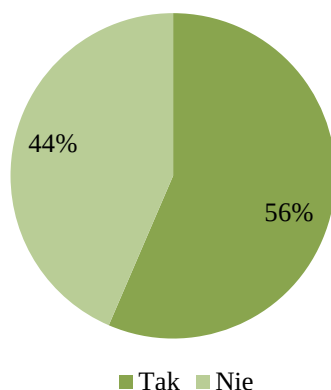
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Również według wiedzy pracodawców, jedynie 16% zatrudnianych przez nich absolwentów uczelni wyższych przystąpiło do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Najwyższy odsetek (77%) absolwentów z tej grupy pracuje, z czego dla 56% wykonywana praca była ich pierwszą po zakończeniu edukacji (wykres 53).

Wykres 53. Pierwsza praca – absolwenci wyższych szkół zawodowych (n=294)

**Czy wykonywana przez Pana/nią praca jest Pana/i pierwszą
pracą po zakończeniu edukacji?**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

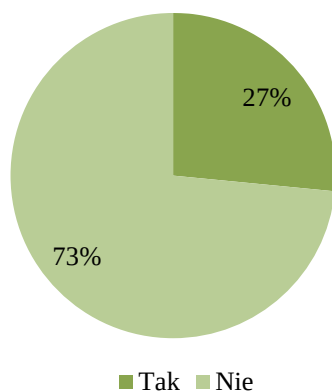
Dla blisko 65% absolwentów wyższych szkół zawodowych główną determinantą podjęcia pracy zarobkowej była chęć zdobycia doświadczenia zawodowego. Równie istotnym motywem była także sytuacja materialna absolwentów (ponad 63% badanych).

Absolwenci wyższych szkół zawodowych mieli najmniejsze trudności ze znalezieniem pracy (porównywalne z absolwentami szkół zasadniczych) (wykres 54). Główne problemy, na jakie natknęli się absolwenci podczas poszukiwania pracy, to brak odpowiednich ofert pracy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 54. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=294)

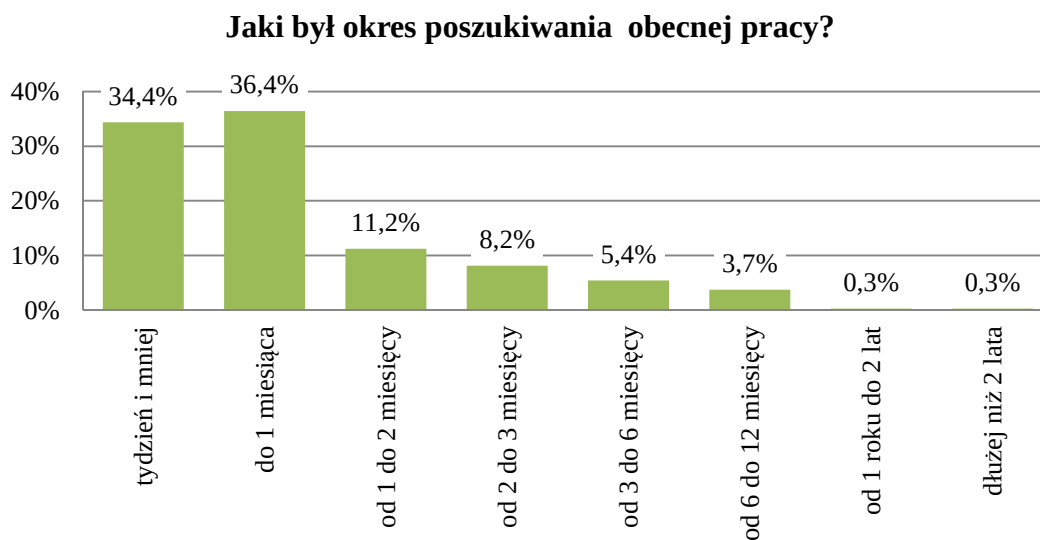
Czy miał Pan/i trudności w znalezieniu obecnej pracy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Przy stosunkowo niewielkich trudnościach w znalezieniu pracy, blisko 71% badanych poszukiwało pracy nie dłużej niż miesiąc, 19,4% znalazło pracę po 3 miesiącach, a ponad 9% poszukiwało pracy dłużej niż 3 miesiące (wykres 55).

Wykres 55. Okres poszukiwania pracy – absolwenci wyższych szkół zawodowych (n=294)

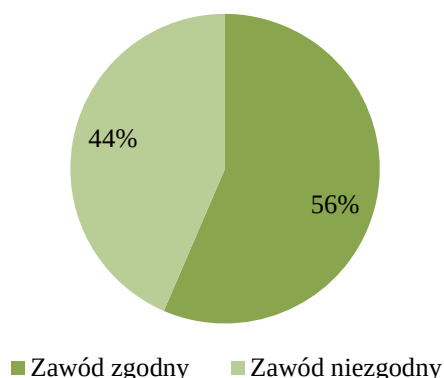

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Najczęstszą formą poszukiwania pracy wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych okazała się metoda przez znajomych (64,3% wskazań). Przez ogłoszenie pracę znalazło 18% pracujących, natomiast z usług Powiatowych Urzędów Pracy skorzystało niecałe 8% pracujących absolwentów.

Wykres 56. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=294)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Podobnie, jak w przypadku absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, większość (56%) absolwentów wyższych szkół zawodowych znalazło zatrudnienie w zawodzie zgodnym z wyuczonym, a 44% podjęło pracę w innym zawodzie (wykres 56). Ponadto, zjawisko zatrudnienia poniżej kwalifikacji dotknęło 23% absolwentów.

Wśród inżynierów budownictwa dominuje zatrudnienie zgodne z wykształceniem – pracę w zawodzie podjęła ponad połowa absolwentów. Inżynierowie budownictwa zatrudnieni w innych zawodach pracowali w usługach (np. specjalista ds. reklamy), natomiast sporadycznie w produkcji, administracji i rolnictwie. Inżynierowie budownictwa w $\frac{1}{4}$ zatrudnieni byli poniżej swoich kwalifikacji (np. na stanowisku sprzedawcy, magazyniera, operatora maszyn).

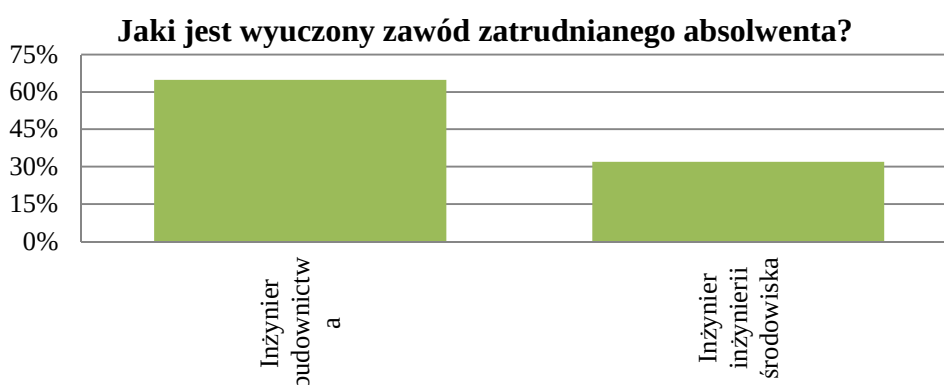
Zatrudnienie wśród absolwentów inżynierii środowiska rozkłada się podobnie, jak zatrudnienie wśród wszystkich absolwentów wyższych szkół zawodowych, a zatem większość absolwentów pracuje zgodnie z zawodem wyuczonym. W przypadku absolwentów pracujących w zawodach niezgodnych z wykształceniem najczęściej obserwuje się zatrudnienie w usługach, głównie na stanowiskach informatycznych, sporadycznie w administracji, rolnictwie czy w produkcji. Zjawisko zatrudnienia poniżej kwalifikacji występuje u blisko jednej piątej absolwentów inżynierii środowiska, którzy podejmowali pracę m.in. na stanowisku sprzedawcy, kuriera, czy jako pracownicy fizyczni.

Zdecydowanie najwyższy odsetek absolwentów wyższych szkół zawodowych pracujących zgodnie z zawodem wyuczonym zaobserwowano wśród architektów (ponad dwie trzecie badanych). Jest to jednocześnie najwyższy udział pracujących zgodnie

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

z wykształceniem wśród absolwentów wszystkich analizowanych zawodów na poszczególnych poziomach kształcenia. Pozostała część absolwentów architektury najczęściej podejmowała pracę w usługach, głównie na stanowisku projektanta grafiki, rzadziej w handlu i produkcji. Zjawisko zatrudnienia poniżej kwalifikacji dotknęło $\frac{1}{5}$ absolwentów tego kierunku (np. zatrudnienie w zawodzie sprzedawcy, operatora maszyn).

Wykres 57. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – wyższe szkoły zawodowe (n=94)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Wykres 58. Zawód wykonywany przez absolwenta – wyższe szkoły zawodowe (n=94)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Ponad dwie trzecie pracodawców zatrudniających absolwentów z wykształceniem wyższym wskazuje, że zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta to inżynier budownictwa. Pozostali to inżynierowie inżynierii środowiska (wykres 57).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

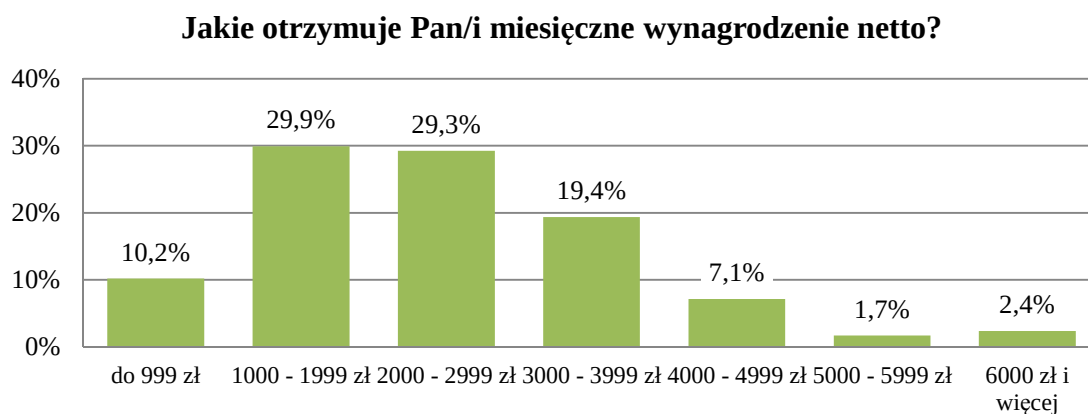
Większość absolwentów posiadających wykształcenie na poziomie wyższym zatrudnionych jest na stanowiskach zgodnych z wykształceniem (wykres 58). Pracodawcy wskazują, że w 97% przypadków zawód wykonywany jest zgodny z wyuczonym.

Pracodawcy objęci badaniem CATI najczęściej (52%) jako formę zatrudnienia absolwenta szkoły wyższej wskazywali umowę o pracę na czas określony. W 45% przypadków była to umowa o pracę na czas nieokreślony. Sporadycznie wskazywano działalność gospodarczą i staż. 97% zatrudnionych było w pełnym wymiarze czasu pracy. Dla wszystkich (z wyjątkiem jednego) absolwentów zaproponowana forma zatrudnienia była oczekiwaną.

Określany na 5-cio stopniowej skali poziom zadowolenia z obecnej pracy w przypadku absolwentów wyższych szkół zawodowych wynosi średnio 3,79 i jest porównywalny z oceną dokonaną przez absolwentów średnich szkół zawodowych.

Większość (ponad 64,5%) pracujących absolwentów wyższych szkół zawodowych deklaruje, że otrzymywane przez nich miesięczne wynagrodzenie netto zawiera się w przedziale od 1 tys. zł do 3 tys. zł., a ponad 17% wskazuje na przedział od 3 do 4 tys. zł (wykres 59).

Wykres 59. Otrzymywane przez absolwentów wyższych szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=294)

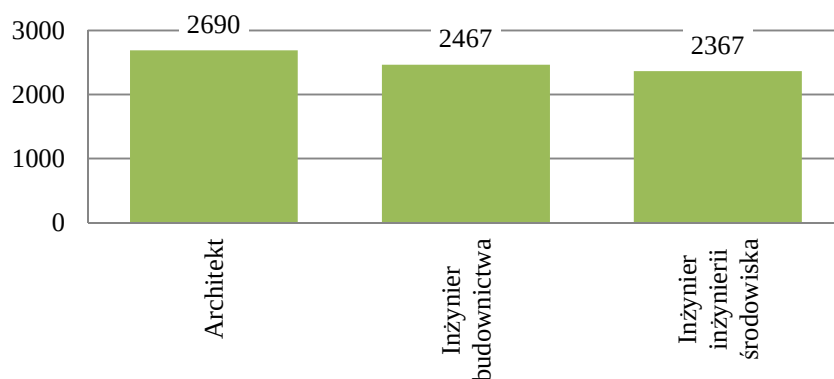

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Poziom średniego miesięcznego wynagrodzenia netto wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych jest względnie wyrównany w porównaniu do wynagrodzeń absolwentów pozostałych analizowanych poziomów wykształcenia (wykres 60). Zawiera się ono w przedziale od około 2690 zł netto miesięcznie wśród absolwentów architektury, poprzez ok. 2470 zł wśród inżynierów budownictwa do średnio 2370 zł wśród inżynierów inżynierii środowiska. W odróżnieniu od absolwentów szkół zasadniczych i średnich, średniomiesięczne wynagrodzenia netto absolwentów szkół wyższych nie osiągają poziomu poniżej 2000 zł.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 60. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów wyższych szkół zawodowych (w zł)

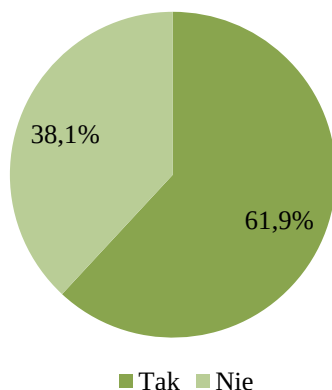
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Oczekiwania płacowe pracujących absolwentów wyższych szkół zawodowych są w większości (61,1%) zgodne z otrzymywanym przez nich wynagrodzeniem (wykres 61), niemniej jednak absolwentów tego poziomu kształcenia cechuje najniższe zadowolenie z otrzymywanego wynagrodzenia, przy jednocześnie najwyższej średniej ocenie nabytych kompetencji ogółem (najwyższa dla absolwentów II stopnia, najniższa dla absolwentów I stopnia).

Wykres 61. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów wyższych szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=294)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

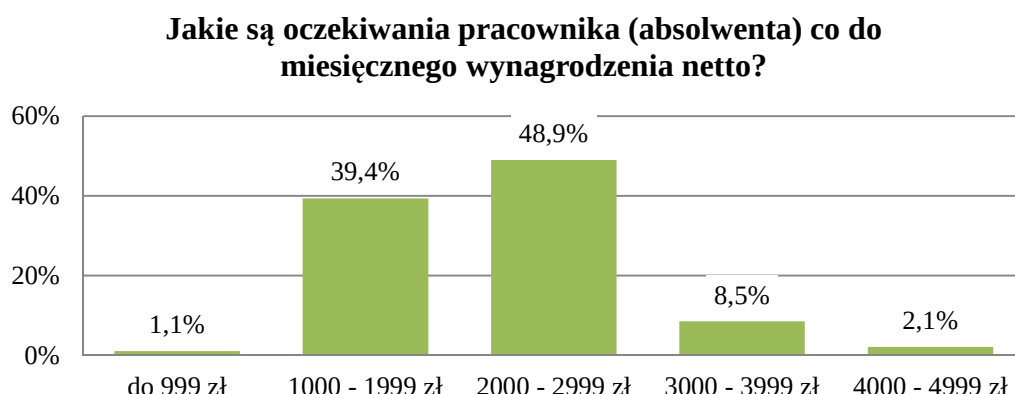
Czy wynagrodzenie, które Pan otrzymuje jest zgodne z Pana/i oczekiwaniami?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Według pracodawców zatrudniających absolwentów wyższych szkół zawodowych oczekiwania płacowe absolwentów z wykształceniem wyższym zawierają się w przedziale 2000-2999 zł netto (wykres 62). Co ciekawe, oczekiwania te były wyższe wśród absolwentów I stopnia studiów, niż wśród absolwentów II stopnia studiów. Otrzymywane wynagrodzenie jest według pracodawców zgodne z oczekiwaniami dla 82% absolwentów.

Wykres 62. Oczekiwania płacowe absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=94)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Jako przeciętny czas trwania zatrudnienia absolwentów ponad połowa respondentów (pracodawców) wskazała okres od roku do czterech lat.

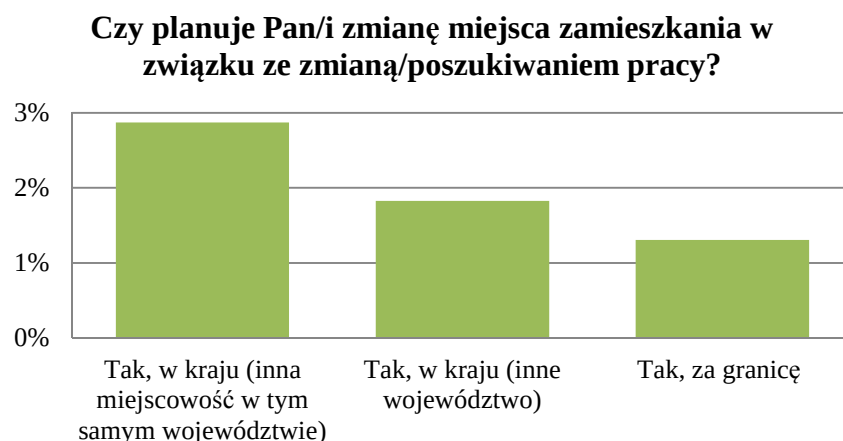
Nakreślając swoje najbliższe plany zawodowe absolwenci wyższych szkół zawodowych wskazują w dużej części na zmiany swojego statusu zawodowego. 42,2% z nich planuje

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

zmianę zatrudnienia, a 56,2% znalezienie zatrudnienia. Warto również zwrócić uwagę, iż 23,7% badanych absolwentów z tej grupy planuje dalsze doksztalcenie. Także respondenci IDI planują w najbliższym czasie doksztalać się (lub kontynuować studia). W przypadku respondentów niepracujących priorytetem jest jak najszybsze znalezienie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie, a w przypadku absolwentów pracujących niezgodnie z wykształceniem – zmiana zatrudnienia na zgodne z zawodem lub zmiana zawodu.

Absolwenci wyższych szkół zawodowych wykazują najmniejsze skłonności migracyjne spośród wszystkich absolwentów – aż 94% z nich nie planuje zmiany miejsca zamieszkania w związku ze zmianą lub poszukiwaniem pracy (wykres 63). Wśród pozostałej części absolwentów dominującym kierunkiem wyjazdu jest inna miejscowość w tym samym województwie (blisko 3% wskazań). Rzadziej absolwenci szkół wyższych skłonni byłiby wyjechać do innego województwa (1,8%) lub za granicę (1,3%).

Wykres 63. Skłonności migracyjne absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=383)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Również większość respondentów (IDI) nie planuje zmiany miejsca zamieszkania w związku ze zmianą bądź poszukiwaniem pracy. Tylko jeden z respondentów planuje zmianę miejsca zamieszkania, przy czym zakłada on wyjazd za granicę.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.5. OCENA PRZYGOTOWANIA ABSOLWENTÓW KIERUNKÓW BUDOWLANYCH DO FUNKCJONOWANIA NA RYNKU PRACY

Wyniki badań jakościowych wskazują że, niektóre elementy przygotowania absolwentów kierunków budowlanych do funkcjonowania na rynku pracy nie są zróżnicowane w zależności od poziomu wykształcenia, a w większym stopniu są determinowane przez cechy osobowościowe, natomiast niektóre wyraźnie różnią się w zależności od poziomu kształcenia, jaki ukończył dany absolwent. Dlatego również w tym rozdziale zdecydowano się przedstawić na wstępie informację uzyskaną od pracowników Powiatowych Urzędów Pracy w kontekście całej populacji absolwentów zawodów budowlanych, wprowadzając podział na poziomy wykształcenia jedynie tam, gdzie jest to możliwe.

Na podstawie rozmów z absolwentami pracownicy PUP-ów oceniają ich przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej jako dostateczne (ocena na poziomie 3 na pięciostopniowej skali). Równocześnie podkreślają, że w odniesieniu do absolwentów szkół wyższych zauważa się zbyt *„wąską specjalizację kwalifikacji (brak wiedzy ogólnie zawodowej), brak dobrej znajomości obsługi maszyn i urządzeń związanych z wykonywanym zawodem, niski poziom znajomości nowoczesnych technologii”*. Wśród absolwentów szkół średnich natomiast *„coraz częściej zauważa się brak obrony tytułu technika, co jest równoznaczne z nieposiadaniem uprawnień do wykonywania zawodu”*.

W opinii pracowników urzędów pracy kompetencje absolwentów nie zawsze są zgodne z oczekiwaniami pracodawców, szczególnie w kwestii uprawnień zawodowych. Wynika to jednak w szczególności z niedostosowania kierunków i jakości kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, a także z braku aktywnej partycypacji pracodawców w procesie kształcenia (problemy z praktykami, niedostosowanie szkolnych pracowni warsztatowych). Jednocześnie można przypuszczać, że *„najwyższe praktyczne umiejętności posiadają uczniowie szkół zawodowych”*.

Jako przykład kompetencji niezgodnych z oczekiwaniami pracodawców pracownicy PUP-ów wskazują sytuację, kiedy absolwent posiada zbyt wysoki poziom wykształcenia w stosunku do oferowanego stanowiska. Kolejne wskazania dotyczą głównie braku pewnych kompetencji oczekiwanych przez pracodawców: *„brak motywacji i niedostosowanie umiejętności do nowoczesnego rynku pracy, może również i to, że kształcenie jest bardziej teoretyczne niż praktyczne”*. Ponadto, pracownicy urzędów pracy wskazują, że *„pracodawca zazwyczaj wymaga, aby kandydat na pracownika od razu przystąpił do samodzielnej pracy”*, czemu absolwenci nie zawsze potrafią sprostać.

Do głównych kompetencji oczekiwanych przez pracodawców, których absolwenci nie posiadają, zaliczyć należy przede wszystkim:

- brak dobrej znajomości obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń związanych z wykonywaniem danego zawodu,

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

- brak praktycznej znajomości programów komputerowych do kosztorysowania czy projektowania z zakresu budownictwa,
- brak umiejętności czytania planów i rysunków,
- brak wymaganych uprawnień do odbioru i nadzoru prac budowlanych,
- brak obrony dyplomu w przypadku techników,
- brak praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu w przypadku absolwentów szkół średnich i wyższych.

Dalszą analizę w zakresie oceny przygotowania absolwentów kierunków budowlanych do funkcjonowania na rynku pracy przeprowadzono w przekroju poszczególnych poziomów kształcenia. Źródło danych stanowiły tu zarówno wyniki badania ilościowego CATI, przeprowadzonego wśród absolwentów, które skonfrontowano z wynikami badania przeprowadzonego wśród pracodawców, jak również wyniki badania jakościowego IDI, jakim objęto absolwentów kierunków budowlanych.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

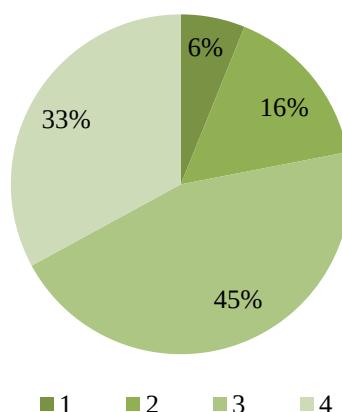
5.5.1. ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE

Wśród opinii absolwentów szkół zawodowych (IDI) na temat kompetencji uzyskanych w czasie nauki przeważa ocena pozytywna. Większość respondentów ocenia uzyskane kompetencje jako przydatne i odpowiednie ze względu na możliwość wykonywania danego zawodu, podkreślając przy tym szczególną rolę praktyk zawodowych w procesie przygotowania do zawodu. Jeden z absolwentów uznał jednak, że nabyte w podczas kształcenia kompetencje są mało przydatne w pracy zawodowej.

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (CATI), oceniając zgodność swoich kompetencji z oczekiwaniami pracodawców w 5-stopniowej skali (1 – niedostateczne, 5 – bardzo dobre), ocenili je średnio na 4,03 (wykres 64).

Wykres 64. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=82)

**Proszę ocenić zgodność Pana/i kompetencji z oczekiwaniami
pracodawcy (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

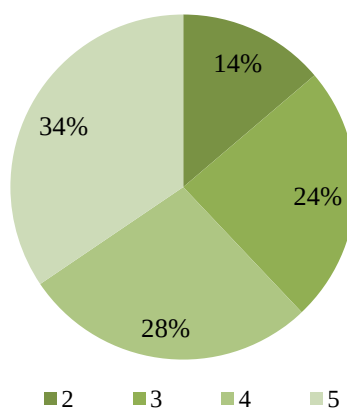
Pracujący absolwenci szkół zasadniczych (IDI) różnie oceniają zgodność posiadanych kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy. W przypadku stwierdzenia zgodności kompetencji z oczekiwaniami pracodawców respondenci wskazują przede wszystkim na posiadane wykształcenie, wynikające z ukończenia szkoły na danym poziomie, a także posiadane doświadczenie, zdobyte podczas odbywania praktyk. Natomiast respondent, który stwierdził brak zgodności posiadanych kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy, wykonuje zawód niezgodny z wyuczonym.

Nieco gorzej (średnio 3,75) zgodność kompetencji z oczekiwaniami pracodawców oceniona została przez samych pracodawców. Najczęściej wskazywano dobrą i bardzo dobrą zgodność. Nikt nie wskazał niedostatecznej (wykres 65).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 65. Ocena zgodności kompetencji– pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe (n=29)

Czy kompetencje zatrudnianych absolwentów są zgodne z Pana/i oczekiwaniami (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?

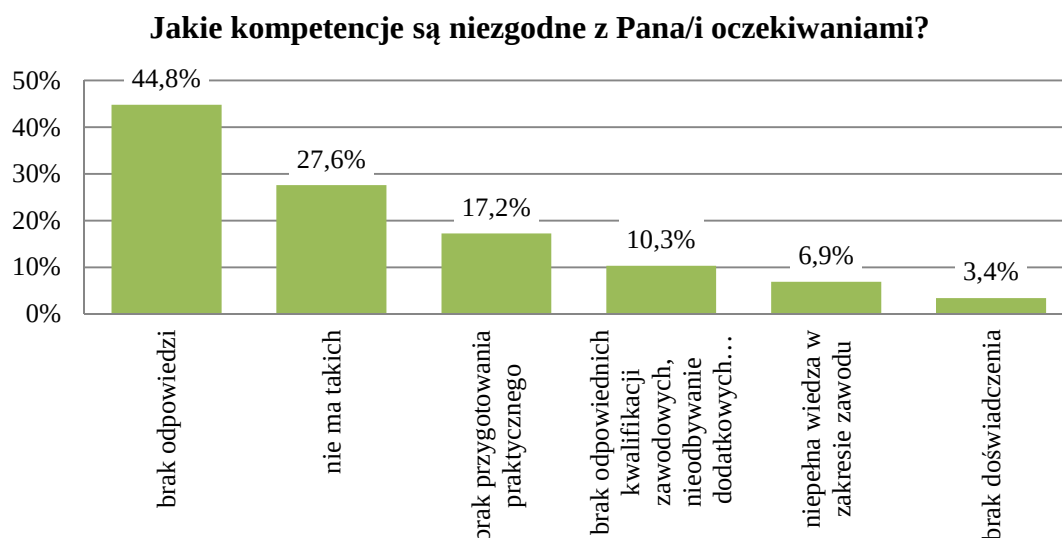
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Absolwenci mieli problem ze szczegółowym wskazaniem kompetencji zgodnych oraz niezgodnych z oczekiwaniami pracodawcy. Jako kompetencje zgodne z oczekiwaniami absolwenci zasadniczych szkół zawodowych wskazywali najczęściej umiejętności praktyczne (36,5%). Jednocześnie większość absolwentów (45,1%) twierdziła, że nie ma kompetencji niezgodnych z oczekiwaniami pracodawców, a kolejne 35,4% za kompetencje niezgodne uznało zbyt mało praktyki.

Większość pracodawców nie wskazała kompetencji niezgodnych ze swoimi oczekiwaniami u absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. W 17% wskazań był to brak przygotowania praktycznego, a w 10% brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych, nieodbywanie dodatkowych szkoleń i kursów (wykres 66).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 66. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny)

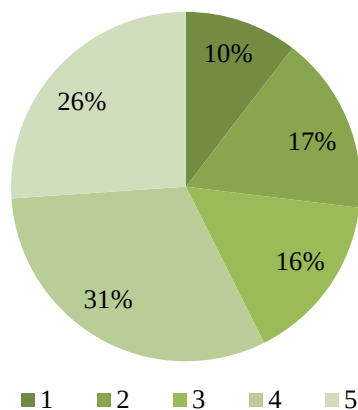

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Jakość kompetencji nabytych w procesie kształcenia została oceniona przez absolwentów jeszcze niżej aniżeli miało to miejsce w ocenie zgodności kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy – średnia dla tej grupy absolwentów wyniosła 3,71.

Wykres 67. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=115)

Proszę ocenić Pana/i przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Średnie praktyczne przygotowanie do pracy zawodowej absolwenci zasadniczych szkół zawodowych oceniają na poziomie 3,46 w 5-cio stopniowej skali (wykres 67). Respondenci uważają, że w najmniejszym stopniu są przygotowani do pracy zawodowej w zakresie umiejętności praktycznych (43,7% wskazań).

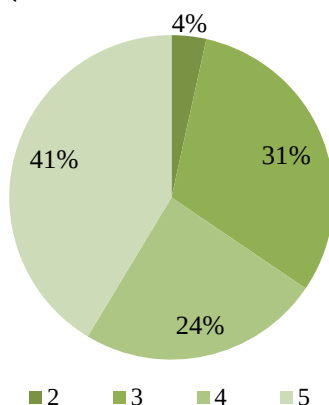
Absolwenci podkreślają, że przygotowanie praktyczne w systemie kształcenia jest jedynie przygotowaniem bardzo wstępnym, podstawowym. Podczas wywiadów IDI padały stwierdzenia: „jestem w jakimś tam stopniu przygotowany do pracy. Na pewno podstawy jakieś znam”.

Absolwent, który pracuje w zawodzie zgodnym z wyuczonym (IDI) nie potrafi wskazać najistotniejszych elementów przygotowania praktycznego w obecnej pracy zawodowej. Respondent, który podjął pracę w zawodzie niezgodnym z wyuczonym, nie zauważa żadnego związku pomiędzy elementami przygotowania praktycznego, jakie uzyskali w trakcie kształcenia, a ich przydatnością w obecnie wykonywanej pracy zawodowej. Stwierdza: „w mojej pracy to raczej żadne (elementy przygotowanie praktycznego z tych) co miałem w szkole”.

Pracodawcy z kolei przeciętnie (średnia arytmetyczna) oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów szkół zawodowych na dobre (ocena 4). Natomiast najczęściej (dominanta) jako bardzo dobre (ocena 5). Tylko 4% badanych określiło je jako dostateczne (2) (wykres 68).

Wykres 68. Ocena przygotowania praktycznego– pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29)

Proszę ocenić przygotowanie praktyczne ogółem, absolwentów z 2010 (2009, 2008) roku, których Pan zatrudnił do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.5.2. TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE

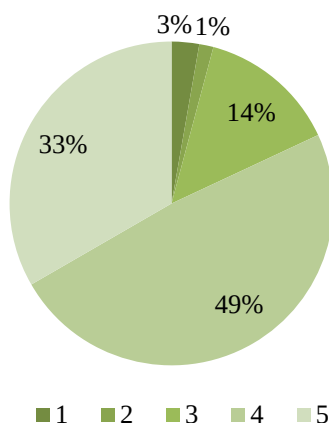
Absolwenci szkół średnich (IDI) pozytywnie oceniają kompetencje uzyskane w czasie nauki. Respondenci wskazują, że uzyskane kompetencje są przydatne, wartościowe i odpowiednie ze względu na możliwość wykonywania danego zawodu, podkreślając przy tym szczególną rolę praktyk zawodowych w procesie przygotowania do zawodu, nabywania doświadczenia oraz niezbędnych kompetencji.

Absolwenci średnich szkół zawodowych (CATI), oceniając zgodność swoich kompetencji z oczekiwaniami pracodawców w 5-stopniowej skali (1 – niedostateczne, 5 – bardzo dobre), ocenili je średnio na 4,08 (wykres 69).

Do kompetencji zgodnych z oczekiwaniami pracodawców respondenci zaliczają przede wszystkim posiadane wykształcenie, wynikające z ukończenia szkoły na danym poziomie, które stanowi niekiedy warunek konieczny uzyskania zatrudnienia, niekoniecznie w zawodzie wyuczonym: „(pracodawcy) zależało (...) na osobach z wykształceniem minimum średnim (...) udało mi się kończąc szkołę uzyskać świadectwo maturalne, także spełniłem jego wymogi”. Drugą kompetencją, wymienianą przez absolwentów, są umiejętności i wiedza odpowiadające zakresowi obowiązków na danym stanowisku.

Wykres 69. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (średnie szkoły zawodowe) (n=72)

**Proszę ocenić zgodność Pana/i kompetencji z oczekiwaniami
pracodawcy (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?**

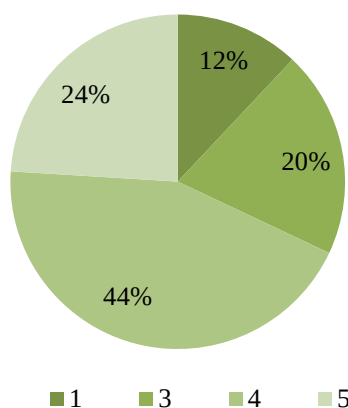
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Gorzej zgodność kompetencji z oczekiwaniami pracodawców (średnio 3,74) została oceniona przez samych pracodawców. Najczęściej wskazywano ocenę dobrą, trzykrotnie wskazano ocenę niedostateczną (wykres 70).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 70. Ocena zgodności kompetencji– pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25)

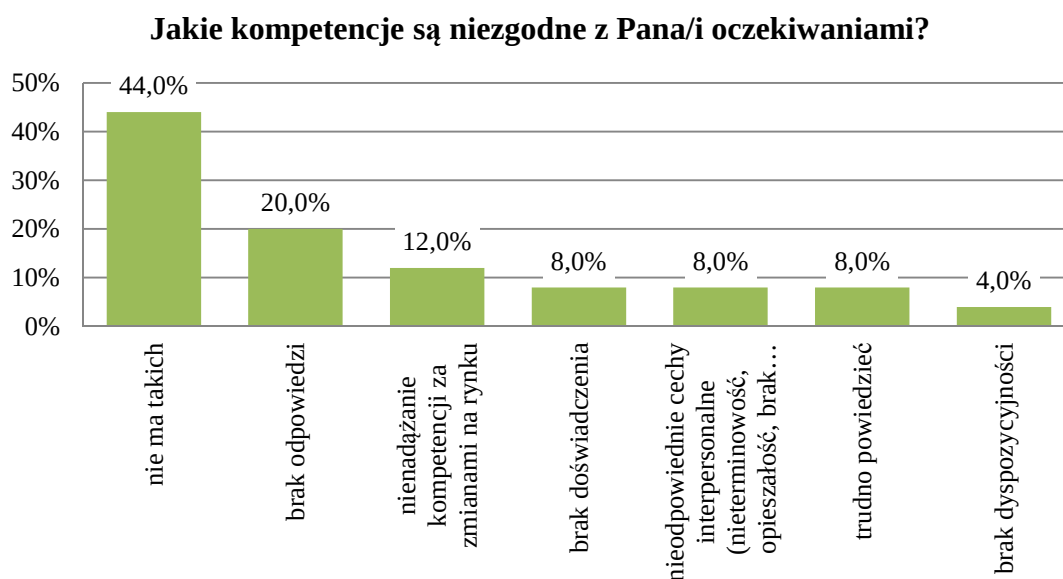
Czy kompetencje zatrudnianych absolwentów są zgodne z Pana/i oczekiwaniami (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Przy uszczegółowieniu tego pytania absolwenci mieli problem ze wskazaniem kompetencji zgodnych oraz niezgodnych z oczekiwaniami pracodawcy. Najczęściej pojawiającym się wskazaniem było „nie ma takich”.

Wykres 71. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

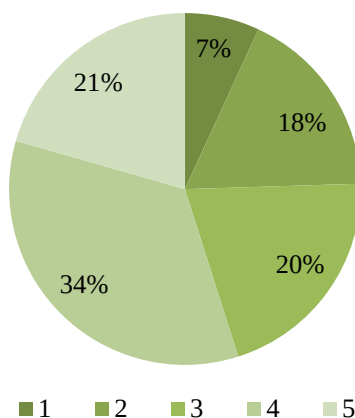
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Również 44% pracodawców wskazywało, że nie ma kompetencji niezgodnych z ich oczekiwaniami, 20% nie udzieliło odpowiedzi, 12% wskazało, że kompetencje absolwentów nie nadążają za zmianami na rynku (wykres 71).

Jakość kompetencji nabytych w procesie kształcenia została oceniona przez absolwentów niżej, niż miało to miejsce w ocenie zgodności kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy – średnia dla tej grupy absolwentów wyniosła 3,69.

Wykres 72. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (średnie szkoły zawodowe) (n=102)

Proszę ocenić Pana/i przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Średnie praktyczne przygotowanie do pracy zawodowej absolwenci średnich szkół zawodowych oceniają na poziomie 3,44 w 5-cio stopniowej skali (wykres 72). Respondenci uważają jednocześnie, że w najmniejszym stopniu przygotowani są do pracy zawodowej w zakresie umiejętności praktycznych – takiej odpowiedzi udzieliło 54,3% ankietowanych, co stanowi najwyższy odsetek ze wszystkich badanych poziomów kształcenia.

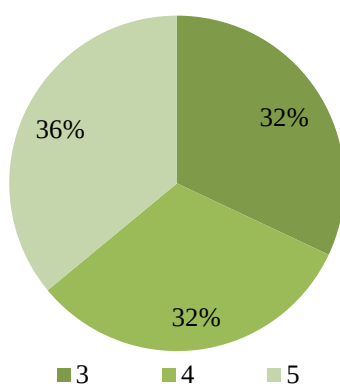
Absolwent, który pracuje w zawodzie zgodnym z wyuczonym (IDI) za najistotniejsze i najbardziej przydatne elementy przygotowania praktycznego wskazuje przede wszystkim odbyte praktyki zawodowe. Wymienia również zdobyty dyplom i świadectwo maturalne. Respondent, który podjął pracę w zawodzie niezgodnym z wyuczonym, nie zauważa żadnego związku pomiędzy elementami przygotowania praktycznego, jakie uzyskał w trakcie kształcenia, a ich przydatnością w obecnie wykonywanej pracy zawodowej. Stwierdza: „(...)w tym momencie żadne, (...)nic z mojej praktyki zawodowej nie jest przydatne w pracy, którą wykonuję na dzień dzisiejszy”.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Z badania CATI pracodawców wynika, że przeciętnie oceniają oni przygotowanie praktyczne absolwentów szkół średnich technicznych na dobre (ocena 4). Oceny rozkładają się równomiernie w przedziale 3-5 (wykres 73).

Wykres 73. Ocena przygotowania praktycznego – pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25)

Proszę ocenić przygotowanie praktyczne ogółem, absolwentów z 2010 (2009) roku, których Pan zatrudnił do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

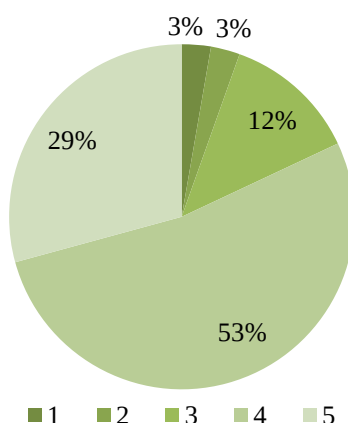
5.5.3. WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE

Wśród opinii absolwentów szkół wyższych (IDI) na temat kompetencji uzyskanych w czasie nauki przeważa ocena pozytywna. Większość respondentów podkreśla szczególną rolę praktyk zawodowych w procesie przygotowania do zawodu oraz nabywania doświadczenia, dobrze ocenia także nabyte cechy interpersonalne, takie jak dokładność i sumienność. Jeden z respondentów uznał jednak, że w trakcie nauki zbyt mało uwagi poświęcano praktyce, a za dużo teorii.

Absolwenci szkół wyższych (CATI) oceniają zgodność swoich kompetencji z oczekiwaniami pracodawców średnio na 4 (w skali 1-5) (wykres 74). Natomiast jakość nabytych kompetencji na 3,81 (najwyżej spośród poziomów kształcenia).

Wykres 74. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (wyższe szkoły zawodowe) (n=294)

**Proszę ocenić zgodność Pana/i kompetencji z oczekiwaniami
pracodawcy (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

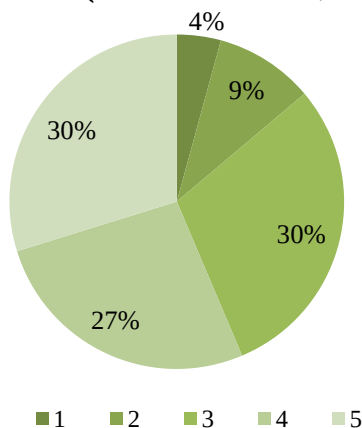
Pracodawcy natomiast oceniają zgodność kompetencji absolwentów ze swoimi oczekiwaniami średnio na 3,71. Najczęściej wskazywano ocenę bardzo dobrą i średnią (po 30%) (wykres 75).

Także pracujący absolwenci szkół wyższych (IDI) oceniają posiadane kompetencje jako zgodne z oczekiwaniami pracodawcy. Jeden z respondentów jako kompetencje zgodne z oczekiwaniami pracodawcy wskazał cechy interpersonalne, takie jak punktualność, solidność i sumienność, które nabył w trakcie kształcenia.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 75. Ocena zgodności kompetencji– pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe) (n=94)

Czy kompetencje zatrudnianych absolwentów są zgodne z Pana/i oczekiwaniami (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)?

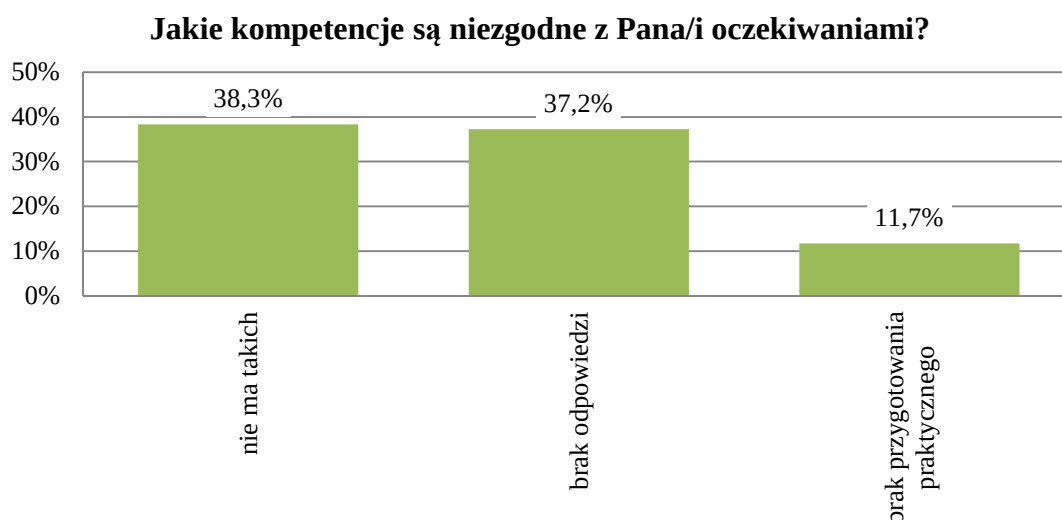

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Jako kompetencje zgodne ze swoimi oczekiwaniami pracodawcy najczęściej wskazywali odpowiednie cechy interpersonalne.

Większość pracodawców wskazywała jednocześnie, że nie ma kompetencji niezgodnych z ich oczekiwaniami. W 12% przypadków źródłem niezgodności był brak przygotowania praktycznego (wykres 76).

Wykres 76. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe) (n=94, wybór wielokrotny)

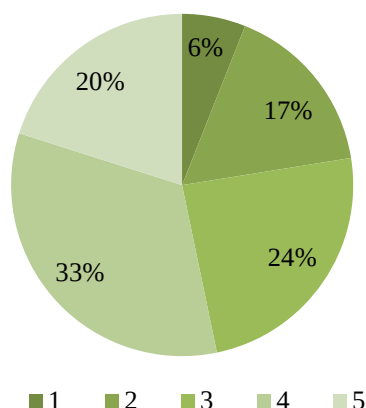

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 77. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (wyższe szkoły zawodowe) (n=383)

Proszę ocenić Pana/i przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - absolwenci.

Średnie praktyczne przygotowanie do pracy zawodowej absolwenci wyższych szkół zawodowych oceniają na poziomie 3,45 w 5-cio stopniowej skali (wykres 77).

Przygotowanie praktyczne do wykonywania zawodu zostało ocenione w większości pozytywnie. Większość respondentów (IDI) uważa je za zadowalające i odpowiednie, jednakże jeden z ankietowanych wskazał, że jest ono niezbyt zadowalające ze względu na zbyt małą ilość praktyk.

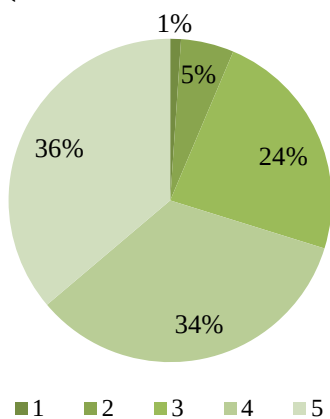
Absolwent, który pracuje w zawodzie niezgodnym z wyuczonym nie potrafi wskazać najistotniejszych elementów przygotowania praktycznego w obecnej pracy zawodowej. Respondent, który podjął pracę w zawodzie zgodnym z wyuczonym, za najistotniejsze i najbardziej przydatne elementy przygotowania praktycznego wskazuje przede wszystkim znajomość programów komputerowych, rysunku komputerowego czy też umiejętność wykonywania różnego rodzaju obliczeń (np. wytrzymałości konstrukcji).

Pracodawcy z kolei przeciętnie oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów szkół wyższych na dobre (ocena 4). Przeważają oceny 5 i 4 (w sumie 70%) (wykres 78).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 78. Ocena przygotowania praktycznego – pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe) (n=94)

Proszę ocenić przygotowanie praktyczne ogółem, absolwentów z 2010 (2009, 2008) roku, których Pan zatrudnił do pracy zawodowej (1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.6. BARIERY WEJŚCIA ABSOLWENTÓW KIERUNKÓW BUDOWLANYCH NA RYNEK PRACY

Początkową część analizy, mającej na celu identyfikację barier wejścia absolwentów kierunków budowlanych na rynek pracy, przeprowadzono w oparciu o wyniki badania jakościowego SSI. Informacje płynące z tychże wywiadów przedstawiono w odniesieniu do całej populacji absolwentów. W dalszej części analizy wykorzystano wiadomości zgromadzone w trakcie badania ilościowego CATI, przeprowadzonego wśród pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków budowlanych. Informacje te przedstawione zostały zarówno w odniesieniu do całej populacji absolwentów, jak i w przekroju poszczególnych poziomów kształcenia.

Specjaliści rynku pracy (SSI) wskazują, że spośród rejestrujących się absolwentów kierunków budowlanych zdecydowana większość przystępuje do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

Jednocześnie z rozmów z absolwentami można wywnioskować, że do głównych przyczyn nieprzystępowania do egzaminów zawodowych (co jest barierą wejścia na rynek pracy) zaliczyć należy:

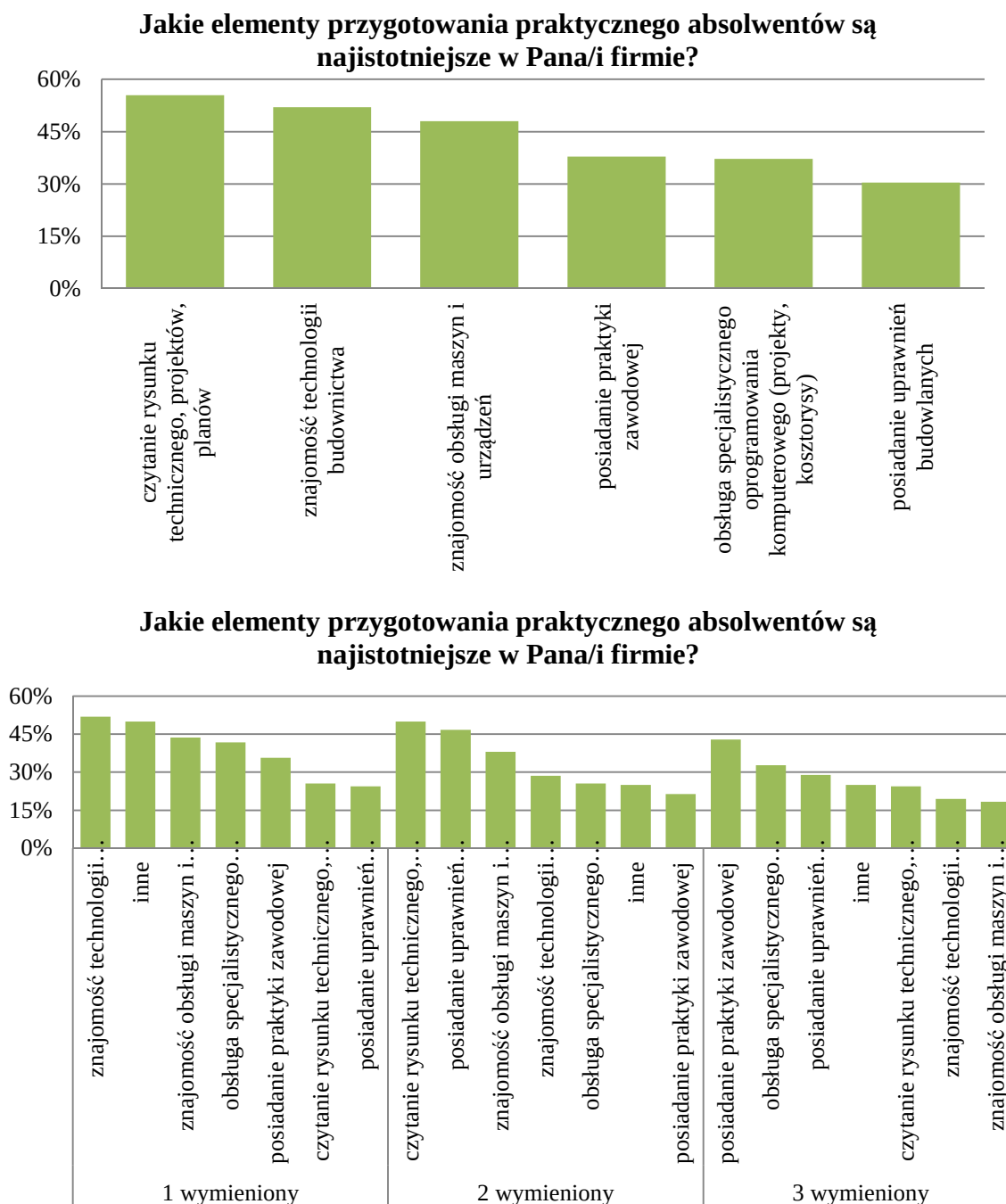
- nieprzywiązywanie przez uczniów wagi do praktycznej nauki zawodu,
- brak przygotowania merytorycznego i związana z tym bariera przed zweryfikowaniem swoich umiejętności przed komisją egzaminacyjną,
- przeświadczenie o braku potrzeby przystępowania do egzaminu (wystarczy im świadectwo dojrzałości),
- brak konieczności przystąpienia do egzaminu (błąd w systemie edukacji – najpierw matura, później dyplom zawodowy),
- błędny wybór zawodu i niechęć do wiązania z nim swojej przyszłości – absolwentom nie zależy na obronie dyplomu,
- konieczność dojazdu do komisji egzaminacyjnej, które mają różne siedziby w zależności od zawodu, w którym broni się absolwent (i związane z tym koszty dojazdu) – w klasach wielozawodowych nie opłaca się powoływać komisji dla jednego absolwenta.

Wśród najistotniejszych elementów przygotowania praktycznego pracodawcy najczęściej wskazywali: czytanie rysunku technicznego, projektów planów, znajomość technologii budownictwa oraz znajomość obsługi maszyn i urządzeń (wykres 79). W dalszej kolejności wymieniano: posiadanie praktyki zawodowej, obsługę specjalistycznego oprogramowania i posiadanie uprawnień budowlanych. Pojedyncze wskazania to: znajomość stolarki, znajomość języka niemieckiego, znajomość kamieniarstwa.

Przeciętnie pracodawcy oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów na dobre (średnia ocen: 4). Najczęściej (37,2% wskazań) wystawiano ocenę bardzo dobrą (5).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 79. Ważność elementów przygotowania praktycznego (n=148, wybór wielokrotny)

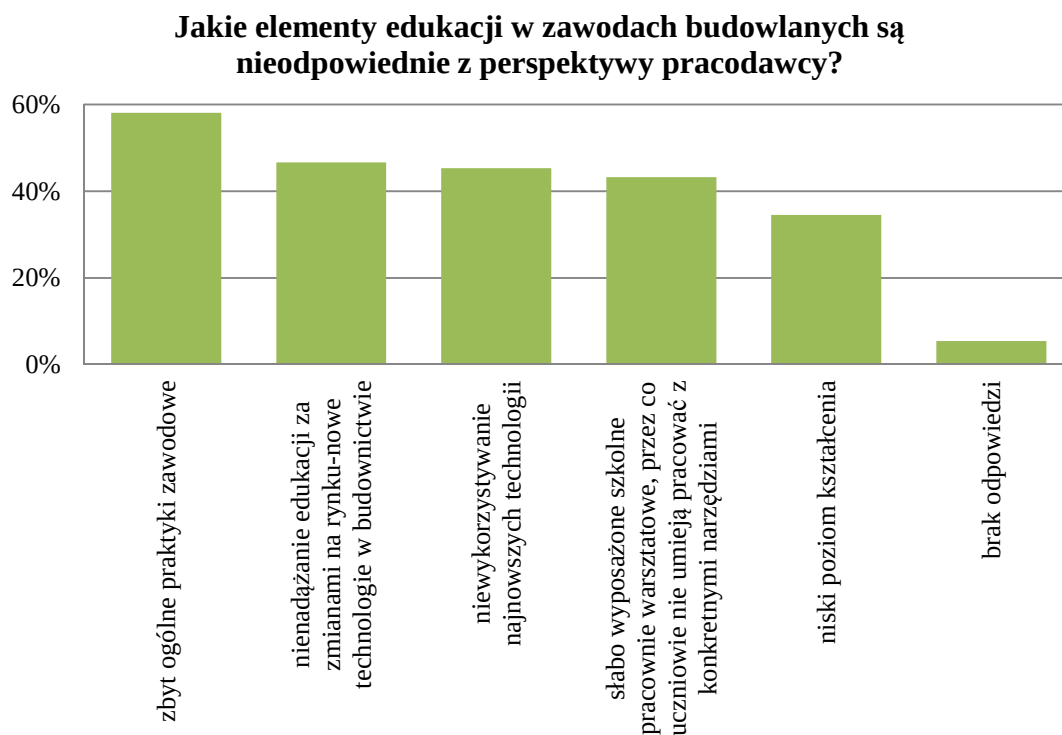
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Wśród elementów edukacji w zawodach budowlanych nieodpowiednich z perspektywy pracodawcy (wykres 80) najczęściej wskazywano zbyt ogólne praktyki zawodowe. W dalszej

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

kolejności nienadążanie edukacji za zmianami na rynku pracy (nowe technologie), niewykorzystywanie najnowszych technologii oraz słabo wyposażone szkolne pracownie warsztatowe.

Wykres 80. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (n=148, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Jako główną barierę wejścia absolwentów na rynek pracy pracodawcy wskazują dla wszystkich poziomów kształcenia zbyt ogólne praktyki zawodowe. Jednak wraz ze wzrostem poziomu kształcenia istotność wymagań pracodawców zmienia się z operacyjnych (znajomość obsługi maszyn i urządzeń) do zarządczych (czytanie rysunku technicznego, projektów, planów).

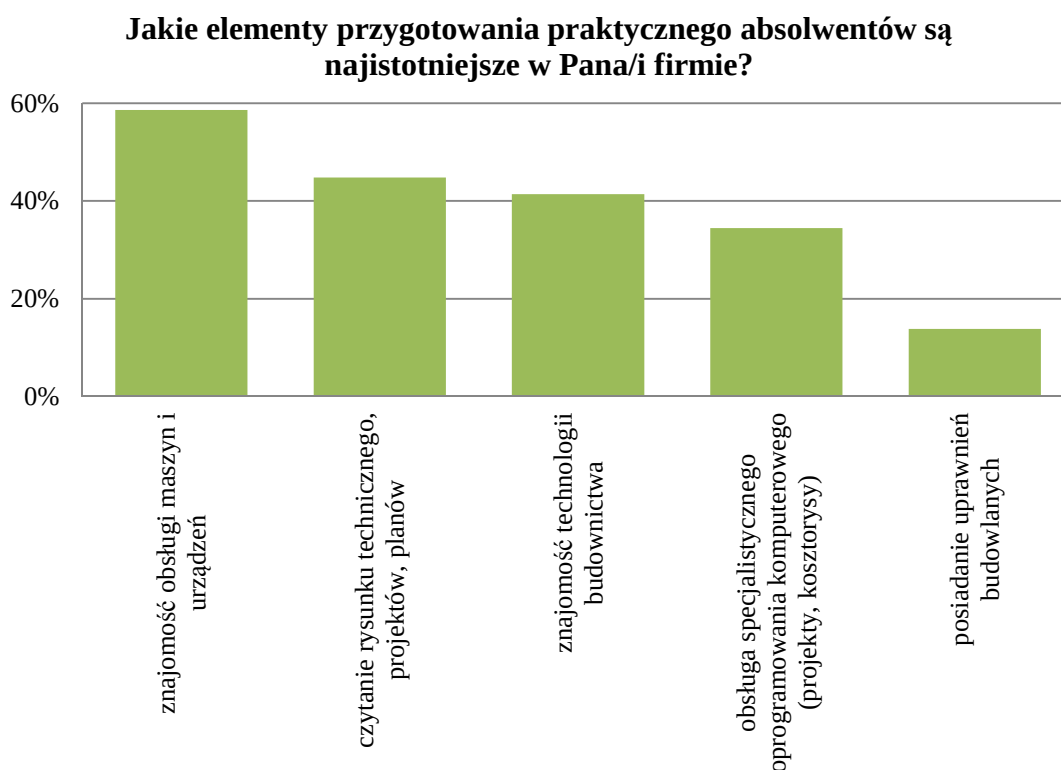
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.6.1. ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE

Dla pracodawców zatrudniających absolwentów szkół zasadniczych zawodowych najistotniejszy obszar przygotowania praktycznego to znajomość obsługi maszyn i urządzeń (prawie 60% respondentów wybrało tą odpowiedź). Kolejne pod względem istotności są: czytanie rysunku technicznego, planów, projektów oraz znajomość technologii budownictwa (wykres 81).

Pracodawcy przeciętnie (średnia arytmetyczna) oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów szkół zawodowych na dobre (ocena 4). Natomiast najczęściej (dominanta) jako bardzo dobre (ocena 5). Tylko 4% badanych określiło je jako dostateczne (2).

Wykres 81. Ważność elementów przygotowania praktycznego (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny)

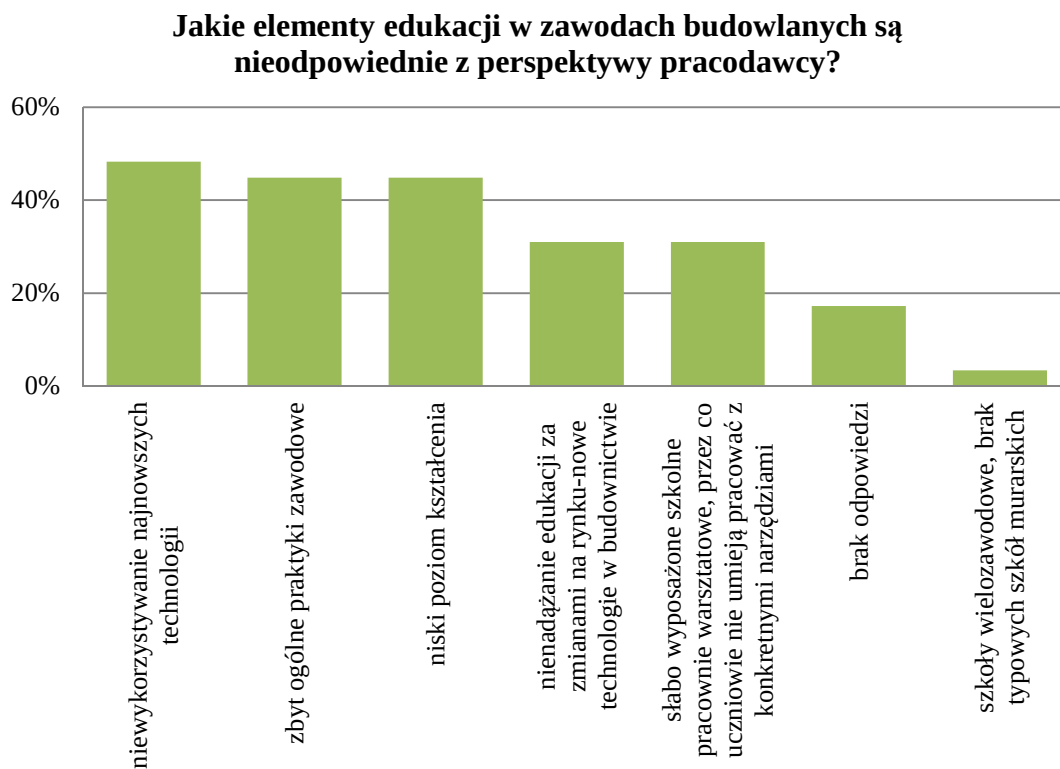

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Około połowy wskazań wśród nieodpowiednich elementów edukacji absolwentów szkół zasadniczych zawodowych dotyczyło niewykorzystywania najnowszych technologii, zbyt ogólnych praktyk zawodowych oraz niskiego poziomu kształcenia (wykres 82).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 82. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

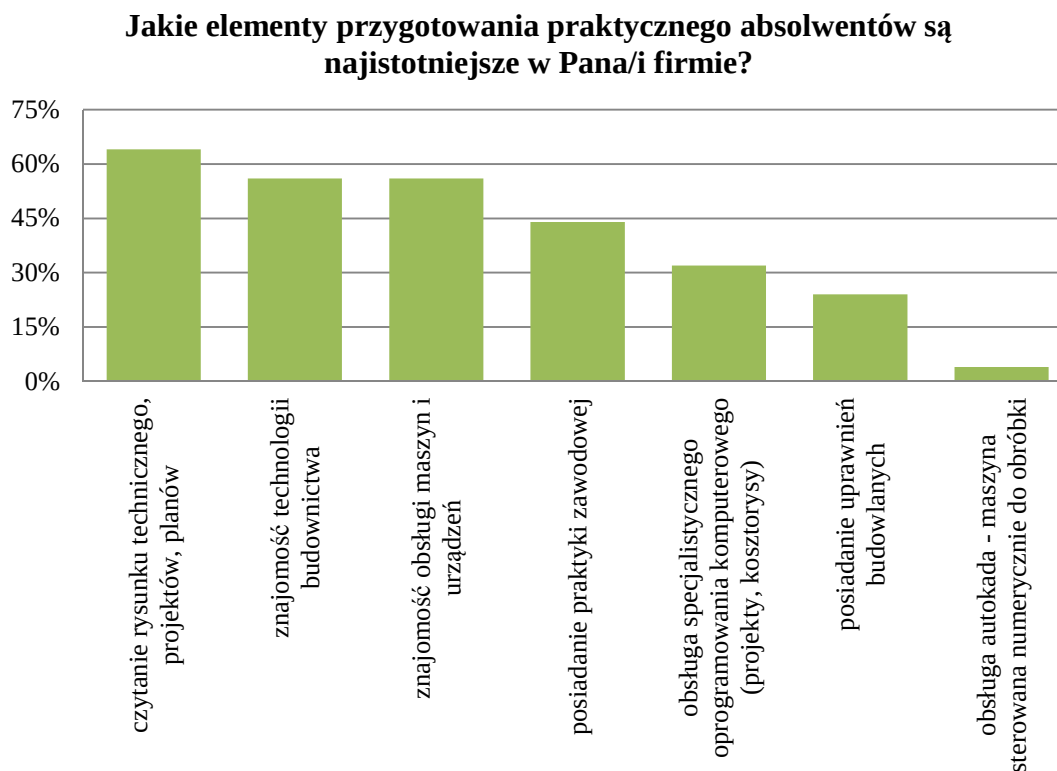
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.6.2. TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE

Według pracodawców absolwentów szkół średnich technicznych najistotniejszy element przygotowania praktycznego to czytanie rysunku technicznego, projektów planów. W dalszej kolejności wybierano znajomość technologii budownictwa oraz obsługi maszyn i urządzeń (wykres 83).

Z badania wynika, że pracodawcy przeciętnie (średnia arytmetyczna) oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów szkół średnich technicznych na dobre (ocena 4). Oceny rozkładają się równomiernie w przedziale 3-5.

Wykres 83. Ważność elementów przygotowania praktycznego (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny)

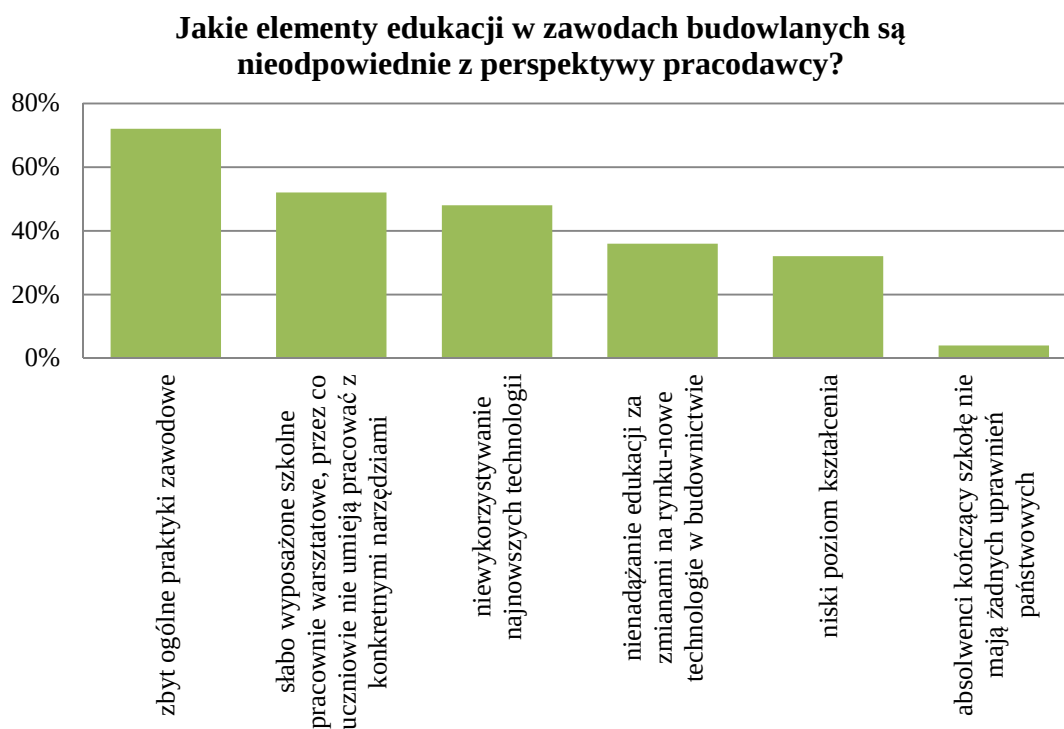

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Większość wskazań (72%) nieodpowiednich elementów edukacji dla absolwentów szkół średnich technicznych dotyczyła zbyt ogólnych praktyk zawodowych. Około połowy respondentów wskazywało również słabo wyposażone szkolne pracownie warsztatowe oraz niewykorzystywanie najnowszych technologii (wykres 84).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 84. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

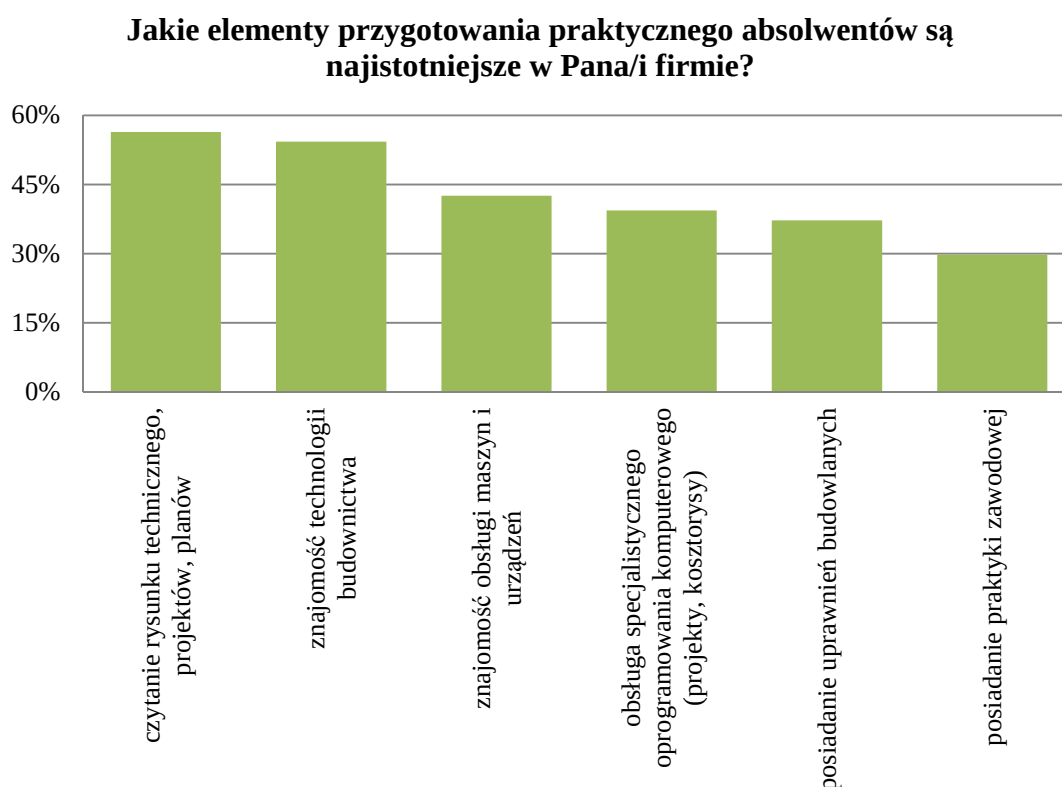
BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.6.3. WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE

Jako elementy najistotniejsze (około 55%) w przygotowaniu praktycznym absolwentów wskazywano czytanie rysunku technicznego, projektów, planów oraz znajomość technologii budownictwa (wykres 85).

Pracodawcy przeciętnie (średnia arytmetyczna) oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów szkół wyższych na dobre (ocena 4). Przeważają oceny 5 i 4 (w sumie 70%).

Wykres 85. Ważność elementów przygotowania praktycznego (wyższe szkoły zawodowe) (n=94, wybór wielokrotny)

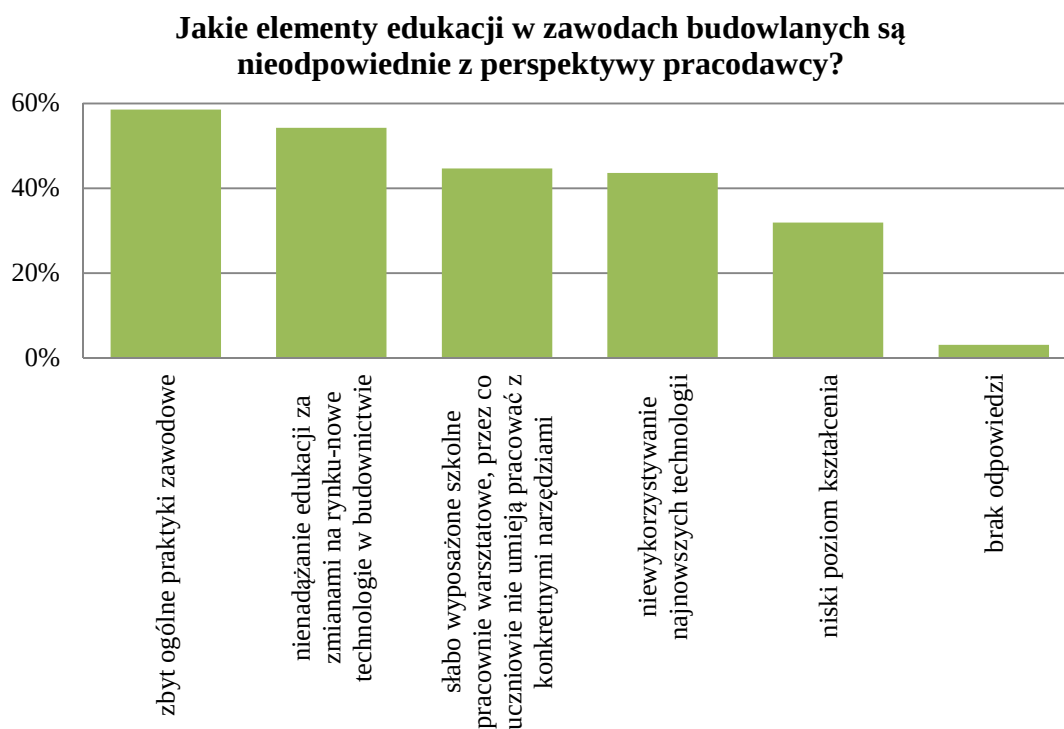

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

Większość pracodawców jako elementy edukacji w zawodach budowlanych nieodpowiednie z perspektywy pracodawcy wskazywała zbyt ogólne praktyki zawodowe oraz nienadążanie edukacji za zmianami rynku. Następnie wymieniano słabe wyposażenie pracowni warsztatowych oraz niewykorzystywanie najnowszych technologii (wykres 86).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 86. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (wyższe szkoły zawodowe) (n=94, wybór wielokrotny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CATI - pracodawcy.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

5.7. STOPIEŃ NASYCENIA REGIONALNEGO RYNKU PRACY ABSOLWENTAMI KIERUNKÓW BUDOWLANYCH – STAN OBECNY ORAZ PERSPEKTYWA 2015 ROKU

Analizę nasycenia regionalnego rynku pracy absolwentami kierunków budowlanych przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki badania jakościowego SSI. Pozyskane informacje umożliwiły szczegółowe odniesienie się do poszczególnych zawodów, zaliczanych do grupy zawodów budowlanych. Ponadto, w analizie wykorzystano dane odnoszące się do liczby absolwentów i uczniów kształcących się w zawodach budowlanych, a także uczniów w poszczególnych klasach/latach studiów w 2010 roku, co umożliwiło określenie tendencji zmian liczby absolwentów w przyszłych latach.

W odpowiedzi na pytanie o ocenę sytuacji absolwentów poszczególnych kierunków budowlanych w ciągu najbliższych lat pracownicy badanych PUP-ów podkreślają, że *„są to zawody przyszłości i w okresie najbliższych 10-15 lat osoby posiadające zawody w branży budowlanej nie powinni mieć problemu ze znalezieniem zatrudnienia, jeśli ich umiejętności są wysokie”*. Należy jednak podkreślić, że przyszła sytuacja absolwentów kierunków budowlanych zależy od rozwoju budownictwa, a także od posiadanych umiejętności. Z obserwacji wynika, że *„obecnie jest zapotrzebowanie na pracowników budownictwa posiadających uprawnienia budowlane”*, istotne jest także bardziej wszechstronne kształcenie oraz lepsze przygotowanie praktyczne.

Według pracowników dwóch zbadanych urzędów pracy w chwili obecnej liczba ofert pracy w poszczególnych zawodach budowlanych jest wystarczająca dla absolwentów poszczególnych kierunków, co w większości wynika jednak z faktu, iż nie obserwuje się kandydatów po danym kierunku kształcenia lub w danym zawodzie, do których oferty te są kierowane. Pracownicy wskazują również, że *„w niektórych zawodach w chwili obecnej brak jest ofert pracy, co nie znaczy, że w ciągu roku nie występuje zapotrzebowanie na pracowników danej specjalności”*. Ponadto podkreślają, że *„oferty w urzędach pracy nie mówią o całości zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy”*, a oferty pracy do PUP-ów *„zwykle zgłaszają ci pracodawcy, którzy mają problemy ze znalezieniem pracownika na otwartym rynku pracy”*. Wskazują również, że *„od kilku lat wzrasta zapotrzebowanie na robotników wykwalifikowanych”*.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Tablica 3. Wykaz kierunków kształcenia w szkołach wyższych objętych badaniem³¹

Kierunek kształcenia	Opinia (tak, nie, brak ofert, dużo ofert)	
	PUP Suwałki	PUP Grajewo
Budownictwo	Brak ofert	Tak (brak kandydatów)
Inżynieria środowiska	Brak ofert	Tak (brak kandydatów)
Architektura	Brak ofert	Tak (brak kandydatów)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SSI.

W przypadku ofert dla absolwentów z wyższym wykształceniem występuje ich brak (brak ofert) lub występuje brak kandydatów do ich objęcia.

Tablica 4. Wykaz zawodów budowlanych objętych badaniem³²

Przyporządkowanie kodów zawodów z Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (KZSZ) kodom zawodów Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS)

Kod zawodu w KZSZ 2007	Kod zawodu w KZiS 2010	Nazwa zawodu w KZSZ 2007 i w KZiS 2010	Opinia (tak, nie, brak ofert, dużo ofert)	
			PUP Suwałki	PUP Grajewo
311[04]	311204	Technik budownictwa	Tak	Brak ofert
311[49]	311205	Technik budownictwa wodnego	Brak ofert	Brak kandydatów
311[45]	311206	Technik drogownictwa	Brak ofert	Brak kandydatów
311[06]	311207	Technik dróg i mostów kolejowych	Brak ofert	Brak kandydatów
311[19]	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	Brak ofert	Brak kandydatów
311[39]	311209	Technik urządzeń sanitarnych	Brak ofert	Brak kandydatów
712[04]	711102	Monter konstrukcji budowlanych	Brak ofert	Brak kandydatów
[07]	711103	Renowator zabytków architektury	Brak ofert	Brak kandydatów
712[06]	711202	Murarz	Tak	Brak ofert
712[08]	711203	Zdun	Brak ofert	Brak ofert
711[04]	711301	Kamieniarz	Brak ofert	Brak ofert
712[01]	711402	Betoniarz-zbrojarz	Tak	Ilość ofert uzależniona od pory roku

³¹ Na podstawie SSI. Dwa PUP wybrane zgodnie z metodologią badania.

³² Zawody objęte kształceniem w systemie oświaty. Opracowano na podstawie SSI. Dwa wybrane PUP zgodnie z metodologią badania.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

712[02]	711501	Cieśla	Tak	Brak kandydatów
712[05]	711603	Monter nawierzchni kolejowej	Brak ofert	Brak kandydatów
712[03]	711701	Monter budownictwa wodnego	Brak ofert	Brak kandydatów
713[01]	712101	Dekarz	Brak ofert	Brak kandydatów
713[05]	712204	Posadzkarz	Brak ofert	Dużo ofert
713[08]	712401	Monter izolacji budowlanych	Brak ofert	Brak kandydatów
713[09]	712403	Monter izolacji przemysłowych	Brak ofert	Brak kandydatów
713[07]	712603	Monter instalacji gazowych	Brak ofert	Brak kandydatów
713[02]	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	Brak ofert	Brak ofert
713[03]	712611	Monter sieci komunalnych	Brak ofert	Brak kandydatów
713[04]	712613	Monter systemów rurociągowych	Brak ofert	Brak kandydatów
713[06]	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	Tak	Brak ofert

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KZiS2010 oraz badania SSI.

Dla większości zawodów budowlanych występuje brak zarejestrowanych ofert. W wielu przypadkach, jeśli oferty się pojawiają, brak jest zarejestrowanych bezrobotnych (potencjalnych kandydatów do objęcia wolnych miejsc pracy).

Tablica 5. Liczba bezrobotnych według kierunków kształcenia w szkołach wyższych

Kierunek kształcenia	Liczba bezrobotnych	
	(na dzień 19.09.2011r.) PUP Suwałki	(na dzień 31.08.2011r.) PUP Grajewo
Budownictwo	13	3
Inżynieria środowiska	10	7
Architektura	5	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SSI.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Tablica 6. Liczba bezrobotnych według zawodów budowlanych objętych badaniem³³

Przyporządkowanie kodów zawodów z Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (KZSZ) kodom zawodów Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS)

Kod zawodu w KZSZ 2007	Kod zawodu w KZiS 2010	Nazwa zawodu w KZSZ 2007 i w KZiS 2010	Liczba bezrobotnych	
			(na dzień 19.09.2011r.) PUP Suwałki	(na dzień 31.08.2011r.) PUP Grajewo
311[04]	311204	Technik budownictwa	48	31
311[49]	311205	Technik budownictwa wodnego	0	0
311[45]	311206	Technik drogownictwa	0	0
311[06]	311207	Technik dróg i mostów kolejowych	0	1
311[19]	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	3	2
311[39]	311209	Technik urządzeń sanitarnych	4	0
712[04]	711102	Monter konstrukcji budowlanych	1	0
712[07]	711103	Renowator zabytków architektury	0	0
712[06]	711202	Murarz	131	70
712[08]	711203	Zdun	1	1
711[04]	711301	Kamieniarz	12	3
712[01]	711402	Betoniarz-zbrojarz	9	2
712[02]	711501	Cieśla	2	0
712[05]	711603	Monter nawierzchni kolejowej	24	0
712[03]	711701	Monter budownictwa wodnego	3	0
713[01]	712101	Dekarz	22	3
713[05]	712204	Posadzkarz	8	5
713[08]	712401	Monter izolacji budowlanych	3	0
713[09]	712403	Monter izolacji przemysłowych	0	0
713[07]	712603	Monter instalacji gazowych	2	0
713[02]	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	14	2
713[03]	712611	Monter sieci komunalnych	0	0
713[04]	712613	Monter systemów rurociągowych	0	0
713[06]	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	14	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KZiS2010 oraz badania SSI (dwa wybrane PUP).

³³Zawody objęte kształceniem w systemie oświaty.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Analiza liczby bezrobotnych zarejestrowanych według zawodów w 2011³⁴ roku w dwóch badanych powiatach wskazuje, że najwięcej zarejestrowanych jest osób w zawodzie murarz oraz technik budownictwa (są to zawody o najwyższej liczbie absolwentów na danym poziomie kształcenia w 2010 roku w województwie podlaskim). Następnie występują monter nawierzchni kolejowej, dekarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie. W pozostałych badanych zawodach liczby zarejestrowanych bezrobotnych są nieznaczne (poniżej 10 osób).

Analiza zmian liczby absolwentów oraz uczniów, a także analiza liczby uczniów w poszczególnych klasach pozwala wysnuć generalny wniosek, że w perspektywie 2015 roku nie należy się spodziewać drastycznych zmian w sytuacji absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych na rynku pracy województwa podlaskiego.

Tablica 7. Przewidywana liczba absolwentów zawodów budowlanych w latach 2011-2015

Zawód	2011	2012	2013	2014	2015
Murarz	79	21	43	43	43
Betoniarz-zbrojarz	0	3	1	1	1
Cieśla	0	1	0	0	0
Dekarz	1	0	0	0	0
Posadzkarz	0	24	2	2	2
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	24	23	27	27	27
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	122	165	119	119	119
Zasadnicza szkoła zawodowa - razem	226	237	192	192	192
Technik budownictwa	237	300	370	438	438
Technik drogownictwa	17	30	29	31	31
Technik inżynierii środowiska i melioracji	13	8	5	0	0
Technik urządzeń sanitarnych	30	11	6	9	9
Technikum, szkoła policealna - razem	297	349	410	478	478
Budownictwo	310	426	449	455	455
Inżynieria Środowiska	103	115	175	237	237
Architektura i Urbanistyka	113	116	93	104	104
Szkoły wyższe (I stopień) - razem	526	657	717	796	796
Budownictwo	83	280	280	280	280
Inżynieria Środowiska	75	144	144	144	144
Architektura i Urbanistyka	0	79	79	79	79
Szkoły wyższe (II stopień) - razem	158	503	503	503	503
Razem	1207	1746	1822	1969	1969

Źródło: Opracowanie własne.

³⁴ Sierpień-wrzesień.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W poszczególnych zawodach obserwowane będą różne tendencje zmian liczby absolwentów.

Przyjmując założenie, że wszyscy uczniowie i studenci uczący się w roku 2010 w poszczególnych klasach oraz na poszczególnych latach studiów ukończą szkołę w terminie (oraz nie będzie dodatkowych zapisów do wyższych klas i na studia na wyższe lata), a także nabory do pierwszych klas i na pierwsze lata studiów będą w następnych latach takie same jak w 2010 roku, to na podstawie analizy przepływu uczniów i studentów w kolejnych latach można przewidywać, że w 2015 roku w województwie podlaskim będzie około 2 tysięcy absolwentów w badanych zawodach na wszystkich poziomach kształcenia. Na poziomie szkół zasadniczych zawodowych przewidywany jest nieznaczny spadek liczby absolwentów do około 190 osób. Na poziomie średnim technicznym wzrost do prawie 480 absolwentów. Pierwszy stopień studiów wyższych ukończy około 800 absolwentów, natomiast drugi blisko 500 absolwentów.

Na poziomie zasadniczym zawodowym nastąpi najprawdopodobniej spadek liczby absolwentów w zawodzie murarz (do około 40 absolwentów) oraz wzrost liczby technologów robót wykończeniowych w budownictwie (do około 120 absolwentów). Przewiduje się również około 30 absolwentów w zawodzie monter instalacji i urządzeń sanitarnych.

Na poziomie średnim technicznym przewidywany jest wzrost liczby absolwentów w zawodzie technik budownictwa (do około 440 absolwentów) i drogownictwa (do około 30 absolwentów) oraz spadek liczby techników inżynierii środowiska i melioracji (do zera) oraz techników urządzeń sanitarnych (do około 10 absolwentów).

Dane ze szkół wyższych wskazują na znaczny (prawie dwukrotny) wzrost liczby absolwentów wszystkich kierunków budowlanych (ogółem wśród studentów I i II stopnia) w perspektywie kilku najbliższych lat.

W perspektywie 2015 roku przewidywany jest wzrost liczby absolwentów kierunku budownictwa (do ponad 450 (I stopień) oraz 280 (II stopień)), inżynierii środowiska (do prawie 240 (I stopień) oraz ponad 140 (II stopień)), architektury i urbanistyki (do ponad 100 (I stopień) oraz prawie 80 (II stopień)).

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Tablica 8. Zestawienie liczby absolwentów (w osobach), liczby absolwentów zarejestrowanych w PUP (w osobach), liczby ofert pracy (w sztukach) oraz wskaźnika zagrożenia bezrobociem (w %) w zawodach budowlanych

		2006				2007				2008				2009				2010			
Kod	Zawód/Specjalność	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
SZKOŁY ZASADNICZE ZAWODOWE																					
711102	Monter konstrukcji budowlanych	-	-	1	-	-	-	4	-	-	0	1	-	-	-	1	-	-	-	10	-
711103	Renowator zabytków architektury	-	-	0	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
711202	Murarz	10	0	593	0	3	0	319	0	52	6	223	11,5	57	16	141	23,9	119	19	17	16
711203	Zdun	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-
711301	Kamieniarz	0	0	46	0	2	0	38	0	1	1	15	100	1	1	10	100	-	-	19	-
711402	Betoniarz-zbrojarz	0	0	105	0	0	-	164	-	3	0	48	0	0	0	12	-	0	0	17	-
711501	Cieśla	0	-	316	-	0	0	183	-	14	0	97	0	10	0	38	0	17	2	57	11,8
711603	Monter nawierzchni kolejowej	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0	0	-	0	-	0	-	-	-	0	-
711701	Monter budownictwa wodnego	-	-	0	-	-	-	1	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-	-	1	-
712101	Dekarz	0	0	68	0	2	0	34	0	19	1	37	5,3	14	0	40	0	3	0	61	0
712204	Posadzkarz	0	-	17	-	32	0	37	0	30	7	13	21,2	30	9	19	14,3	24	2	59	8,3
712401	Monter izolacji budowlanych	-	-	40	-	0	-	0	-	0	-	1	-	0	-	1	-	0	-	4	-
712403	Monter izolacji przemysłowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	1	-	-	-	0	-
712603	Monter instalacji gazowych	-	-	2	-	-	0	3	0	0	0	2	0	0	0	3	0	-	-	7	-
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	26	-	-	-	20	-	-	-	7	-	-	-	35	-	-	-	44	8	31	18,2
712611	Monter sieci komunalnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
712613	Monter systemów rurociągów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	53	5	23	8,8	84	0	3	0	2	0	13	0	0	0	2	-	18	3	3	16,7
TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE																					
311204	Technik budownictwa	197	14	36	6,8	145	8	22	7	128	13	18	10,2	134	23	20	13,6	155	30	20	19,9
311205	Technik budownictwa wodnego	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-
311206	Technik drogownictwa	18	1	1	6,25	15	3	2	16,8	0	1	2	-	10	0	1	0	11	2	2	18,2
311207	Technik dróg i mostów kolejowych	-	-	0	-	-	-	0	-	-	0	1	-	-	-	0	-	-	-	0	-
311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	27	1	3	3,7	28	6	0	25	24	3	0	12,5	11	2	0	7,7	7	1	0	14,3
311209	Technik urządzeń sanitarnych	44	3	3	9,7	31	5	3	18,5	41	2	2	4,9	22	6	1	15,4	25	7	3	28
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE																					
216101	Architekt	-	14	23	8,4	-	6	24	3,7	-	4	28	6,2	-	15	11	23,4	84	12	24	7,4
2143	Inżynier inżynierii środowiska*	161	17	46	11,4	138	11	29	8	122	18	21	14,8	152	13	16	8,5	192	8	82	4,2
2142	Inżynier budownictwa*	251	11	90	4,9	272	2	86	0,7	237	11	78	4,2	238	19	66	7,2	441	11	74	2,4

A – Liczba absolwentów; B – Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku; C – Liczba ofert pracy zgłoszonych w ciągu roku

D – Wskaźnik zagrożenia bezrobociem (w %) (relacja liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP do liczby absolwentów w danym zawodzie w danym roku); „-” – brak danych; * dane łączne dla grup elementarnych (kod czterocyfrowy), obejmujące występujące w danym roku zawody/specjalności (kod sześciocyfrowy).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SIO, Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w latach 2006-2010 oraz danych źródłowych do Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w latach 2006-2008:
<http://www.mz.praca.gov.pl/Puls2/MZ/lista/wyswietl.do?id=MZ0000>.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

W zawodzie murarz w latach 2007-2010 można zaobserwować wzrost liczby absolwentów oraz nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów, przy spadku (do 2009 roku) liczby ofert pracy (w 2010 roku nieznaczny wzrost). Świadczy o to może o równoważeniu podaży pracy i popytu na pracę w tym zawodzie.

W zawodach kamieniarz, betoniarz-zbrojarz, cieśla oraz dekarz w latach 2006-2010 obserwowane jest ciągle występowanie ofert pracy (raczej z tendencją malejącą), przy czym jedynie w zawodzie cieśla oraz dekarz (malejąco) występuje kilkunastu absolwentów rocznie (w latach 2008-2010). Nie występują natomiast zarejestrowani bezrobotni absolwenci. W tej grupie (czterech) zawodów obserwowany jest zatem niedobór kandydatów do objęcia wolnych miejsc pracy.

W zawodzie posadzkarz, przy stabilnej liczbie absolwentów (2007-2010), ciągle występują również oferty pracy (rynek zrównoważony). Podobną sytuację zaobserwowano w zawodzie monter instalacji i urządzeń sanitarnych w 2010 roku.

W zawodach technik budownictwa oraz technik urządzeń sanitarnych w badanym okresie występują absolwenci oraz kilkunastoprocentowy odsetek absolwentów bezrobotnych ze zbliżoną liczbą ofert pracy. W tych zawodach obserwujemy zrównoważenie popytu na pracę i podaży pracy, z nieznacznym bezrobociem frykcyjnym.

W zawodach technik drogownictwa oraz technik inżynierii środowiska pojawiają się absolwenci, jednak po stronie bezrobotnych absolwentów oraz ofert pracy występują nieznaczne liczebności (kilku bezrobotnych oraz kilka ofert pracy).

Na poziomie wyższym obserwowany jest proces wzrostu liczby absolwentów, przy znacznej liczbie ofert pracy oraz nieznacznej liczbie bezrobotnych absolwentów. Tą część rynku pracy dla zawodów budowlanych można nazwać rynkiem absolwenta.

Analizując liczbę absolwentów oraz liczbę absolwentów bezrobotnych, zarejestrowanych według zawodów, należy stwierdzić, że w większości przypadków bezrobotnych absolwentów jest wielokrotnie mniej niż absolwentów ogółem, co może świadczyć o względnie dopasowanym popycie na pracę i podaży pracy w tych zawodach.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

6. PODSUMOWANIE

W roku 2010 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało **17 uczelni wyższych**, na których studiowało 54,8 tys. osób. W tym samym roku uczelnie „wydały” na rynek pracy 15,1 tys. absolwentów, z czego prawie połowę stanowili absolwenci studiów magisterskich. Można więc przyjąć, że realna liczba absolwentów rocznika 2009/2010, którzy weszli na rynek pracy w 2010 roku wynosi ok. 8 tys.

W 2010 roku uczelnie wypuściły na rynek pracy najwięcej absolwentów kierunków ekonomicznych i administracyjnych, pedagogicznych, społecznych oraz medycznych. Najmniejsze problemy ze znalezieniem zatrudnienia mieli przede wszystkim absolwenci studiów medycznych, nauczycielskich, a także część zawodów inżynierskich, w tym **inżynierowie budownictwa**, natomiast najbardziej narażeni na bezrobocie byli przede wszystkim absolwenci kierunków humanistycznych.

W 2010 roku podlaskie szkoły ponadgimnazjalne i policealne ukończyło łącznie 18,8 tys. absolwentów. 8,3 tys. (44%) z nich stanowili absolwenci **szkół policealnych i średnich zawodowych**. Na tym poziomie szkolnictwa, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej absolwentów posiadało zawód technika rolnika, technika ekonomisty, technika mechanika oraz technika informatyka. Jednocześnie zawody te charakteryzowały się znaczącym odsetkiem zarejestrowanych bezrobotnych: od 8% w przypadku technika rolnika do 16% w przypadku technika ekonomisty i 21% - technika mechanika. Spośród ogółu absolwentów kończących w 2010 r. szkoły średnie zawodowe i policealne, w końcu roku w urzędach pracy zarejestrowanych było ponad 10%.

Z kolei **szkoły zasadnicze zawodowe** ukończyło w 2010 r. 1,9 tys. absolwentów, z których większość zdobyła zawód sprzedawcy, kucharza małej gastronomii, fryzjera, stolarza i piekarza. Jednocześnie również te zawody generują najwięcej bezrobotnych – odsetek absolwentów poszczególnych zawodów pozostających w ewidencji urzędów pracy w końcu 2010 roku wynosił 21-27%. Jako zawody z tego poziomu kształcenia, w których jedynie nieliczni absolwenci rejestrowali się w urzędach pracy, można wskazać m.in.: **posadzkarza, lakiernika, cieślę, technologa robót wykończeniowych w budownictwie**.

Spośród zidentyfikowanych zawodów i kierunków budowlanych w województwie podlaskim w 2010 roku występowali absolwenci (uczniowie) ośmiu zawodów budowlanych na poziomie zasadniczym zawodowym, czterech zawodów budowlanych na poziomie średnim technicznym oraz absolwenci trzech kierunków budowlanych na uczelniach wyższych.

W większości powiatów województwa znajdują się szkoły kształcące w zawodach (lub kierunkach) budowlanych.

W województwie podlaskim w 2010 roku funkcjonowały dwie wyższe szkoły kształcące w kierunkach budowlanych, na poziomie średnim technicznym było 15 szkół, natomiast na poziomie zasadniczym zawodowym 21 szkół kształcących w zawodach

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

budowlanych. Ogółem w 2010 roku 38 jednostek prowadziło kształcenie w zawodach budowlanych.

Na przestrzeni lat 2006-2010 obserwowany był znaczny wzrost łącznej liczby absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych.

W latach 2006-2009 obserwowana była wyraźna tendencja spadkowa liczby absolwentów na poziomie średnim technicznym (spadek liczby absolwentów o 48%), natomiast w roku 2010 tendencja ta uległa odwróceniu.

W roku 2010 najbardziej liczną grupę wśród absolwentów analizowanych kierunków budowlanych, w jakich odbywało się kształcenie w podlaskich wyższych szkołach zawodowych, stanowili absolwenci kierunku budownictwo (441 osób), następnie kierunku inżynieria środowiska (192 osoby), natomiast najmniej liczną grupę tworzyli absolwenci kierunku architektura i urbanistyka (84 osoby).

Analiza danych zastanych (wyżej) została uzupełniona badaniami pierwotnymi, które pozwoliły na generowanie wniosków realizujących cele badania.

Główną determinantą wyboru zawodu budowlanego było zainteresowanie budownictwem. Choć dla wielu badanych (36%) ważny był również przykład innych osób. Jedna trzecia badanych wskazała dobre perspektywy zatrudnienia, a co piąty docenił wysokie zarobki i (lub) kontynuował tradycje rodzinne.

Analiza ścieżek zawodowych absolwentów pozwala stwierdzić, że dominującą formą zatrudnienia absolwentów szkół budowlanych jest umowa o pracę na czas określony. Następnie w kolejności pojawiała się umowa o pracę na czas nieokreślony (łącznie 90% wskazań). Sporadycznie wskazywano inne formy zatrudnienia.

Większość absolwentów u badanych pracodawców zatrudnionych było na pełny etat (96%).

Dla prawie wszystkich absolwentów (99%) forma zatrudnienia była zgodna z ich oczekiwaniami.

Na podstawie badania CATI absolwentów można stwierdzić, że 42,5% kontynuuje naukę, w tym prawie połowa na II stopniu studiów wyższych.

Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych 40% kontynuuje naukę w szkole średniej.

Wśród absolwentów szkół średnich technicznych około 60% kontynuuje naukę, w tym 22% na poziomie średnim i 78% na poziomie wyższym (I stopień).

Wśród absolwentów studiów wyższych I stopnia około 47% kontynuuje naukę, w tym 23% na studiach I stopnia i 77% na studiach II stopnia.

Wśród absolwentów studiów wyższych II stopnia około 21% kontynuuje naukę na studiach II stopnia.

Większość ankietowanych przystąpiła do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i ponad 90% go zdało. Główną przyczyną niezdania było niezaliczenie części praktycznej egzaminu.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Trzy czwarte badanych absolwentów obecnie pracuje.

Przeciętnie pracodawcy oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów na dobre (ocena 4) – w skali 1-5.

Ponad 70% pracodawców wskazało odpowiednie cechy interpersonalne jako zgodne z ich oczekiwaniami. Wielokrotnie rzadziej wymieniano przygotowanie do zawodu (14%) oraz wykształcenie i posiadaną wiedzę (13%). W dalszej kolejności wskazywano: umiejętności praktyczne, doświadczenie, dyspozycyjność, znajomość materiałów, znajomość rysunku technicznego, znajomość obsługi maszyn i urządzeń oraz znajomość przepisów prawa. Sporadycznie pojawiała się: obsługa specjalistycznego oprogramowania komputerowego, posiadanie praktyki zawodowej, doświadczenie, współpraca z kierownictwem, wykonywanie poleceń, posiadanie prawa jazdy, posiadanie uprawnień budowlanych, znajomość dokumentacji.

Do głównych kompetencji oczekiwanych przez pracodawców, których absolwenci nie posiadają, zaliczyć należy przede wszystkim (według pracowników badanych PUP):

- brak dobrej znajomości obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń związanych z wykonywaniem danego zawodu,
- brak praktycznej znajomości programów komputerowych do kosztorysowania czy projektowania z zakresu budownictwa,
- brak umiejętności czytania planów i rysunków,
- brak wymaganych uprawnień do odbioru i nadzoru prac budowlanych,
- brak obrony dyplomu w przypadku techników,
- brak praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu w przypadku absolwentów szkół średnich i wyższych.

Ponad 70% pracodawców nie wskazało lub nie potrafiło wskazać kompetencji niezgodnych z ich oczekiwaniami. Około 10% wskazało tutaj brak przygotowania praktycznego, co może być główną barierą pozyskiwania pracy.

W odpowiedzi na pytanie o ocenę sytuacji absolwentów poszczególnych kierunków budowlanych w ciągu najbliższych lat pracownicy PUP-ów podkreślają, że zawody te są przyszłościowe, w związku z czym w okresie najbliższych 10-15 lat osoby kształcące się w zawodach budowlanych nie powinny mieć problemu ze znalezieniem zatrudnienia. Należy jednak podkreślić, że przyszła sytuacja absolwentów kierunków budowlanych zależy od rozwoju budownictwa, a także od posiadanych umiejętności. Z obserwacji wynika, że największe zapotrzebowanie będzie występować w odniesieniu do pracowników posiadających uprawnienia budowlane, istotne jest także bardziej wszechstronne kształcenie oraz lepsze przygotowanie praktyczne.

Według pracowników badanych urzędów pracy w chwili obecnej liczba ofert pracy w poszczególnych zawodach budowlanych jest wystarczająca dla absolwentów poszczególnych kierunków, co w większości wynika jednak z faktu, iż nie obserwuje się kandydatów po danym kierunku kształcenia lub w danym zawodzie, do których oferty te są kierowane. W niektórych zawodach w chwili obecnej brak jest ofert pracy, co nie oznacza

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

jednak, że zapotrzebowanie na pracowników danej specjalności czy zawodu nie występuje – oferty w urzędach pracy nie mówią o całości zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy. Oferty pracy do PUP-ów zgłaszają zwykle ci pracodawcy, którzy mają problemy ze znalezieniem pracownika na otwartym rynku pracy.

Analiza zmian liczby absolwentów oraz uczniów, a także analiza liczby uczniów w poszczególnych klasach pozwala wysnuć generalny wniosek, że w perspektywie 2015 roku nie należy się spodziewać drastycznych zmian w sytuacji absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych na rynku pracy województwa podlaskiego.

W poszczególnych zawodach obserwowane będą różne tendencje zmian liczby absolwentów.

Na poziomie zasadniczym zawodowym nastąpi najprawdopodobniej spadek liczby absolwentów w zawodzie murarz oraz wzrost liczby technologów robót wykończeniowych w budownictwie.

Na poziomie średnim technicznym wzrost liczby absolwentów w zawodzie technik budownictwa i drogownictwa oraz spadek liczby techników inżynierii środowiska i melioracji oraz urządzeń sanitarnych.

Dane ze szkół wyższych wskazują na znaczny (prawie dwukrotny) wzrost liczby absolwentów kierunków budowlanych ogółem.

Analizując liczbę absolwentów oraz liczbę absolwentów bezrobotnych, zarejestrowanych według zawodów, należy stwierdzić, że w większości przypadków bezrobotnych absolwentów jest wielokrotnie mniej niż absolwentów ogółem, co może świadczyć o względnie dopasowanym popycie na pracę i podaży pracy w tych zawodach.

W zawodzie murarz obserwowane jest równoważenie podaży pracy i popytu na pracę.

W zawodach kamieniarz, betoniarz-zbrojarz, cieśla oraz dekarz obserwowany jest niedobór kandydatów do objęcia wolnych miejsc pracy.

W zawodzie posadzkarz oraz monter instalacji i urządzeń rynek jest zrównoważony.

W zawodach technik budownictwa oraz technik urządzeń sanitarnych obserwujemy zrównoważenie popytu na pracę i podaży pracy, z nieznacznym bezrobociem frykcyjnym.

W zawodach technik drogownictwa oraz technik inżynierii środowiska pojawiają się absolwenci przy braku bezrobotnych oraz ofert pracy.

Na poziomie wyższym obserwowany jest rynek absolwenta (wielu absolwentów, niewielu bezrobotnych).

Z punktu widzenia rozważań na temat zgodności kształcenia zawodowego z potrzebami podlaskiego rynku pracy za istotne należy uznać również zapisy regionalnych dokumentów strategicznych: *Programu Rozwoju Edukacji Województwa Podlaskiego do 2013 roku* oraz *Podlaskiej Strategii Zatrudnienia do 2015 roku*³⁵.

³⁵Analiza losów zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych rocznika 2007, WUP w Białymstoku, Białystok 2009, s. 27.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Autorzy *Programu Rozwoju Edukacji Województwa Podlaskiego do 2013 roku* wskazują m.in. na brak odniesienia do aktualnych potrzeb rynku pracy w procesie tworzenia nowych profilów kształcenia i opieranie ich jedynie o istniejące zasoby kadrowe, czy też niedostateczne powiązanie nauki i szkolnictwa wyższego z gospodarką oraz rynkiem pracy. W tym kontekście, za ważne obszary działania uznano³⁶:

1. Wspieranie kształcenia w zawodach poszukiwanych na rynku pracy, m.in. poprzez:
 - inicjowanie współpracy z pracodawcami przy opracowywaniu programów nauczania, organizowaniu praktyk dla uczniów i studentów oraz osób uczestniczących w kształceniu dorosłych,
 - wymianę kadr, np. staże dla nauczycieli w przedsiębiorstwach,
 - współpracę szkół wyższych z przedstawicielami gospodarki w zakresie transferu praktycznej wiedzy, badań i innowacji,
 - korzystanie z innowacyjnych, wartościowych doświadczeń innych środowisk, w tym gospodarczych oraz podmiotów zagranicznych;
2. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego, poprzez:
 - dostosowanie kształcenia zawodowego do oczekiwań pracodawców,
 - odpowiednie przygotowanie uczniów do zawodu oraz przedsiębiorczości,
 - przygotowanie absolwentów do samozatrudnienia i tworzenia miejsc pracy,
 - wspieranie kształcenia zawodowego, dostosowującego kwalifikacje osób do potrzeb rynku pracy,
 - współpracę z organizacjami pracodawców, samorządami gospodarczymi oraz innymi organizacjami pozarządowymi w zakresie kształcenia praktycznego, w szczególności zawodowego,
 - tworzenie sieci zakładów pracy, w których uczniowie i słuchacze ponadgimnazjalnych szkół prowadzących kształcenie zawodowe będą odbywać kształcenie praktyczne,
 - wypracowanie standardów praktyk dla poszczególnych zawodów,
 - współpracę z pracodawcami w zakresie doskonalenia zawodowego kadry pedagogicznej szkół.

Drugim, istotnym z punktu widzenia podejmowanej problematyki dokumentem jest *Podlaska Strategia Zatrudnienia do 2015 roku*, w której wskazano, że do głównych czynników kształtujących bezrobocie młodzieży w województwie podlaskim zaliczyć należy m.in. relatywnie złą sytuację gospodarczą regionu i związany z tym niedostatek miejsc pracy, a także niedostosowanie kierunków kształcenia do możliwości i potrzeb lokalnego rynku pracy czy brak odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie. Zdaniem autorów Strategii, system oświaty nie jest odpowiednio dostosowany do potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy, a umiejętności zdobywane przez absolwentów

³⁶ Tamże, s. 30.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

w szkole nie zaspokajają oczekiwań pracodawców³⁷. Jednocześnie, w ramach priorytetu *Podniesienie jakości kształcenia i wyposażanie szkół zawodowych* wskazano na konieczność wspierania kształcenia w zawodach i umiejętnościach poszukiwanych przez pracodawców na rynku pracy. Stwierdzono, że kształcenie zawodowe jest mniej popularne wśród młodzieży niż ogólnokształcące. Konieczna staje się zatem odbudowa prestiżu edukacji zawodowej, m.in. poprzez dostosowanie programów nauczania do potrzeb rynku pracy. Ponadto, należy podjąć przede wszystkim takie działania, jak³⁸:

- tworzenie warunków sprzyjających uzyskiwaniu i podwyższaniu kwalifikacji zawodowych,
- wzmocnienie form kształcenia ustawicznego oraz dostosowanie ich do zmian zachodzących na rynku pracy,
- zagwarantowanie możliwości współpracy z pracodawcami w zakresie praktyk zawodowych,
- powiązanie poradnictwa zawodowego realizowanego w ramach systemu oświaty z poradnictwem funkcjonującym na gruncie instytucji rynku pracy.

Jednym z celów analiz było wskazanie, czy i w jaki sposób rekomendacje odnoszące się do rynku pracy i systemu szkolnictwa w województwie podlaskim odnoszą się do rynku pracy i systemu kształcenia w zawodach budowlanych w tym województwie.

Przeprowadzone analizy pozwalają sądzić o znacznych niedopasowaniach jakościowych (np. brak umiejętności praktycznych, nienadążanie za zmianami technologii, itp.) w szkolnictwie zawodowym województwa podlaskiego. Analiza liczby absolwentów, liczby bezrobotnych absolwentów oraz liczby ofert pracy wskazuje, że w większości zawodów budowlanych nie obserwuje się znaczących niedopasowań ilościowych na rynku pracy. Przewidywany wzrost liczby absolwentów zawodów budowlanych oraz rosnąca liczba pracujących w budownictwie (także udział budownictwa w gospodarce województwa) świadczą, że w perspektywie 2015 roku nie należy się spodziewać drastycznych zmian w sytuacji absolwentów badanych zawodów (kierunków kształcenia) w województwie podlaskim. Natomiast istotnym problemem mogą być pogłębiające się problemy jakości kształcenia oraz niedopasowania cech osobowościowych absolwentów zawodów budowlanych.

³⁷ Tamże, s. 31.

³⁸ Tamże, s. 33-34

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

7. REKOMENDACJE

W poniższej tabeli zawarte zostały najważniejsze wnioski wynikające z przeprowadzonych badań i analiz oraz postulowane rekomendacje, dające podstawę do kierunkowego działania w zakresie decyzji o wprowadzaniu/wygaszaniu nowych kierunków kształcenia, modyfikacji programów nauczania i ich realizacji oraz planowania ścieżek rozwoju zawodowego.

Lp.	Wniosek z analizy/ zidentyfikowane problemy	Proponowane rekomendacje	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Adresat rekomendacji
1.	Wybór zawodu często dokonywany pod wpływem wyborów innych osób	Promocja innych kryteriów wyboru zawodu (doradztwo zawodowe)	Świadomy wybór zawodu, zgodny z zainteresowaniami i predyspozycjami	Uruchomienie programów doradztwa zawodowego, badanie predyspozycji zawodowych	WUP, instytucje doradztwa zawodowego, szkoły
2.	Brak przygotowania praktycznego absolwentów do wykonywania zawodu, zbyt ogólne praktyki zawodowe	Zwiększenie wymiaru i jakości praktyk zawodowych, współpraca z przedsiębiorcami	Lepsze przygotowanie praktyczne absolwentów do wykonywania zawodu	Zmiana systemu finansowania praktyk zawodowych, form gratyfikacji, promocja pracodawców wspierających szkolnictwo zawodowe w zakresie organizowania praktyk zawodowych, badanie potrzeb pracodawców w tym zakresie	WUP, samorządy, szkoły

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

3.	Słabo wyposażone szkolne pracownie warsztatowe	Zwiększenie jakości bazy dydaktycznej	Lepsze wyposażenie szkolnych pracowni warsztatowych	Zawiazywanie partnerstw, tworzenie klas patronackich, współpraca z firmami, uczelniami wyższymi	WUP, szkoły, uczelnie wyższe, przedsiębiorcy
4.	Duży odsetek absolwentów nieposiadających uprawnień budowlanych	Zwiększenie dostępności i przystępowalności do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	Wzrost odsetka absolwentów posiadających uprawnienia budowlane	Promocja przystępowania do egzaminów potwierdzających posiadanie uprawnień budowlanych, utworzenie mobilnych komisji egzaminacyjnych, zwrot kosztów dojazdu na egzamin	OKE, szkoły
5.	Nienadążanie edukacji za zmianami na rynku, potrzebami pracodawców, brak kwalifikacji niezbędnych w danym zawodzie	Stworzenie regionalnego centrum edukacji zawodowej, modyfikacja programów nauczania, podniesienie ich jakości, aktualizacja w oparciu o sytuację istniejącą na rynku	Dostosowanie edukacji do potrzeb rynku, oczekiwań pracodawców, uzyskanie kwalifikacji niezbędnych w danym zawodzie	Zwiększenie jakości nauczania: - czytania rysunku technicznego, projektów, planów, - nowoczesnej technologii budownictwa, - obsługi maszyn i urządzeń, - obsługi specjalistycznego oprogramowania.	Szkoły

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

6.	Duże znaczenie odpowiednich cech interpersonalnych, wskazywanych przez pracodawców jako najbardziej zgodnych z ich oczekiwaniami	Zwiększenie nacisku na cechy interpersonalne	Wykształcenie, wzmocnienie odpowiednich cech interpersonalnych	Modyfikacja/dostosowanie programów szkół, rozbudowa pomocy psychologicznej, doradztwa	WUP, szkoły
7.	Zjawisko zatrudniania poniżej kwalifikacji, szczególnie wśród osób z wykształceniem średnim zawodowym	Ograniczenie zatrudniania poniżej kwalifikacji	Lepsze wykorzystanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej	Promocja zatrudnienia na stanowiskach zgodnych z posiadanymi kwalifikacjami	Pracodawcy, WUP
8.	Większość absolwentów zatrudnionych na umowę o pracę	Promocja elastycznych form zatrudnienia	Wzrost stosowania elastycznych form zatrudnienia	Promocja elastycznych form zatrudnienia	WUP, szkoły
9.	Samozatrudnienie/ działalność gospodarcza stanowią mało popularną formę współpracy	Promocja samozatrudnienia/ działalności gospodarczej	Wzrost liczby firm współpracujących na zasadzie samozatrudnienia/ działalności gospodarczej	Uwzględnienie promocji samozatrudnienia/ działalności gospodarczej w programach szkół	Szkoły
10.	Brak spójnej i wiarygodnej informacji na temat popytu na zawody budowlane	Monitoring popytu na zawody budowlane	Wzrost ilości i jakości dostarczanych informacji na temat popytu na zawody budowlane	Wykorzystanie istniejących (np. Podlaska Mapa Zawodów i Kwalifikacji) i planowanych badań (krajowych i regionalnych)	WUP (prowadzenie/ wykorzystanie monitoringu), szkoły)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

8. BIBLIOGRAFIA I WYKAZY (TABLIC, WYKRESÓW)

BIBLIOGRAFIA:

Analiza losów zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych rocznika 2007, WUP w Białymstoku, Białystok 2009;

Analiza losów zawodowych absolwentów szkół wyższych, wybranych kierunków, którzy ukończyli naukę w roku akademickim 2008/2009, WUP w Białymstoku, Białystok 2011;

Analiza sytuacji młodzieży na rynku pracy województwa podlaskiego w 2005 roku, WUP w Białymstoku, Białystok 2006;

Bank Danych Lokalnych, GUS;

Dynamika i potrzeby regionalnego rynku pracy w opinii podlaskich przedsiębiorców, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2008;

Jasiński M., Kowalski M., *Fałszywa sprzeczność: metodologia jakościowa czy ilościowa?* [w:] *Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza*, pod. red. Agnieszki Haber, Warszawa 2007;

Jeruszka U., Kabaj M., *Ekspertyza pt. Lepsze przygotowanie absolwentów szkół wyższych do potrzeb gospodarki i funkcjonowania na rynku pracy*, IPiSS, Warszawa 2009;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2010 r. II część raportu, WUP w Białymstoku, Białystok 2011;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2009r. II cz. raportu, WUP w Białymstoku, Białystok 2010;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2008 r. II cz. raportu, WUP w Białymstoku, Białystok 2009;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2007 r. II cz. raportu, WUP w Białymstoku, Białystok 2008;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w 2006 r., WUP w Białymstoku, Białystok 2007;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r., w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2007, Nr 124, poz. 860, z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r., w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z dnia 17 maja 2010 r.);

Stan wiedzy o rynku pracy wśród młodzieży województwa podlaskiego w 2006 roku, WUP w Białymstoku, Białystok 2006;

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

WYKAZ TABLIC:

Tablica 1. Wykaz szkół kształcących w zawodach budowlanych w województwie podlaskim w 2010 roku	21
Tablica 2. Zawody budowlane nauczane na terenie województwa podlaskiego według powiatów i typów szkół w 2010 roku	23
Tablica 3. Wykaz kierunków kształcenia w szkołach wyższych objętych badaniem	95
Tablica 4. Wykaz zawodów budowlanych objętych badaniem	95
Tablica 5. Liczba bezrobotnych według kierunków kształcenia w szkołach wyższych	96
Tablica 6. Liczba bezrobotnych według zawodów budowlanych objętych badaniem	97
Tablica 7. Przewidywana liczba absolwentów zawodów budowlanych w latach 2011-2015	98
Tablica 8. Zestawienie liczby absolwentów (w osobach), liczby absolwentów zarejestrowanych w PUP (w osobach), liczby ofert pracy (w sztukach) oraz wskaźnika zagrożenia bezrobociem (w %) w zawodach budowlanych	100

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1. Wartość produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim	12
Wykres 2. Udział produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim w stosunku do kraju	12
Wykres 3. Wydajność pracy w budownictwie	13
Wykres 4. Wydajność pracy	13
Wykres 5. Różnica wynagrodzeń	14
Wykres 6. Liczba pracujących	14
Wykres 7. Struktura wykształcenia ludności (w wieku 15 lat i więcej) w Polsce i województwie podlaskim w 2010 roku	18
Wykres 8. Liczba uczniów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie zasadniczych szkół zawodowych w latach 2006-2010	25
Wykres 9. Liczba uczniów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie średnich szkół technicznych w latach 2006-2010	26
Wykres 10. Liczba studentów i absolwentów analizowanych zawodów budowlanych na poziomie wyższych szkół zawodowych w 2010 roku	27
Wykres 11. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie murarz w latach 2006-2010	28
Wykres 12. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie kamieniarz w latach 2006-2010	29

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 13. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie betoniarz-zbrojarz w latach 2006-2010.....	29
Wykres 14. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie cieśla w latach 2006-2010	30
Wykres 15. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie dekarz w latach 2006-2010	30
Wykres 16. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie posadzkarz w latach 2006-2010	31
Wykres 17. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie monter instalacji sanitarnych w latach 2006-2010	31
Wykres 18. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technolog robót wykończeniowych w budownictwie w latach 2006-2010.....	32
Wykres 19. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik budownictwa w latach 2006-2010	33
Wykres 20. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik drogownictwa w latach 2006-2010	34
Wykres 21. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik inżynierii środowiska i melioracji w latach 2006-2010.....	34
Wykres 22. Liczba uczniów i absolwentów w zawodzie technik urządzeń sanitarnych w latach 2006-2010	35
Wykres 23. Liczba absolwentów studiów I i II stopnia kierunku budownictwo, inżynieria środowiska oraz architektura i urbanistyka w 2010 roku.....	36
Wykres 24. Liczba studentów poszczególnych lat studiów na kierunku budownictwo, inżynieria środowiska oraz architektura i urbanistyka w 2010 roku.....	37
Wykres 25. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (wybór wielokrotny).....	38
Wykres 26. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci średnich szkół zawodowych (wybór wielokrotny).....	39
Wykres 27. Determinanty wyboru zawodu – absolwenci wyższych szkół zawodowych (wybór wielokrotny).....	40
Wykres 28. Kontynuacja nauki wśród absolwentów (n=600)	43
Wykres 29. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=115)	44
Wykres 30. Pierwsza praca – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (n=82).....	45
Wykres 31. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=82).....	46
Wykres 32. Okres poszukiwania pracy – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych (n=82).....	46

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 33. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=82)	47
Wykres 34. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – zasadnicze szkoły zawodowe (n=29)	48
Wykres 35. Otrzymywane przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=82)	49
Wykres 36. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (w zł)	50
Wykres 37. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=82)	50
Wykres 38. Oczekiwania płacowe absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=29)	51
Wykres 39. Skłonności migracyjne absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (n=115)	52
Wykres 40. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=102)	53
Wykres 41. Pierwsza praca – absolwenci średnich szkół zawodowych (n=72)	54
Wykres 42. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=72)	54
Wykres 43. Okres poszukiwania pracy – absolwenci średnich szkół zawodowych (n=72)	55
Wykres 44. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów średnich szkół zawodowych (n=72)	56
Wykres 45. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – średnie szkoły zawodowe (n=25)	57
Wykres 43. Zawód wykonywany przez absolwenta – średnie szkoły zawodowe (n=25)	57
Wykres 47. Otrzymywane przez absolwentów średnich szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=72)	58
Wykres 48. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów średnich szkół zawodowych (w zł)	59
Wykres 49. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów średnich szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=72)	59
Wykres 50. Oczekiwania płacowe absolwentów średnich szkół zawodowych (n=25)	60
Wykres 51. Skłonności migracyjne absolwentów średnich szkół zawodowych (n=102)	61
Wykres 52. Przystępowalność do egzaminów zawodowych wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=383)	62

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 53. Pierwsza praca – absolwenci wyższych szkół zawodowych (n=294)	63
Wykres 54. Trudności w znalezieniu pracy wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=294).....	64
Wykres 55. Okres poszukiwania pracy – absolwenci wyższych szkół zawodowych (n=294).....	64
Wykres 56. Zgodność zawodu wykonywanego z wyuczonym wśród absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=294).....	65
Wykres 57. Zawód wyuczony zatrudnianego absolwenta – wyższe szkoły zawodowe (n=94).....	66
Wykres 58. Zawód wykonywany przez absolwenta – wyższe szkoły zawodowe (n=94).....	66
Wykres 59. Otrzymywane przez absolwentów wyższych szkół zawodowych miesięczne wynagrodzenie netto (n=294).....	67
Wykres 60. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto absolwentów wyższych szkół zawodowych (w zł)	68
Wykres 61. Zgodność oczekiwań płacowych absolwentów wyższych szkół zawodowych z otrzymywanym wynagrodzeniem (n=294)	69
Wykres 62. Oczekiwania płacowe absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=94).....	69
Wykres 63. Skłonności migracyjne absolwentów wyższych szkół zawodowych (n=383).....	70
Wykres 64. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=82).....	73
Wykres 65. Ocena zgodności kompetencji – pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29).....	74
Wykres 66. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny).....	75
Wykres 67. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=115).....	75
Wykres 68. Ocena przygotowania praktycznego – pracodawcy (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29).....	76
Wykres 69. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (średnie szkoły zawodowe) (n=72).....	77
Wykres 70. Ocena zgodności kompetencji – pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25).....	78
Wykres 61. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny).....	78

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Wykres 72. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (średnie szkoły zawodowe) (n=102).....	79
Wykres 73. Ocena przygotowania praktycznego – pracodawcy (średnie szkoły zawodowe) (n=25).....	80
Wykres 74. Ocena zgodności kompetencji – absolwenci (wyższe szkoły zawodowe) (n=294).....	81
Wykres 75. Ocena zgodności kompetencji – pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe) (n=94).....	82
Wykres 76. Wskazanie kompetencji niezgodnych – pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe, wybór wielokrotny) (n=94, wybór wielokrotny)	82
Wykres 77. Ocena przygotowania praktycznego – absolwenci (wyższe szkoły zawodowe) (n=383).....	83
Wykres 78. Ocena przygotowania praktycznego – pracodawcy (wyższe szkoły zawodowe) (n=94).....	84
Wykres 79. Ważność elementów przygotowania praktycznego (n=148, wybór wielokrotny)	86
Wykres 80. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (n=148, wybór wielokrotny)	87
Wykres 81. Ważność elementów przygotowania praktycznego (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny)	88
Wykres 82. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (zasadnicze szkoły zawodowe) (n=29, wybór wielokrotny).....	89
Wykres 83. Ważność elementów przygotowania praktycznego (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny)	90
Wykres 84. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (średnie szkoły zawodowe) (n=25, wybór wielokrotny)	91
Wykres 85. Ważność elementów przygotowania praktycznego (wyższe szkoły zawodowe) (n=94, wybór wielokrotny)	92
Wykres 86. Nieodpowiednie elementy przygotowania praktycznego (wyższe szkoły zawodowe) (n=94, wybór wielokrotny)	93

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9. ZAŁĄCZNIKI (NARZĘDZIA BADAWCZE)

9.1. WYKAZ ANALIZOWANYCH DOKUMENTÓW (DR)

1. Kuratorium Oświaty w Białymstoku:

- wykaz zasadniczych szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających oraz szkół policealnych (publicznych i niepublicznych, dla młodzieży i dla dorosłych) kształcących w zawodach budowlanych na terenie województwa podlaskiego,
- liczba uczniów kształcących się w zawodach budowlanych w 2010 roku,
- liczba absolwentów zawodów budowlanych, którzy w 2010 roku otrzymali świadectwa ukończenia nauki,
- wykaz kierunków (zawodów) budowlanych, w których odbywało się kształcenie na terenie województwa podlaskiego w 2010 roku oraz liczba uczniów i absolwentów kształcących się na poszczególnych kierunkach.

Powyższe dane również z lat 2005-2009.

2. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- wykaz szkół wyższych (publicznych i niepublicznych) kształcących w zawodach budowlanych na terenie województwa podlaskiego.

3. Szkoły wyższe (publiczne i niepubliczne) kształcące w zawodach budowlanych na terenie województwa podlaskiego:

- liczba studentów kierunków budowlanych w 2010 roku
- liczba absolwentów kierunków budowlanych, którzy w 2010 roku uzyskali dyplom ukończenia nauki,
- wykaz kierunków (zawodów) budowlanych, w których odbywało się kształcenie w 2010 roku oraz liczba studentów i absolwentów poszczególnych kierunków.

Powyższe dane również z lat 2005-2009.

4. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku:

- liczba bezrobotnych w danym zawodzie w latach 2005-2010,
- liczba ofert pracy w danym zawodzie w latach 2005-2010,
- Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

5. Główny Urząd Statystyczny (BDL, BAEL).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.2. FORMULARZ INDYWIDUALNEGO WYWIADU POGŁĘBIONEGO (IDI)

Szanowny Panie/Szanowna Pani

Nazywam się ... i jestem ankierem firmy ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku w Kutnie. Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, przeprowadzamy obecnie badanie na temat losów absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych. W ramach projektu przeprowadzane są wywiady telefoniczne z osobami, które uzyskały świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku. Dlatego też chciałbym prosić Pana/Panią o odpowiedź na kilka pytań. Wywiad nie zajmie nam więcej czasu niż 20 minut. Zachęcając Pana/Panią do udziału w badaniu, chciałbym jednocześnie poinformować, że ankieta jest anonimowa, do czego zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych, a także zasady etyki ankierskiej. Uzyskane od Pana/i odpowiedzi posłużą jedynie do zbiorczych statystyk i nie będzie możliwe zidentyfikowanie uzyskanych od Pana/i odpowiedzi. Wyniki badań ukazać się w postaci ogólnodostępnego raportu.

1. Czy w 2010 roku uzyskał/a Pan/i świadectwo/dyplom ukończenia nauki w zawodzie budowlanym?

- 1.1. Tak
- 1.2. Nie (zakończyć wywiad)

2. Jaką szkołę Pan/i ukończył/a?

- 2.1. zasadniczą zawodową
- 2.2. technikum
- 2.3. wyższą (I lub II stopień)

3. Jaki jest Pana/i zawód (wyuczony)? (nazwa + kody z KZSZ lub KZiS)

4. Dlaczego wybrał/a Pan/i ten kierunek kształcenia (zawód, specjalność, szkołę) – swobodna wypowiedź.

5. Czy kontynuuje Pan/i naukę?

- 5.1. Tak (1. szkoła: (zawodowa, średnia, wyższa)
- 5.2. Nie

6. W jakim zawodzie kontynuuje Pan/i naukę? (kod KZiS)

6a. Jeśli kod z pytania 3=6: Dlaczego kształcił się Pan/i w tym samym zawodzie? (Swobodna wypowiedź).

6b. Jeśli kod z pytania 3≠6: Dlaczego kształcił się Pan/i w innym zawodzie? (Swobodna wypowiedź).

7. Czy przystąpił/a Pan/i do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

- 7.1. Tak
- 7.2. Nie (przejsć do 9)

8. Czy zdał/a Pan/i egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe?

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

8.1. Tak

8.2. Nie

9. Czy jest Pan/i osobą pracującą?

9.1. Tak

9.2. Nie – niepracujący - bezrobotny lub uczący się, dlaczego? (przejsć do 19) – swobodna wypowiedź

10. Gdzie Pan/i pracuje? (sektor działalności firmy)

11. Czy pracuje Pan/i zgodnie z wykształceniem?

11.1. Tak

11.2. Nie, dlaczego? – Swobodna wypowiedź

12. W jakim zawodzie Pan/i pracuje? (wykaz zawodów budowlanych z KZiS) - (kod)

13. W jaki sposób Pan/i uzyskała pracę?

12.1. z ogłoszenia,

12.2. z PUP,

12.3. poprzez znajomych,

12.4. poprzez rodzinę,

12.5. inne (jakie)?

14. W jakiej formie jest Pan/i zatrudniony/a?

14.1. umowa o pracę na czas nieokreślony,

14.2. umowa o pracę na czas określony,

14.3. działalność gospodarcza,

14.4. umowa zlecenie (dzieło),

14.5. nieewidencjonowane,

14.6. inne (jakie?)

15. Czy zawód wykonywany jest zgodny z wyuczonym?

15.1. Tak

15.2. Nie

16. Proszę ocenić zgodność Pana/i kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy. (Swobodna wypowiedź).

17. Jakie kompetencje są niezgodne z oczekiwaniami pracodawcy? Wymień trzy.

18. Jakie elementy przygotowania praktycznego są najistotniejsze w Pana/i w pracy zawodowej? Wymień trzy.

19. Proszę ocenić kompetencje uzyskane w czasie nauki. (Swobodna wypowiedź).

20. Proszę wskazać trzy najistotniejsze kompetencje uzyskane w czasie nauki?

21. Proszę ocenić przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej. (Swobodna wypowiedź).

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

22. Czy planuje Pan/i zmianę miejsca zamieszkania w związku ze zmianą/poszukiwaniem pracy?

22.1. Tak, w kraju: województwo?:

22.2. Tak, za granicę: kraj?

22.3. Nie

23a. Proszę określić swoje najbliższe plany zawodowe – swobodna wypowiedź.

23. Proszę określić swoje najbliższe plany zawodowe? – odpowiedzi wielokrotne

23.1. znalezienie zatrudnienia

23.2. zmiana zatrudnienia

23.3. doksztalcenie

23.4. zmiana zawodu

23.5. inne

24. Otrzymywane miesięczne wynagrodzenie netto – tylko pracujący

24.1. do 1999 zł

24.2. 2000 - 2999 zł

24.3. 3000 - 3999 zł

24.4. 4000 zł i więcej

25. Proszę określić stopień zadowolenia z obecnej pracy? (Swobodna wypowiedź).

26. Proszę określić cechy dobrej pracy. (Swobodna wypowiedź).

27. Czy uczestniczy Pan/i w kształceniu ustawicznym:

27.1. Tak, w jakiej formie?

27.2. Nie, dlaczego?

28. Proszę wskazać motywy podjęcia pierwszej pracy?

29. Proszę wskazać motywy podjęcia obecnej pracy?

30. Proszę wskazać zakres zgodności kwalifikacji z oczekiwaniami pracodawcy w pierwszej pracy?

31. Proszę wskazać motywy zmiany zatrudnienia?

32. Proszę wskazać najistotniejsze trudności w znalezieniu pracy?

33. Proszę wskazać okres poszukiwania pracy pierwszej i innych?

Metryczka:

M1. Płeć

M1.1. Kobieta

M1.2. Mężczyzna

M2. Wiek (w latach):

M3. Wykształcenie (podpowiedź z pytania 2 - kontrola)

M3.1. Zasadnicze zawodowe (szkoła zawodowa)

M3.2. Średnie zawodowe (technikum)

M3.3. Licencjat (studia zawodowe) – I stopień

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

M3.4. Studia magisterskie – II stopień

M4. Sytuacja materialna

- M4.1. bardzo zadowolająca
- M4.2. raczej zadowolająca
- M4.3. średnio zadowolająca
- M4.4. raczej niezadowolająca
- M4.5. bardzo niezadowolająca

M5. Otrzymywane miesięczne wynagrodzenie netto- tylko pracujący

- M5.1. do 1999 zł
- M5.2. 2000 - 2999 zł
- M5.3. 3000 - 3999 zł
- M5.4. 4000 zł i więcej

M5. Miejsce zamieszkania:

- M5.1. obszar wiejski
- M5.2. małe miasteczko (do 20 tys. mszk.)
- M5.3. średniej wielkości miasto (od 20 tys. mszk do 100 tys. mszk.)
- M5.4. duże miasto (od 100 tys. mszk. do 500 tys. mszk.)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.3. FORMULARZ WYWIADU CZĘŚCIOWO USTRUKTURYZOWANEGO (SSI)

Kwestionariusz wywiadu częściowo ustrukturyzowanego z pracownikiem PUP - (SSI)

Szanowny Panie/Szanowna Pani

Nazywam się i jestem ankierem firmy ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku w Kutnie. Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, przeprowadzamy obecnie badanie na temat losów absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych, którzy uzyskali świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku. W ramach projektu przeprowadzane są wywiady z przedstawicielami powiatowych urzędów pracy, dlatego też chciałbym prosić Pana/Panią o odpowiedź na kilka pytań. Wywiad nie zajmie nam więcej czasu niż 60 minut. Zachęcając Pana/Panią do udziału w badaniu, chciałbym jednocześnie poinformować, że ankieta jest anonimowa, do czego zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych, a także zasady etyki ankierskiej. Uzyskane od Pana/i odpowiedzi posłużą jedynie do formułowania wniosków i nie będzie możliwe zidentyfikowanie uzyskanych od Pana/i odpowiedzi. Wyniki badań ukażą się w postaci ogólnodostępnego raportu.

Proszę się przedstawić (imię, nazwisko, stanowisko, doświadczenie)

1. Gdzie absolwenci kształcący się w zawodach budowlanych znajdują zatrudnienie, w jakim obszarze (dziale) działalności firmy? Jeśli to możliwe, proszę odnieść się osobno do absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników oraz wyższych szkół zawodowych (I i II stopień).

2. W jaki sposób absolwenci uzyskują pracę według Pana/i wiedzy?

- 2.1. z ogłoszenia,
- 2.2. z PUP,
- 2.3. poprzez znajomych,
- 2.4. poprzez rodzinę,
- 2.5. inne (jakie)?

3. W jakiej formie absolwenci są najczęściej zatrudniani (oferty zrealizowane)? Jeśli to możliwe, proszę odnieść się osobno do absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników oraz wyższych szkół zawodowych (I i II stopień).

- 3.1. umowa o pracę na czas nieokreślony,
- 3.2. umowa o pracę na czas określony,
- 3.3. działalność gospodarcza,
- 3.4. umowa zlecenie (dzieło),
- 3.5. nieewidencjonowane,
- 3.6. inne (jakie?)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

4. Jakie są oczekiwania płacowe absolwentów? Czy miesięczne wynagrodzenie netto zawiera się w przedziale:

- 4.1. do 1999 zł
- 4.2. 2000 - 2999 zł
- 4.3. 3000 - 3999 zł
- 4.4. 4000 zł i więcej

5. Jakie jest według Pana/i oceny miesięczne wynagrodzenie netto? Czy zawiera się ono w przedziale:

- 5.1. do 1999 zł
- 5.2. 2000 - 2999 zł
- 5.3. 3000 - 3999 zł
- 5.4. 4000 zł i więcej

6. Proszę ocenić przygotowanie praktyczne absolwentów do pracy zawodowej (opisowo oraz w skali 1-10, 1-niedostateczne, 10 – bardzo dobre). Jeśli to możliwe, proszę ocenić kompetencje absolwentów uzyskane w czasie nauki z punktu widzenia ich przydatności w pracy zawodowej oraz wskazać trzy najistotniejsze.

7. Czy kompetencje absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych są zgodne z oczekiwaniami pracodawcy? (opisowo oraz w skali 1-10, 1-niedostateczne, 10 – bardzo dobre). Jeśli to możliwe, proszę odnieść się osobno do absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, techników oraz wyższych szkół zawodowych (I i II stopień).

8. Jakie kompetencje są niezgodne z oczekiwaniami pracodawcy? Opisowo proszę również wymienić trzy najistotniejsze.

9. Jakich kompetencji oczekiwanych przez pracodawców absolwenci nie posiadają?

10. Czy absolwenci są skłonni zmienić miejsce zamieszkania w związku ze zmianą/poszukiwaniem pracy?

- 10.1. Tak, w kraju
- 10.2. Tak, za granicę
- 10.3. Nie

11. Jak Pan/i ocenia sytuację na rynku pracy absolwentów poszczególnych kierunków w ciągu najbliższych lat?

11a. Czy w chwili obecnej liczba ofert pracy w poszczególnych zawodach budowlanych jest wystarczająca dla absolwentów poszczególnych kierunków?

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

(Ankieter wymienia poszczególne zawody budowlane oraz kierunki kształcenia, do których respondent się odnosi).

A. Wykaz kierunków kształcenia w szkołach wyższych objętych badaniem:

Kierunek kształcenia	Opinia (tak, nie, brak ofert, dużo ofert)
Budownictwo	
Inżynieria środowiska	
architektura	

B. Wykaz zawodów budowlanych objętych badaniem³⁹:

Przyporządkowanie kodów zawodów z Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (KZSZ) kodom zawodów Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS)

Kod zawodu w KZSZ 2007	Kod zawodu w KZiS 2010	Nazwa zawodu w KZSZ 2007 i w KZiS 2010	Opinia (tak, nie, brak ofert, dużo ofert)
311[04]	311204	Technik budownictwa	
311[49]	311205	Technik budownictwa wodnego	
311[45]	311206	Technik drogownictwa	
311[06]	311207	Technik dróg i mostów kolejowych	
311[19]	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	
311[39]	311209	Technik urządzeń sanitarnych	
712[04]	711102	Monter konstrukcji budowlanych	
712[07]	711103	Renowator zabytków architektury	
712[06]	711202	Murarz	
712[08]	711203	Zdun	
711[04]	711301	Kamieniarz	
712[01]	711402	Betoniarz-zbrojarz	
712[02]	711501	Cieśla	
712[05]	711603	Monter nawierzchni kolejowej	
712[03]	711701	Monter budownictwa wodnego	
713[01]	712101	Dekarz	
713[05]	712204	Posadzkarz	
713[08]	712401	Monter izolacji budowlanych	
713[09]	712403	Monter izolacji przemysłowych	
713[07]	712603	Monter instalacji gazowych	
713[02]	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	

³⁹Zawody objęte kształceniem w systemie oświaty.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

713[03]	712611	Monter sieci komunalnych	
713[04]	712613	Monter systemów rurociągowych	
713[06]	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KZiS2010.

11b. Jak duża jest liczba bezrobotnych w poszczególnych zawodach budowlanych, w których wykształceni są absolwenci?

(Ankieter wymienia poszczególne zawody budowlane oraz kierunki kształcenia, do których respondent się odnosi).

A. Wykaz kierunków kształcenia w szkołach wyższych objętych badaniem:

Kierunek kształcenia	Liczba bezrobotnych (na dzień) – najnowsze dane
Budownictwo	
Inżynieria środowiska	
architektura	

B. Wykaz zawodów budowlanych objętych badaniem⁴⁰:

Przyporządkowanie kodów zawodów z Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (KZSZ) kodom zawodów Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS)

Kod zawodu w KZSZ 2007	Kod zawodu w KZiS 2010	Nazwa zawodu w KZSZ 2007 i w KZiS 2010	Liczba bezrobotnych (na dzień) – najnowsze dane
311[04]	311204	Technik budownictwa	
311[49]	311205	Technik budownictwa wodnego	
311[45]	311206	Technik drogownictwa	
311[06]	311207	Technik dróg i mostów kolejowych	
311[19]	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	
311[39]	311209	Technik urządzeń sanitarnych	
712[04]	711102	Monter konstrukcji budowlanych	
712[07]	711103	Renowator zabytków architektury	
712[06]	711202	Murarz	
712[08]	711203	Zdun	
711[04]	711301	Kamieniarz	
712[01]	711402	Betoniarz-zbrojarz	
712[02]	711501	Cieśla	

⁴⁰Zawody objęte kształceniem w systemie oświaty.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

712[05]	711603	Monter nawierzchni kolejowej	
712[03]	711701	Monter budownictwa wodnego	
713[01]	712101	Dekarz	
713[05]	712204	Posadzkarz	
713[08]	712401	Monter izolacji budowlanych	
713[09]	712403	Monter izolacji przemysłowych	
713[07]	712603	Monter instalacji gazowych	
713[02]	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	
713[03]	712611	Monter sieci komunalnych	
713[04]	712613	Monter systemów rurociągowych	
713[06]	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KZiS2010.

12. Czy absolwenci kierunków budowlanych przystępują do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe? Jaka jest przyczyna ewentualnego nieprzystępowania do egzaminów?

Metryczka:

Wykształcenie

Doświadczenie zawodowe

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.4. FORMULARZE TELFONICZNYCH WYWIADÓW KWESTIONARIUSZOWYCH ZE WSPOMAGANIEM KOMPUTEROWYM (CATI)

Kwestionariusz telefonicznego wywiadu ze wspomaganiem komputerowym z absolwentami kierunku budowlanego w 2010 roku (a. absolwent zasadniczej szkoły zawodowej, b. absolwent technikum, c. absolwent wyższej szkoły zawodowej (I lub II stopień) - (CATI-1)

Szanowny Panie/Szanowna Pani

Nazywam się ... i jestem ankieterem firmy ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku w Kutnie. Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, przeprowadzamy obecnie badanie na temat losów absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych. W ramach projektu przeprowadzane są wywiady telefoniczne z osobami, które uzyskały świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku. Dlatego też chciałbym prosić Pana/Panią o odpowiedź na kilka pytań. Wywiad nie zajmie nam więcej czasu niż 10 minut. Zachęcając Pana/Panią do udziału w badaniu, chciałbym jednocześnie poinformować, że ankieta jest anonimowa, do czego zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych, a także zasady etyki ankieterskiej. Uzyskane od Pana/i odpowiedzi posłużą jedynie do zbiorczych statystyk i nie będzie możliwe zidentyfikowanie uzyskanych od Pana/i odpowiedzi. Wyniki badań ukazać się w postaci ogólnodostępnego raportu.

1. Czy w 2010 roku uzyskał/a Pan/i świadectwo/dyplom ukończenia nauki w zawodzie budowlanym?

- 1.1. Tak
- 1.2. Nie (zakończyć wywiad)

2. Jaką szkołę Pan/i ukończył/a?

- 2.1. zasadniczą zawodową
- 2.2. średnią techniczną
- 2.3. wyższą I stopnia
- 2.3. wyższą II stopnia

3. Jaki jest Pana/i zawód (wyuczony)? (kody z KZSZ lub KZiS)

4. Dlaczego wybrał Pan/i ten kierunek kształcenia – *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

- 4.1. dobre perspektywy zatrudnienia
- 4.2. wysokie zarobki
- 4.3. tradycje rodzinne
- 4.4. przykład innych osób (kolegów)
- 4.5. zainteresowanie budownictwem

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

4.6. inne (jakie?).....

5. Czy kontynuuje Pan/i naukę?

5.1. Tak (1. szkoła (zawodowa, średnia, wyższa (I, II stopień))

5.2. Nie – przejść do pytania 7

6. W jakim zawodzie kontynuuje Pan/i naukę? (kod KZiS)

6a. Jeśli kod z pytania 3=6: Dlaczego kształci się Pan/i w tym samym zawodzie? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

6a.1. dobre perspektywy zatrudnienia

6a.2. wyższe zarobki

6a.3. chęć kontynuowania nauki w zawodzie

6a.4 inne (jakie?)

6b. Jeśli kod z pytania 3≠6: Dlaczego kształci się Pan/i w innym zawodzie? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

6a.1. złe perspektywy zatrudnienia w wyuczonym wcześniej zawodzie

6a.2. niskie zarobki w wyuczonym wcześniej zawodzie

6a.3. chęć zdobycia wykształcenia w innym zawodzie

6a.4 inne (jakie?).....

7. Czy przystąpił/a Pan/i do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

7.1. Tak

7.2. Nie (przejsć do 9)

8. Czy zdał/a Pan/i egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe?

8.1. Tak

8.2. Nie

8a. Jeśli 8=8.2. Której części egzaminu Pan/i nie zdał/a:

8a.1. teoretycznej

8a.2. praktycznej

8a.3. teoretycznej i praktycznej

9. Czy jest Pan/i osobą pracującą?

9.1. Tak

9.2. Nie – niepracujący – 1. Bezrobotny(przejsć do 28), 2. uczący się? (przejsć do 28)

10. Jaki jest profil działalności firmy, w której Pan/i pracuje? (produkcja, usługi, handel, inne)

11. W jakim dziale w firmie Pan/i pracuje?

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

- 11.1 produkcja
- 11.2 dział handlowy
- 11.3 dział magazynowo-zaopatrzeniowy
- 11.4 dział administracyjny
- 11.5 dział projektowy
- 11.6 inny (jaki?).....

12. Na jakim stanowisku Pan/i pracuje?

13. W jakim zawodzie Pan/i pracuje? (wykaz zawodów budowlanych z KZiS) kod –
w przypadku innych zawodów kod grupy zawodów (kod)

14. Czy pracuje Pan/i zgodnie z wykształceniem?

- 14.1. Tak
- 14.2. Nie

15. W jaki sposób uzyskał/a Pan/i pracę?

- 15.1. z ogłoszenia – skąd pochodziło?
 - 15.1.1. z prasy
 - 15.1.2. z Internetu
 - 15.1.3. z agencji pośrednictwa pracy
 - 15.1.4. inne źródło ogłoszenia
- 15.2. z PUP,
- 15.3. poprzez znajomych,
- 15.4. poprzez rodzinę,
- 15.5. inne (jakie)?

16. Proszę wskazać okres poszukiwania obecnej pracy? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

- 16.1. tydzień i mniej
- 16.2. do 1 miesiąca
- 16.3. od 1 do 2 miesięcy
- 16.4. od 2 do 3 miesięcy
- 16.5. od 3 do 6 miesięcy
- 16.6. od 6 do 12 miesięcy
- 16.7. od 1 roku do 2 lat
- 16.8. dłużej niż 2 lata

17. Czy miał Pan/i trudności w znalezieniu obecnej pracy? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

- 17.1 ☐ tak – jakie?
 - 17.1.1. brak ofert pracy
 - 17.1.2. nieodpowiednie kwalifikacje

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

- 17.1.3 nieodpowiednie warunki pracy (wynagrodzenie)
- 17.1.4 nieodpowiednie warunki pracy (formalne, socjalne)
- 17.1.5 inne (jakie?).....

17.2 ☐ nie

18. W jakiej formie jest Pan/i zatrudniony/a?

- 18.1. umowa o pracę na czas nieokreślony- jaki wymiar czasu pracy: ☐ pełny etat, ☐ niepełny etat
- 18.2. umowa o pracę na czas określony - jaki wymiar czasu pracy: ☐ pełny etat, ☐ niepełny etat
- 18.3. działalność gospodarcza,
- 18.4. umowa zlecenie (dzieło),
- 18.5. nieewidencjonowane,
- 18.6. inne (jakie?)

19. Czy wynagrodzenie, które Pan otrzymuje jest zgodne z Pana/i oczekiwaniami?

- 19.1 ☐ tak
- 19.2 ☐ nie

20. Proszę wskazać motywy podjęcia obecnej pracy? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

- 20.1. chęć zdobycia doświadczenia
- 20.2. sytuacja materialna
- 20.3. niezadowolenie z poprzedniej pracy
- 20.4. utrata poprzedniej pracy
- 20.5. inne (jakie?)

21. Proszę ocenić zgodność Pana/i kompetencji z oczekiwaniami pracodawcy (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre).

22. Jakie kompetencje nabyte w procesie kształcenia Pana/i zdaniem są niezgodne a jakie zgodne z oczekiwaniami pracodawcy?

- 22.1. kompetencje niezgodne.....
- 22.2. kompetencje zgodne.....

22a. Proszę ocenić jakość nabytych przez Pana/ą kompetencji w procesie kształcenia? (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

23. Jakie elementy przygotowania praktycznego (wybrać trzy) są najistotniejsze w Pana/i pracy zawodowej? –*uszerzekać kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

- 23.1. znajomość technologii budownictwa
- 23.2. znajomość obsługi maszyn i urządzeń
- 23.3. czytanie rysunku technicznego, projektów, planów

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

23.4. obsługa specjalistycznego oprogramowania komputerowego (projekty, kosztorysy)

23.5. posiadanie uprawnień budowlanych

23.6. posiadanie praktyki zawodowej

23.7. Proszę wskazać inne elementy ...

24. Czy wykonywana przez Pana/nią praca jest Pana/i pierwszą pracą po zakończeniu edukacji?

24.1 ☐ tak (przejsć do pytania 26)

24.2 ☐ nie

25. Proszę wskazać motywy zmiany zatrudnienia? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

25.1. chęć zdobycia doświadczenia

25.2. lepsze warunki finansowe

25.3. niezadowolenie z poprzedniej pracy

25.4. utrata poprzedniej pracy

25.5. inne (jakie?)

26. Proszę wskazać motywy podjęcia pierwszej pracy? *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

26.1. chęć zdobycia doświadczenia

26.2. sytuacja materialna

26.3. inne (jakie?)

27. Proszę określić stopień zadowolenia z obecnej pracy (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre)

28. Proszę ocenić Pana/i przygotowanie praktyczne do pracy zawodowej (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre).

W przypadku ocen poniżej 4 zadać pytanie 28.1 w przypadku ocen 4 i 5 przejść do pytania 29-go.

28.1 W jakim zakresie uważa Pan/i, że nie jest przygotowany/a do pracy zawodowej?

.....
.....

29. Proszę określić swoje najbliższe plany zawodowe? (Wielokrotne odpowiedzi)

29.1. znalezienie zatrudnienia (*system pokazuje odpowiedź w przypadku osób uczących się oraz bezrobotnych*)

29.2. zmiana zatrudnienia (*system pokazuje odpowiedź w przypadku osób pracujących*)

29.3. doksztalcenie -

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

29.4. zmiana zawodu

29.5. inne jakie?.....

w przypadku zaznaczenia odpowiedzi 29.1 lub 29.2 system pokazuje pytanie 30 i 31 w innym przypadku pytania od 32

30. Czy planuje Pan/i zmianę miejsca zamieszkania w związku ze zmianą/poszukiwaniem pracy?

30.1. Tak, w kraju (inna miejscowość w tym samym województwie

30.2. Tak, w kraju (inne województwo -)

30.3.. Tak, za granicę (kraj -)

30.4.. Nie

31. Jakie są Pana/i oczekiwania co do miesięcznego wynagrodzenia netto *kafeteria* została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.

31.1. do 999 zł

31.2. 1000 – 1999 zł

31.3. 2000 - 2999 zł

31.4. 3000 - 3999 zł

31.5. 4000 – 4999 zł

31.6. 5000 – 5999 zł

31.7. 6000 zł i więcej

32. Proszę wybrać trzy cechy dobrej pracy – uszeregować *kafeteria* została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.

32.1. wysokie wynagrodzenie

32.2. ubezpieczenie ZUS

32.3. ubezpieczenie dodatkowe (NNW)

32.4. warunki socjalne (np. dostęp do kuchni, miejsce do odpoczynku)

32.5. bezpieczeństwo pracy (odzież ochronna, zabezpieczenia)

32.6. inne (jakie?)

33. Czy uczestniczy Pan/i w kształceniu ustawicznym

33.1. Tak, w jakiej formie?

33.2. Nie, dlaczego?.....

Metryczka:

M1. Płeć

M1.1. Kobieta

M1.2. Mężczyzna

M2. Wiek (w latach):

M3. Wykształcenie (podpowiedź z pytania 2 - kontrola)

M3.1. Zasadnicze zawodowe (szkoła zawodowa)

M3.2. Średnie zawodowe (technikum)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

M3.3. Licencjat (studia zawodowe) – I stopień

M3.4. Studia magisterskie – II stopień

M4. Sytuacja materialna

M4.1. bardzo zadowolająca

M4.2. raczej zadowolająca

M4.3. średnio zadowolająca

M4.4. raczej niezadowolająca

M4.5. bardzo niezadowolająca

M5. W przypadku kiedy jest Pan/i osoba pracującą- szacunkowe otrzymywane miesięczne wynagrodzenie netto *kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.*

M5.1. do 999 zł

M5.2. 1000 – 1999 zł

M5.3. 2000 - 2999 zł

M5.4. 3000 - 3999 zł

M5.5. 4000 – 4999 zł

M5.6. 5000 – 5999 zł

M5.7. 6000 zł i więcej

M5. Miejsce zamieszkania:

M5.1. obszar wiejski

M5.2. małe miasteczko (do 20 tys. mszk.)

M5.3. średniej wielkości miasto (od 20 tys. mszk do 100 tys. mszk.)

M5.4. duże miasto (od 100 tys. mszk. do 500 tys. mszk.)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

Kwestionariusz telefonicznego wywiadu ze wspomaganie komputerowym z pracodawcami z branży budowlanej - (CATI-2)

Szanowny Panie/Szanowna Pani

Nazywam się ... i jestem ankieterem firmy ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku w Kutnie. Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku, przeprowadzamy obecnie badanie na temat losów absolwentów kształcących się w zawodach budowlanych. W ramach projektu przeprowadzane są wywiady telefoniczne z pracodawcami z branży budowlanej. Dlatego też chciałbym prosić Pana/Panią o odpowiedź na kilka pytań. Wywiad nie zajmie nam więcej czasu niż 10 minut. Zachęcając Pana/Panią do udziału w badaniu, chciałbym jednocześnie poinformować, że ankieta jest anonimowa, do czego zobowiązuje nas ustawa o ochronie danych osobowych, a także zasady etyki ankierskiej. Uzyskane od Pana/i odpowiedzi posłużą jedynie do zbiorczych statystyk i nie będzie możliwe zidentyfikowanie uzyskanych od Pana/i odpowiedzi. Wyniki badań ukażą się w postaci ogólnodostępnego raportu.

1. Czy zatrudnia Pan/i absolwenta szkoły kształcącej w zawodzie budowlanym, który uzyskał świadectwo/dyplom ukończenia nauki w 2010 roku, w 2009 roku lub 2008 roku?

1.1. Tak (jeśli więcej niż jednego, ankieta dotyczy losowo wybranego jednego absolwenta), Proszę wskazać z którego roku : ☐ 2010, ☐ 2009, ☐ 2008

1.2. Nie (zakończyć wywiad)

2. Jaką szkołę ukończył zatrudniany przez Pana/Panią absolwent?

2.1. zasadniczą zawodową

2.2. średnią techniczną

2.3. wyższą I stopnia

2.4. wyższą II stopnia

3. W jakiej formie jest zatrudniony/a wspomniany absolwent?

3.1. umowa o pracę na czas nieokreślony- jaki wymiar czasu pracy: ☐ pełny etat, ☐ niepełny etat

3.2. umowa o pracę na czas określony - jaki wymiar czasu pracy: ☐ pełny etat, ☐ niepełny etat

3.3. działalność gospodarcza,

3.4. umowa zlecenie (dzieło),

3.5. nieewidencjonowane,

3.6. inne (jakie?)

4. Czy wyżej wymieniona forma zatrudnienia była formą oczekiwaną przez absolwenta, wyrażoną w procesie rekrutacji ?

4.1 ☐ tak

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

4.2 ☐ nie – jakiej formy zatrudnienia oczekiwał absolwent?.....

5. Jakie są oczekiwania pracownika (absolwenta) co do miesięcznego wynagrodzenia netto?

- 5.1. do 999 zł
- 5.2. 1000 – 1999 zł
- 5.3. 2000 - 2999 zł
- 5.4. 3000 - 3999 zł
- 5.5. 4000 – 4999 zł
- 5.6. 5000 – 5999 zł
- 5.7. 6000 zł i więcej

6. Czy oczekiwania płacowe absolwenta (pracownika) są zgodne z otrzymywanym wynagrodzeniem?

- 6.1. Tak
- 6.2. Nie

7. Jaki jest przeciętny czas trwania zatrudnienia absolwenta (pracownika)?

- 7.1. do 3 miesięcy
- 7.2. od 3 miesięcy do pół roku
- 7.3. od pół roku do 1 roku
- 7.2. 1 – 4 lata
- 7.3. 4 – 7 lat
- 7.4. 7 – 10 lat
- 7.5. powyżej 10 lat

8. Jaki jest wyuczony zawód zatrudnianego absolwenta? (kody z KZSZ lub KZiS)

8.a. Na jakim stanowisku zatrudniony jest absolwent?.....

9. Czy zawód wykonywany przez absolwenta w Pana/i firmie jest zgodny z zawodem wyuczonym?

- 9.1. Tak
- 9.2. Nie – dlaczego?.....

10. Czy absolwent przystąpił do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe?

- 10.1. Tak
- 10.2. Nie (przejsć do pytania 9)

11. Czy absolwent zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe?

- 11.1. Tak
- 11.2. Nie

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

12. Proszę ocenić przygotowanie praktyczne ogółem, absolwentów z 2010 (2009) roku, których Pan zatrudnił do pracy zawodowej (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre).

13. Czy kompetencje zatrudnianych absolwentów są zgodne z Pana/i oczekiwaniami (w skali 1-5, 1-niedostateczne, 5 – bardzo dobre).

14. Jakie kompetencje są zgodne z Pana/i oczekiwaniami, a jakie nie? Proszę wymienić trzy.

14.1. kompetencje zgodne z oczekiwaniami
pracodawcy.....

14.2. kompetencje niezgodne z oczekiwaniami
pracodawcy.....

15. Jakie elementy przygotowania praktycznego absolwentów (wybrać trzy) są najistotniejsze w Pana/i firmie? –uszeregować

- 15.1. znajomość technologii budownictwa
- 15.2. znajomość obsługi maszyn i urządzeń
- 15.3. czytanie rysunku technicznego, projektów, planów
- 15.4. obsługa specjalistycznego oprogramowania komputerowego (projekty, kosztorysy)
- 15.5. posiadanie uprawnień budowlanych
- 15.6. posiadanie praktyki zawodowej
- 15.7. Proszę wskazać inne elementy ...

16. Jakie elementy edukacji w zawodach budowlanych są nieodpowiednie z perspektywy pracodawcy – wybrać trzy najistotniejsze - uszeregować?

kafeteria została ustalona na podstawie wyników IDI i SSI.

- 16.1. zbyt ogólne praktyki zawodowe
- 16.2. niewykorzystywanie najnowszych technologii
- 16.3. słabo wyposażone szkolne pracownie warsztatowe przez co uczniowie nie umieją pracować z konkretnymi narzędziami
- 16.4. nienadążanie edukacji za zmianami na rynku- nowe technologie w budownictwie
- 16.5. niski poziom kształcenia
- 16.6. inne (jakie?)

Metryczka

M1. Jaka jest forma organizacyjno-prawna przedsiębiorstwa?

- 1. Spółka cywilna
- 2. Spółka z o.o.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

3. Spółka akcyjna
4. Przedsiębiorstwo państwowe
5. Stowarzyszenie / fundacja
6. Firma jednoosobowa zatrudniająca pracowników
7. Inna forma organizacyjna, jaka ?

M2. W jakiej miejscowości przedsiębiorstwo ma swoją główną siedzibę?

1. Wieś
2. Miasto do 20.000 mieszkańców
3. Miasto 20.000 – 50.000 mieszkańców
4. Miasto 50.001 – 100.000 mieszkańców
5. Miasto powyżej 100.000 mieszkańców

M3. Wielkość przedsiębiorstwa

1. Mikroprzedsiębiorstwo (do 9 pracowników)
2. Małe przedsiębiorstwo (10 – 49 pracowników)
3. Średnie przedsiębiorstwo (50-249 pracowników)
4. Duże przedsiębiorstwo (powyżej 249 pracowników)

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.5. WYKAZ ZAWODÓW (KIERUNKÓW) OBJĘTYCH BADANIEM

A. Wykaz kierunków kształcenia w szkołach wyższych objętych badaniem:

- Politechnika Białostocka – Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska (kierunki: **budownictwo, inżynieria środowiska**), Wydział Architektury (kierunek: **architektura**),
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach (kierunek: **budownictwo**).

B. Wykaz zawodów budowlanych objętych badaniem⁴¹:

Przyporządkowanie kodów zawodów z Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (KZSZ) kodom zawodów Klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS)

Kod zawodu w KZSZ 2007	Kod zawodu w KZiS 2010	Nazwa zawodu w KZSZ 2007 i w KZiS 2010
311[04]	311204	Technik budownictwa
311[49]	311205	Technik budownictwa wodnego
311[45]	311206	Technik drogownictwa
311[06]	311207	Technik dróg i mostów kolejowych
311[19]	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji
311[39]	311209	Technik urządzeń sanitarnych
712[04]	711102	Monter konstrukcji budowlanych
712[07]	711103	Renowator zabytków architektury
712[06]	711202	Murarz
712[08]	711203	Zdun
711[04]	711301	Kamieniarz
712[01]	711402	Betoniarz-zbrojarz
712[02]	711501	Cieśla
712[05]	711603	Monter nawierzchni kolejowej
712[03]	711701	Monter budownictwa wodnego
713[01]	712101	Dekarz
713[05]	712204	Posadzkarz
713[08]	712401	Monter izolacji budowlanych
713[09]	712403	Monter izolacji przemysłowych
713[07]	712603	Monter instalacji gazowych
713[02]	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych
713[03]	712611	Monter sieci komunalnych

⁴¹Zawody objęte kształceniem w systemie oświaty.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH,
TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH
BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

713[04]	712613	Monter systemów rurociągowych
713[06]	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KZiS2010.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.6. DEFINICJE

Pracujący⁴² to osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek w formie wynagrodzenia za pracę lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania),
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
 - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin,
 - właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie (z wyłączeniem spółników spółek, którzy nie pracują w spółce; łącznie z pomagającymi członkami rodzin),
 - inne osoby pracujące na własny rachunek (np. osoby wykonujące wolne zawody),
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów),
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie,
- 7) pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obronności i bezpieczeństwa publicznego⁴³.

Pojęciem podrzędnym w stosunku do pracujących są **zatrudnieni**. Stanowią oni osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (pracownicy najemni).

Do zatrudnionych (pracowników) zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, w tym również:
 - osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
 - osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę,
 - osoby zatrudnione poza granicami kraju, pracujące na rzecz krajowych jednostek organizacyjnych,
 - osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej,
 - osoby związane z działalnością finansową z zakładowego funduszu socjalnego,
- 2) osoby zatrudnione na podstawie powołania, wyboru lub mianowania,

⁴²Pełna nazwa według GUS: pracujący według danych podmiotów gospodarki narodowej

⁴³ Opracowanie na podstawie: http://www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-622.htm, 1.12.2011.

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

3) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych (jednostki wojskowe, uczestnicy Ochotniczych Hufców Pracy z wyjątkiem odbywających naukę zawodu, junacy obrony cywilnej, junacy straży przemysłowej i pożarnej, osoby odbywające w zakładach pracy zastępczą służbę poborowych, skazani).

Do zatrudnionych (pracowników) nie zalicza się m.in.:

- 1) osób wykonujących pracę nakładczą,
- 2) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 3) osób przebywających na urlopach wychowawczych w celu sprawowania opieki nad dzieckiem, mimo iż figurują one w stanie ewidencyjnym zakładu pracy,
- 4) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe,
- 5) osób wykonujących pracę na umowę-zlecenie lub umowę o dzieło⁴⁴.

⁴⁴ Opracowanie na podatnie: http://www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-1638.htm, 1.12.2011.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

9.7. ZBIORCZA TABLICA DANYCH

		2006					2007					2008					2009					2010				
Kod	Zawód/Specjalność	A	B	C	C'	D	A	B	C	C'	D	A	B	C	C'	D	A	B	C	C'	D	A	B	C	C'	D
SZKOŁY ZASADNICZE ZAWODOWE																										
711102	Monter konstrukcji budowlanych	-	-	1	0	-	-	-	4	0	-	-	0	1	0	-	-	-	1	0	-	-	-	10	-	-
711103	Renowator zabytków architektury	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	0	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
711202	Murarz	10	0	593	36	0	3	0	319	0	0	52	6	223	4	11,5	57	16	141	0	23,9	119	19	174	-	16
711203	Zdun	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	-	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-
711301	Kamieniarz	0	0	46	1	0	2	0	38	0	0	1	1	15	0	100	1	1	10	0	100	-	-	19	-	-
711402	Betoniarz-zbrojarz	0	0	105	0	0	0	-	164	0	-	3	0	48	0	0	0	0	12	0	-	0	0	17	-	-
711501	Cieśla	0	-	316	27	-	0	0	183	0	-	14	0	97	0	0	10	0	38	0	0	17	2	57	-	11,8
711603	Monter nawierzchni kolejowej	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	-	0	-	0	0	-	-	-	0	-	-
711701	Monter budownictwa wodnego	-	-	0	0	-	-	-	1	0	-	-	0	0	0	-	-	-	0	0	-	-	-	1	-	-
712101	Dekarz	0	0	68	0	0	2	0	34	0	0	19	1	37	2	5,3	14	0	40	0	0	3	0	61	-	0
712204	Posadzkarz	0	-	17	0	-	32	0	37	0	0	30	7	13	1	21,2	30	9	19	0	14,3	24	2	59	-	8,3
712401	Monter izolacji budowlanych	-	-	40	0	-	0	-	0	0	-	0	0	1	0	0	0	-	1	0	-	0	-	4	-	-
712403	Monter izolacji przemysłowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	1	0	-	-	-	0	-	-
712603	Monter instalacji gazowych	-	-	2	0	-	-	0	3	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3	0	0	-	-	7	-	-
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	26	-	-	-	-	20	-	-	-	-	7	-	-	-	-	35	-	-	-	-	44	8	31	-	18,2
712611	Monter sieci komunalnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
712613	Monter systemów rurociągowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
712904	Technolog robót wykończeniowych w ctwie	53	5	23	0	8,8	84	0	3	0	0	2	0	13	0	0	0	0	2	0	-	18	3	3	-	16,7
TECHNIKA I SZKOŁY POLICEALNE																										
311204	Technik budownictwa	197	14	36	0	6,8	145	8	22	0	7	128	13	18	0	10,2	134	23	20	0	13,6	155	30	20	-	19,9
311205	Technik budownictwa wodnego	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	-	0	0	0	-	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-
311206	Technik drogownictwa	18	1	1	0	6,25	15	3	2	0	16,8	0	1	2	0	-	10	0	1	0	0	11	2	2	-	18,2
311207	Technik dróg i mostów kolejowych	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	-	0	1	0	-	-	-	0	0	-	-	-	0	-	-

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

BADANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH (ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH, TECHNIKÓW) ORAZ SZKÓŁ WYŻSZYCH ZAWODOWYCH KSZTAŁCĄCYCH W ZAWODACH BUDOWLANYCH, KTÓRZY UZYSKALI ŚWIADECTWO/DYPLOM UKOŃCZENIA NAUKI W 2010 R.

311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	27	1	3	0	3,7	28	6	0	0	25	24	3	0	0	12,5	11	2	0	0	7,7	7	1	0	-	14,3
311209	Technik urządzeń sanitarnych	44	3	3	0	9,7	31	5	3	0	18,5	41	2	2	0	4,9	22	6	1	0	15,4	25	7	3	-	28
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE																										
216101	Architekt	-	14	23	0	8,4	-	6	24	0	3,7	-	4	28	2	6,2	-	15	11	0	23,4	84	12	24	-	7,4
2143	Inżynier inżynierii środowiska*	161	17	46	0	11,4	138	11	29	0	8	122	18	21	1	14,8	152	13	16	2	8,5	192	8	82	-	4,2
2142	Inżynier budownictwa*	251	11	90	0	4,9	272	2	86	2	0,7	237	11	78	3	4,2	238	19	66	2	7,2	441	11	74	-	2,4

A – Liczba absolwentów

B – Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku

C – Liczba ofert pracy zgłoszonych w ciągu roku

C' – Liczba ofert pracy – stan w końcu roku (w roku 2010 brak danych na poziomie zawodów/specjalności)

D – Wskaźnik zagrożenia bezrobociem (w %) (relacja liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP do liczby absolwentów w danym zawodzie w danym roku)

* dane łączne dla grup elementarnych (kod czterocyfrowy), obejmujące występujące w danym roku zawody/specjalności (kod sześciocyfrowy)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SIO, Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w latach 2006-2010 oraz danych źródłowych do Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim w latach 2006-2008: <http://www.mz.praca.gov.pl/Puls2/MZ/lista/wyswietl.do?id=MZ0000>

Publikacja bezpłatna

Publikacja współfinansowana ze środków
Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
ISBN 978-83-62258-33-8

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

